

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Rasim Özdenören

hışırıtı

Hışırtı

RASİM ÖZDENÖREN

© İz Yayıncılık Limited Şirketi, 2013

Sertifika no: 17313

İZ YAYINCILIK: 311

bütün eserleri dizisi: 25

ISBN: 978-975-355-431-2

5. Baskı; İstanbul, 2013

Çatalçeşme Sokağı No: 27/2 Cağaloğlu 34110 İstanbul

telefon: (212) 5207210

faks: (212) 5115791

www.iz.com.tr

e-posta: bilgi@iz.com.tr

kapak: Medine Efe

Basıldığı yer: Alemdar Ofset Matbaacılık (Sertifika no: 22953)

Davutpaşa Caddesi Besler İş Merkezi No: 20/29 Topkapı/Zeytinburnu İstanbul

RASİM ÖZDENÖREN

Hışırıtı

hikâyeler

RASİM ÖZDENÖREN; 1940'ta Maraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş, Malatya, Tunceli gibi Güney ve Doğu şehirlerinde tamamladı. İ.Ü. Hukuk Fakültesi'ni ve İ.Ü. Gazetecilik Enstitüsü'nü bitirdi. Devlet Planlama Teşkilâtı'nda uzman olarak çalıştı. Bir ara araştırma amacıyla ABD'nin çeşitli eyaletlerinde, 1970-1971'de iki yıl kadar kaldı. 1975 yılında Kültür Bakanlığı Bakanlık Müşavirliği görevine geldi. Aynı bakanlıkta bir yıl da müfettişlik yaptı.

1978'de istifa ederek ayrıldığı devlet memurluğuna bir süre sonra (1980) Devlet Planlama Teşkilâtı'nda çalışmak üzere tekrar döndü. Uzman, daire başkanlığı, genel sekreter yardımcılığı, genel sekreterlik, müşavirlik görevlerinde bulundu. 2005 yılında, devlet memurluğuna noktayı koyarak kendi deyimiyle özgürlüğünü ilân etti.

Türk öykücülüğünün ve deneme yazarlığının gelmiş geçmiş en usta kalemlerinden biri olarak temayüz etti.

Yazarın eserleri şunlardır: *Hastalar ve Işıklar* (hikâyeler, 1. bs. 1967; 7. bs. 2013), *Gül Yetiştiren Adam* (roman, 1. bs. 1979; 23. bs. 2013), *Çözülme* (hikâyeler, 1. bs. 1973; 7. bs. 2013), *Çok Sesli Bir Ölüm* (hikâyeler, 1. bs. 1974; 6. bs. 2012), *Çarpılmışlar* (hikâyeler, 1. bs. 1977; 5. bs. 2012), *Eşikte Duran İnsan* (denemeler, 1. bs. 2000; 5. bs. 2013), *Denize Açılan Kapı* (hikâyeler; Yazarlar Birliği'nin 1984 'hikâye' alanında 'yılın hikâyecisi' ödülü, 1. bs. 1983; 7. bs. 2012), *İki Dünya* (denemeler, Türkiye Millî Kültür Vakfı fikir dalında 1978 jüri özel ödülü, 1. bs. 1977; 4. bs. 2013), *Yaşadığımız Günler* (denemeler, 1. bs. 1985; 8. bs. 2013), *Ruhun Malzemeleri* (denemeler, 1. bs. 1986; 5. bs. 2013), *Yeniden İnanmak* (denemeler, 1. bs. 1987; 4. bs. 2013), *Müslümanca Düşünme Üzerine Denemeler* (denemeler, 1. bs. 1985; 22. bs. 2013), *Müslümanca Yaşamak* (denemeler, 1. bs. 1988; 13. bs. 2013), *Kafa Karıştıran Kelimeler* (denemeler, 1. bs. 1987; 12. bs. 2013), *Yumurtayı Hangi Ucundan Kırmalı* (denemeler, 1. bs. 1987; 6. bs. 2012), *Red Yazıları* (denemeler, 1. bs. 1988; 4. bs. 2013), *Yeni Dünya Düzeninin Sefaleti* (denemeler, 1. bs. 1996; 5. bs. 2013), *Ben ve Hayat ve Ölüm* (denemeler, 1. bs. 1997; 5. bs. 2013), *Acemi Yolcu* (denemeler, 1997, 5. bs. 2013), *İpin Ucu* (denemeler, 1997, 4. bs. 2013), *Çapraz İlişkiler* (denemeler, 1. bs. 1987; 5. bs. 2013), *Kent İlişkileri* (denemeler, 1998, 3. bs. 2011), *Yüzler* (denemeler, 1. bs. 1999; 5. bs. 2013), *Köpekçe Düşünceler* (denemeler, 1. bs. 1999; 4. bs. 2013), *Kuyu* (hikâye, 1. bs. 1999; 6. bs. 2012), *Hışırta* (hikâyeler, 1. bs. 2000; 5. bs. 2013), *Ansızın Yola Çıkma* (hikâyeler, 2000; 5. bs. 2012), *Aşkım Diyalektiği* (denemeler, 1. bs. 2002, 7. bs. 2013), *Toz* (öyküler, 1.bs. 2002, 5.bs. 2013), *Yazı İmge ve Gerçeklik* (denemeler, 2002; 3.bs. 2011), *Düşünsel Duruş* (denemeler, 2004, 6.bs. 2013), *İmkânsız Öyküler* (öyküler, 1. ve 4. bs 2010), *Siyasal İstiareler* (denemeler, 2009; 2.bs. 2010).

Çok Sesli Bir Ölüm ve *Çözülme* adlı hikâyeleri ayrıca TV filmi yapılmış, bunlardan ilki, Uluslararası Prag TV Filmleri Yarışmasında jüri özel ödülünü almıştır.

Türk Dil Kurumu, Kültür ve Turizm Bakanlığı, RTÜK'ün iştirakiyle düzenlenen Karaman Türk Dili Ödülü'nde "Türkçeyi güzel ve doğru kullanan edebiyatçı ödülü" Rasim Özdenören'e verilmiştir (2008). 2009 yılında TBMM Üstün Hizmet Ödülü'ne layık bulunmuştur.

İçindekiler

Kör Buluşma	7
Hışırta	12
Koşmak	20
Mevsim Sonu	23
Buzdan Volkan	36
Pörsüme	46
Boşluktaki Duruş	52
Acı	62
Bebek ve Çılgılık ve Kadın	69
Kirli Camlar	77
Kumsalda	84
Karışıklık	94
Yara	100
Göl	109
Kumdan Temel	123
Tipi	133
Ok	145

Kapatılmış Gün başlığını taşıyan öykü “Toz” kitabında yer almışken sehven bu kitabın önceki baskılarına da konulduğu geç de olsa fark edilmiştir. Adı geçen öykü, kitabın bu baskısında çıkartılmış, onun yerine, aslında bu kitapta yer alması gereken *Göl* başlıklı öykü konulmuştur. Gecikerek de olsa düzeltilmiş bulunan bu yanlışlıktan dolayı özür dilerim. R.Ö.

Kör Buluşma

Güneşin sıcak, parlak ışıkları kalabalığın üstüne sızıp kalmıştı. Büyümemiş, genç kestane ağacının gölgesi mermer gömüt taşlarının üstünde kıpırdamadan duruyordu. Güneş yakıcıydı. Her yerden gelmiş cenaze töreninin küçük kalabalığı iki musalla taşının bulunduğu caminin ön tarafındaki küçük bölmenin gölgesine toplanmış, sıkışmıştı.

Kan ter içinde gelmişti oraya. Uzak bir kentten.. Yetiyeceğini biliyordu. Ve yetişmişti. Gözleri çabucak kalabalığı taradı. Çevresindeki birkaç kişinin arasında hemen ayırmadı onu: ıslak, kızarmış gözleriyle ve isyan dolu bakışlarıyla oydu, oradaydı.. Oğulları da oradaydı. Oğulları! (Bir onlar anımsatıyor aradaki pürüzsüz, yılların doldurduğu boşluğu: kendinden olabilirdi bu oğullar, kendi dölünden gelebilirlerdi.) Gönül kırıklığı. Ne kadar zaman geçmişti aradan? Kaç yıl? Soluk bir pardösü vardı üstünde. Yoksa kendisine mi öyle gelmişti? Bir an.. bakışları karşılaştı. Cesaret edebilecek

miydi ona yaklaşmaya? Kör bakışlarla baktılar birbirlerine. Kaç yıl geçmişti?

Bunu kim bilebilir? Yıllar önce bu tabloyu —işte tam bunu— kim bilir kaç kez yaşatmıştı düşüncelerinde, düşlerinde? Ölen onun kocasıydı. Kendisiyse eski sevgili.

Dağılıp toplanıyorlardı onun çevresinde. O, hâlâ uzağındaydı onun.

Gömüt taşlarının arasından bakımsız otlar fışkırıyordu.

Güneş olağanüstü parlak bir fanus gibi ışıklar ve ateş saçan gövdesiyle bir kubbenin tepesine asılı kalmıştı.

Kalabalığın ortasında bir başına, kararsız, yapayalnız duruyor, isyan eden sesi bir tıslama halinde, göğün enginliklerine doğru kırık dökük dağılıyordu: yankısız, yansız, yanıtlamasız. “Öldüğüne yanmıyorum, nasıl acı çekti, nasıl hırpaladılar onu, bilemezsiniz.”

Mırıltıları doğaçlama bir ilahi, sessiz bir şivan gibiydi.

İçinde bulundukları oda dünyanın öteki ucuna fırlatılmışçasına uzaktı, bir mutluluğun çılgılığı uzayın izbe yerlerinden ikisini de kuşatmıştı. Kıskançlık nedir bilmiyordu daha. Kıskançlığın, aşkın yemişi, aşkın doğal türevi olduğunu bilmiyordu. Aşk yalnızca özlemle karışık bir mutluluktan daha, sürekli özlem. Yoksul bir odanın kilimi üstünde ya da bir bahçenin çimenlerinde yan yana uzanmışlarken terli avuç içleriyle onun çıplak omuzlarını okşamak ve kelimesiz süren konuşmaları boyunca birlikte olmak, bir başına bu, bütün bir gençliği ömür boyu yaşamak kadar değerliydi. Ama çıkılan bir yolcu-

lukta sarp yollardan geçmek de vardı: bu da bir yazgı olarak kabul edilmeliydi. Ve gelip dayanılıyordu geçit vermeyen boğazlara. Geriye dönmek yok. İleri geçmek yok. Ne olursa orada, o dorukta olacaktır. Kenetlenmiş ellerde artık birbirini tutacak güç kalmamıştır. İkisinden biri, kadın ya da erkek, uçurumdan sarkmaktadır, tutuşan elleri gitgide mecalsizleşmektedir, istenç boşunadır, eller birbirini bırakacaktır. İçinde alev alev yanan kıskançlık tohumları gürleşirken, tutuşan eller birbirinden boşanacaktır. Kıskançlık, geçen zaman içinde ilkin acıya dönüşecek, sonra da küllenmiş bir hüznün tortusu yüreğinin diplerine çöküp kalacaktır.

Ama daha bilmiyordu bunları, hiçbirini.

Günü geldiğinde bilmediği bir adam, bilmediği dilde bir haberi verdi ona. Bütün bu bilinmezliklerden çıkarılan açık bir anlam vardı, anlamıştı. Çimenlerde gezinmekten inciniyordu. Yalnızlıktan kahroluyordu. Kelimeler. Verilmiş sözler. Hepsi gerçekliğini yitirmişti. Bunlar sanki hayatında hiç olmamıştı. Bir tek şey kalmıştı geriye: acı.

Bir başınaydı orada, gömütlerin arasında. Kalabalık dağılıyordu. Güneş çarpması gibiydi, başı dönüyordu. Bir gömüt taşının üstüne çöktü, başını koluna yasladı, öylece kaldı. Taze ölü biraz ötesindeydi, gömülmüştü. Taze toprak tümsek yıkılmış bir duvar gibi serilip kalmıştı öylece. Bir bir geçip gittiler önünden, yanlarından. Telaş bitmişti. Adımlarının sesi bu koca kentin beyaza kesmiş göğünün parlak, duru maviliklerinde eriyip gidiyordu, ölgün, baygın bir sessizlikle, yankısız çınlamalarla.

Az önce tırmandığı yokuşu inmeliydi. Gitmemişlerse eğer, onu, orada, cami kapısının önünde oğullarının arasında bulacaktı.

Yol boyunca dilenen çocuklar ve paçavralara sarılmış insanlar çevirdi önünü. Aşağılardan taş ve demir külçelerinin boğuk gürültüleri duyuluyordu. Durgun ayak sesleriyle bir yere doğru ilerliyormuş gibi değil de, ricat eden bir insanın taşıdığı umutsuzluk duyusuna kapılmış, yürüyorlardı. Alanda kimsecikler yoktu. Yıkılmış ve henüz yapılmamış alanın şantiye görüntüsünde, yoğun, bunaltıcı, sevimsiz ı ışık, insanları çekip gitmeye, ortalığı bomboş bırakmaya zorlamıştı. Garip, derin, başdöndürücü bir terkedilmişlik devrili kalmıştı ortalık yerde. Kestane ağacının oraya doğru yürüdü.

Oradaydı! Oydu! İçi titredi. Oğullarının arasında, bir başına, yıkık ve şaşkın, eşarbı başından savrulmuş duruyordu. Yıllardır kurduğu karşılaşma gerçekleşiyordu. Ama beklediği bu görüntü olamazdı. Bu kadın o değildi, kendisi o adam (yoksa delikanlı mı demeli? Ama hani o istekler, pişmanlıklar, geceler boyu ağlamalar —umarsızlıktan değil, hayır, dolu dolu yaşamaktan— bin yılı bir âna sığdırabilen gizil, gizemli güç, iliklerinden fışkıran dirim, coşku selleri.. nerde? Bir kez daha ele geçiremeyeceği o kutsanmış gece nerede? Hani sevgilisiyle aynı yatağı paylaşıp da, tanrısal bağ olmadığı için ona el sürmediği, süremediği gece?) değildi. Kurguları, tasarıları uçup gitmişti, dağılıp gidiyordu. Ona diyecekti ki.. hayır hayır, ona hiçbir şey söyleyemezdi artık: o yaşananlar, o geçmişte duyulan özlemler başka bir dünyaya aitti ve o dünya artık yoktu, belki de hiç olmamıştı. Karşılaştıklarında, güya, se-

ni seviyorum, diyecekti, ama artık bir yalandan başka bir şey olmazdı bu. Öylece durup kalmışlardı. Geveleyebildiği birkaç avuntu sözüne, kadın nice sonra, boğuk, tıkanık, kurumuş bir sesle: “Nasıl eziyet çekti, ah, kimse bilemez, inlemeleri kulağımdan gitmiyor” diye cevap verdi. Bu sözler, bu yakınma, o kendisi olduğu için değildi, karşısında kim olsa ona söylenecekti. Dalgın bakışları birbirine takıldı. Son bir kez... Görmeden baktılar birbirlerinin gözlerine. Adam, mendiliyle alının terini sildi, nice sonra garajlara doğru yürümekte olduğunu ayırımsadı, yerde ezilmiş bir çiçek sürünüyordu, tozlu ayaklarla üstüne basılmış.

Hışırtı

Bir yerlerde dolaşılıyor. Bir kıyıya ulaşılıyor. Doklar. Dalgalar. Uzak yıldızlar. Simsiyah bir gök. Suyun hışırtısı. Uzak bağırışlar. Belki bir köpek sesi. Köpek sesine benzeyen bir insanın çığlığı. Birinin adı ünleniyor. Sonra o ad kayıkçı küreklerinin suda çıkardığı hışırtıların arasında yitiyor, suya gömülüyor. Kumsalı hafifçe yalayan dalgalar yazlık ayakkapları ıslatıyor. Sonra etekler ıslanıyor. Bakışlar uzaklarda. Görmeden bakılıyor: belki karanlık suyun diplerine, belki görünmeyen uzak, eşkıya ürküten, kıyısı olmayan uzak derinliklere.. bilinmiyor. Arkasına dönse görecekti: arkada gökdelenler. Ama arkaya bakılmıyor. Arkada umacak bir şey yok. Umut getirecek birşey istenmiyor, böyle birşey düşünülüyor. Hiçbir şey düşünülüyor. Yalnızca bu yoğunlaşmış sıvının içinde yitmek, hiç yaşamamış olmak ve hiç kimseyi bağışlamamak, umutsuz, umarsız olarak yokolmak.. belki böyle bile değil o düşünemezlik anından çıkıp gelen yıkım. Daha kahredici, daha ondurmaz bir küskünlük. Ama arkada gökdelenler var. Yazlık gazinolarından yükselen, araba motorlarının homurtularına karışan ve orada, o durulan yerde, kırılıp kumsala, kum kayala-

rının üstüne düşen, dökülüp dağılan şarkı sesleri var. Bunlar duyulmasa da, duyulup umursanmasa da.. var.

Ama henüz oralarda, o an içinde değiliz biz. İnce yazlık örtüsünün (elbisesinin ya da entarisinin değil) altında diri bedeniyle pervasızlığının doruğunu yaşıyordu: neyi aradığını başlangıçta bildiğini sanıyordu. Arayışını ilerlettikçe aradığı “şeyin” bilinmez olduğunu anlamaya başlamıştı. Meçhul bir şeyin (birinin) ardına düşmüştü. Bildiği sokaklarda yitmişti. Göğün saydam karanlıklarıyla önünde uzanan denizin yoğunlaşmış sıvısı arasında, içi özlemle dolu, doğurduğu bir çocuğun olup olmadığını bile unutmuş olarak yitip gitmişti kendi benliğinin derinliklerinde. Bir deniz kıyısında durduğunu sanıyordu. Ama gerçek değildi bu da. Kendi kurmacalarının gerçeğine gömülmüştü. Birşeyleri yıldız sanıyordu ya da deniz ya da erkek. Etinin sarsıntılarıyla ulaştığı doruktan şimdi yavaş yavaş iniyordu. Pörsümüş bir et parçası gibi duyumsadı kendini ya da yeni vurulmuş genç bir ceylan: kurşun darbesiyle yere cansız düşmüş ama bedeni daha soğumamış, derisi incecik seğirmekte: bir ölünün, daha ölü olduğuna inanılmakta güçlük çekildiği an. Öyle bir an'ı yaşıyordu, düş mü gerçek mi belli değildi. Ne yaptığını bilemiyordu. Niçin ağladığını. Ve niçin kendini bu kadar ucuza harcadığını.

Kapanmış gözkapaklarının ardından binlerce ışık ve yıldızlar yüzen birşeyler nereye çekilip gidiyordu? Bilemedi. Bilmiyordu. Bilemezdi. Bilemeyecekti. Elleri bacaklarının arasında bir kedi uysallığıyla kıvrılıp kalmıştı. Uyumaksa bu, —uyumuştı. Ama nerede? Nerede? Nerede?

Anne.. annesi: uzun yorgunlukların ve arayışın sonuçsuz kalmış umutsuzluğuyla koltuğun arkalığına

hafifçe dayadı sırtını. Sırtı: bu yorgunluğu taşımakta güçlük çekiyordu. Mona Lisa'nın tersyüz edilmiş yüzüyle (:gülümsemenin olumsuz biçimi olan melâldir bu) baktığını bile ayımsamadan bakıyordu: kızının — adı Meryem olan— eşyasına —onun elbiselerine, oyuncak bebeklerine, —ah, bu yaşında oyuncak bebeklerle oynardı— kişisel öteberisine). Meryem bu odayı severdi. Dikiş makinesinin üstünde, dikmeye başladığı yarı bitirilmiş elbisesi duruyordu. Bir an önce onu bitirip giymeyi ne kadar istemişti. Oyuncak köpeği Meryem'in kokusunu alırdı sanki. Meryem eve girdiğinde köpek canlanır gibi olur, kulakları dikilir ve Meryem'in onu kucağına almasını beklerdi.

Anne hafifçe gülümsedi (ama gülümseme denir mi buna: süzgün bir bakış ve yorgun bir yüzden başka neydi yüz çizgilerinde beliren, belki daha doğrusu bir melânkoli): onun öldüğüne nasıl inanabilirim? Ama bunca zaman geçtikten sonra yaşadığına nasıl inanabilirim?

Polis, denizden bir ceset çıkardığında en kötü anlarını yaşamıştı. Korkunç, dehşet verici bir olaydı: bu, Meryem olamazdı, olsa tanırdı onu, tanıyamamıştı: şişmiş, morarmış, küçülmüş, katı ve çıplak.

Gelenler oluyordu ve Meryem'i gördüklerini söylüyorlardı: o akşam deniz kıyısında onu çok kimse görmüştü, böyle söylüyorlardı. Ama o, onların yalnızca görmek istedikleri için gördüklerini sandıklarını düşünüyordu. İnsanı çılgına döndüren, onun yitmiş olduğuna ilişkin en küçük bir ipucu ele geçirilememiş olmasıydı.

Bornozuna iyice kurulanmış, picamasının altını ve atletini giymiş olarak banyodan çıktı adam. Sıcak, kıpırtısız gecede soğuk duşun iyi geleceğini, sinirlerini

yatıştıracağını düşünerek uyumak istiyordu. Yatağa sırtüstü uzandı. Ellerini saçlarının arasında gezdirdiğinde saçlarını iyice kurutamamış olduğunu düşündü: parmaklarının arası ıslanmıştı: “hasta olacağım.”

Evin bütün ışıkları söndürülmüştü. Tül perdelerin saydamlığından salona sokaktaki ışıkların biçimlenmemiş, ağır loşluğu doluyordu. Gözlerini belli bir noktaya dikerek kıpırdamadan bakarsa bir süre sonra uyuyacağını düşündü. Loşlukta gözünü dikip kıpırdamadan bakabileceği hiçbir şey yoktu. Gece sessiz, ışısız, biçimlenmemiş bir pelte gibi, uyuşuk ve uyuz bir varlık halinde dünyanın üstüne çökelmişti. Bu çorak ve rutubetli gece sonsuza dek böylece kalacakmış gibi çakılıp kalmıştı.

Cansız, inleyen odanın loşluğunda, hemen aşağıdaki sokaktan bir arabanın rölantiye bırakılmış motorunun homurtuları işitildi. Yattığı yerden kıpırdandı: “Allah belanızı versin.” Şimdi balkondan aşağıya, sokağa bakıyordu. Sekizinci kattan, arabanın yanında durmuş konuşan delikanlıların sesi duyuluyor, fakat ne konuştukları anlaşılmıyordu. Delikanlılar yeniden arabaya doluşup gürültülü bir motor sesiyle oradan uzaklaşınca kadar baktı onlara. Balkonun demirini iki elinin parmaklarıyla sıkı sıkı kavramış olarak, şimdi, uzaklardaki ışıkları sönmüş apartmanlara bakıyordu. Bir heyula gibi apartmanlar oralara dikilmeden önce, bulunduğu yerden deniz görülebiliyordu.

Onu ilkin evden aramayı düşündü. Onsuz yapamayacağını anlıyordu. Ama bunun imkânsız olduğunu biliyordu. Çünkü kız, dul annesiyle birlikte yaşıyor ve annesi onu bir tek saniye olsun yanından ayırmıyordu. O ilk buluşmalarının nasıl olup da gerçekleşebildiğine hâlâ akıl erdiremiyordu. Kırkını çoktan aşmış yaşıyla içine düştüğü rezalet akıl alacak gibi değildi. Kız, ken-

dinin yarı yaşında bile değildi, ondokuzundaydı. Nasıl ileneceğini bilemeden söylendi, kendi nefesine küfretti.

Her gün aynı yollardan geçiyordu. Sahil yolunda rastlıyordu kıza. Arada bir bakışları karşılaştığında birbirlerini tanıyorlarmış gibi bir havaya giriyorlar, içlerinden gelen ama yüzlerine yansımayan bir gülümsemeyle selamlaşıyorlardı. Ya da kendisine öyle geliyordu, selamlaştıklarını sanıyordu. Sonra nasıl oldu.. açıklaması olmayan bir karşılaşma: eski ezgilerin çalındığı sahil kahvesinin kapısında karşısında birden onu görüverdi. İçinde aydınlanmış bir neşeye: “Selâm” dedi. “Selâm” diye gülümsedi kız. İlk kezdi. Selâm ilk kez böylece, sözcük halinde dile gelmişti. İkisi de o anda sahil kahvesine girmek için orada bulunmuyorlarmış, başka bir amaçla oraya gelmişler gibi, kahveye girmeden birbirlerinden ayrıldılar ve amaçlamadıkları başka yerlere gittiler. Sonra bir gün onu arkadaşlarının uğradığı bir ressamın işliğinde gördü. Genç ressamlar kızla çene çalıyordu. Akşamın geç saatlerinde işlikten ayrılırken kız ona kendisini arabasıyla evine bırakıp bırakamayacağını sordu. Bunu bir öneri diye düşündü ve sevinerek kabul etti. Eve geldiklerinde, kız arabanın kapısını tutarak bir fincan kahveye ne diyeceğini anlamak istedi. “Niçin olmasın?” diye cevap verdi. Evde kimse yoktu. Kız, annesinin bir akrabalarına gittiğini, geç geleceğini, belki de bütün gece gelmeyeceğini söylemişti. Oturma odasında oyuncak bebekler vardı. Dikiş makinesinin üstünde kocaman, uzun tüylü bir köpek boncuk gözleriyle onları seyrediyordu. Kız, ufak tefek giysilerini kendi elleriyle dikiyordu. Odada yalnızdı. Kız biraz sonra kahveleri getirdi. Ne tuhaf, hiç konuşmamışlardı. Kahvelerini içerlerken kız: “Niye burda oturmuyorsun?” diyerek yanındaki yeri gösterdi. Kendisi divanda oturuyordu. “Yoo, böyle iyi” diye cevap verdi. Kız

elindeki fincanı sehpanın üstüne bırakarak: “Ben oraya geleyim öyleyse” dedi. İki saat kadar sonra evden ayrıldığında kafası darmadağındı. Garip bir utanç ve mahvolmuşluk duygusu içindeydi. Bütün bunlar nasıl olup bitmişti, bilemiyordu. Kızı haftalarca bir daha göremedi. Aa, evet, haftalar sonra o sahil kahvesinin oralarda bir kez daha karşılaştılar. Kız, kendisiyle konuşulmasını bekliyor gibiydi ama yüzüne perçinlenmiş buzdan bir maske onunla yapılacak her türlü konuşmayı yasaklayan bir görüntüdeydi. “Merhaba” diye mırıldandı. Kız cevap vermedi, sessizce yolunu değiştirdi. Acaba arkasından yürümesini mi istemişti, bunu mu bekliyordu? Kırgın bir duruşla arkasından bakakaldı kızın. Onunla ortak bir gelecek beklemeyecek kadar olgun ve umutsuzdu. Ama kendisine düşen bir onarım işi varsa, onu yapmaya hazırdı. Edilgin biçimde bu öneriyi bekliyor ve böyle bir öneri kendisine ulaşmadığı sürece kızın ona: “Seni pis ihtiyar domuz” diye seslendiğini, sesleneceğini düşünüyordu.

Kendisini birdenbire sokakta yürüyor bulunca şaşırdı. Ne zaman giyinip hazırlanmış ve ne zaman sokağa çıkmıştı? Bilemedi. Bir an, bütün cesaretsizliği içinde ve işiteceği hakarete rağmen kızın evine doğru yürümeye kararlı olduğunu düşündü. Belki garip bir itişle oraya sürükleniyordu. Eve gidemeyeceğini, gitse bile kapıyı çalamayacağını biliyordu.. olsun, hiç olmazsa evi dışardan seyredebilirdi.

Bunları düşünmekle birlikte ara yollardan sahile doğru yürümekte olduğunu ayımsadı. Şaşırdı. Ama işte sahil yolundaydı. Kıyıda yürüyordu. Sahil yolunun hiç bitmeyen kalabalığı, sarhoşlar ve şaşkınlara, gençler, öbek öbek bir o yana, bir bu yana savruluyor, şen kahkahalar ve bağırışlar içinde dalgalanıyorlardı. Denize sırtını döndürerek kıyı duvarının üstünde dinelmiş, gelip geçenle-

ri seyretmeye başladı. Açık, yazlık giysiler içindeki insanların güneş ve deniz yanığı bedenleri karanlıkta bile seçilebiliyordu. Denizin iyot ve yosun kokusuyla ızgara dumanı birbirine karışıyor, önündeki karışık kalabalık ve gürültü, düşüncelerinin hedefini saptırıyordu. Birden bir ses duydu, kısa bir çığlık gibi, ya da kendine öyle geldi: “Düştü! Düştü!” Arkasına baktı. Biraz uzağındaki uzun kayık iskelesinin denize uzayan burnuna iki kişi koşuyordu. Dikkatle bakınca bunların on yaşlarında iki çocuk olduğunu ayımsadı. İskeleye doğru birkaç adım attı. O sırada ikinci çocuğun: “Düşmedi, kendini denize attı.” dediğini işitti. Bu küçük ayrıntıyı kendinden başka kimsenin ayımsamadığını, daha doğrusu çocuklara kimsenin aldırmadığını gördü. Çocukların aralarında şakalaştıklarını düşündü. İskelenin ucunda, eğilmiş suya bakan o iki çocuktan başka da kimse yoktu orada zaten. Omuzlarını silkti. Gerisin geriye, evine doğru yürümeye başladı. Deniz, arkasında ağır ağır hışırdıyordu.

Parçalanmış yüzler kırık kaburgalar burkulmuş ayak bilekleri delik deşik döşler akşamla gece arasındaki o hüznü alacakaranlıkta akşamdan geceye doğru yanık yağ kıvamında ağıyordu. İnce yazlık ayakkabılarının içine kum dolduğuna aldırmadan ıslak kumsalda ağır ağır yürüyordu Meryem. Bir başınaydı. Etekleri ıslanmıştı. Lacivert suların açıklarında çekilmiş güneşin kızıl yansımaları gitgide soluyor, solgunlaşıyordu. Kıyının çakılları ve kumları üzerinde, bu sonsuza kadar uzanacakmış gibi görünen kumsalda, yürüdü, yürüdü: belki de bir çembirin çevresinde hiç durmadan dönenip duruyordu. Oralarda, atılmış çavelalar vardı. Tepesinden birkaç martı çığlık çığlığa uçup kaçtı. Martılar geceleri nerde tünerdi acaba? Ah, ne saçma soru.. ama şimdi martıların nerde tünediğini nasıl da bilmek istiyordu. O geceyi düşündü.

Onuru yaralanmıştı. Bu işi nasıl yapabildiğini havsalasına sığdıramıyordu. “Çekilin, dokunmayın bana.” Doku-
nan yoktu kendisine. Eğer göğüsleyemeyecekse niçin yapmıştı bu işi? Kendisini zorlayan olmamıştı. Utanç duymuyordu: kahrolmuşluk duygusuydu bu. Bırakılmışlık. Bomboşluk. Ağlamak istedi. Ama içinin düğüm düğüm olmuş karmaşasında ağlama umudu da kesilmişti. O çok sevdiği eski ezgilerin de anlamı kalmamıştı, onlar da boştu. İşte uzaktan işitiliyor, gecenin hüznün verici karanlığına doğru, o umutsuz sonsuzluğun boşluklarına doğru dağılıp yitiyor, tükeniyorlardı. Böyle böyle bir kayıkçı iskelesinin oraya kadar gelmişti. İskelenin tahtalarına ayaklarını bastığı anda ayaklarının, bacaklarının kuma belenmiş olduğunu duyumsadı. Eteklerinin altını da kum tanecikleri doldurmuştu sanki. Orada iki çocuk koşuşturmaca oynuyordu. Çocuklardan biri, Meryem’in eteklerini tutarak öbür çocuktan sakınmak istiyordu. Öbür çocuk berikini yakalama alanı içine girince ikisi birden bağrışarak uzaklaştılar. Bunu nerdeyse ayımsamamıştı bile. Ağır ağır iskelenin ucuna kadar yürüdü. İskelenin ucunda durdu. Ölümü, hayır ölümü değil, yokoluşu, yokluğu, hiç varolmamış gibi olmayı düşününce yüzü nerdeyse minnetle dolu, göğün ve denizin kaynaştığı sonsuz uzaklıklara baktı, baktı, baktı.. Deniz, bu dünyadan olmayan bir sesle ayaklarının altında hışırıyor, çırpınıyordu. Başını çevirse biraz uzağında tanıdık birini, birilerini görebilecekti. Ama o artık kendi baygın, mecal-siz boşluğunun derinliklerine çoktan dalıp gitmişti.

Denizin yüzeyinde, kendi ağırlığının çıkardığı şırırtı sesi denizin heybetli hışırtısı içinde küçük bir ayrıntı değerinde bile olamamıştı. Denizin yüzeyi düz ve kap-karanlıktı.

Koşmak

Ben koşmam, diye düşünüyordu. Hayır, ben koşmam, ben yerimde dururum: koşan sürekli başkalarıdır ve ben yerimde durdukça koşanlar benim eksenimde koşuşur..

Dışarsının loş, karanlık görüntüsü gözlerine yansımıştı. Saçının firketesi gevşemiş, perçemi gözünün üstüne düşmüştü, bu da, onun, loş ve karanlık olan dışarsını daha az seçmesine yol açıyordu. O köpek şimdi gene havlayacak, diye geçirdi. Üç günden beri, tam da akşamın bu vaktinde, düğmesine basılmış gibi havlıyor, uzun uzun havlamasına bir süre sonra, nerden olduğunu kestiremediği bir yerlerden başka bir havlama sesi karşılık veriyordu. Kafasında, sanki ilk havlayanın erkek, daha sonra ona karşılık vereninse dişi bir köpek olduğuna ilişkin bir kanı yer etmişti. Erkek havlayacak, diye düşündü, erkek havlayacak ve dişi, her nasılsa ona kuyruk sallayacak.. Düşüncesinin bu noktasında, kafası, gene aynı saplantıya gelip dayandı, hayır, diye geçirdi, ben böyle yapmam, ben koşmam ve kuyruk sallamam..

Kapının önünde bir tıkırtı işitir gibi oldu. Piyanosunun tuşları da sanki kendiliğinden devinime geçti, birbiri arkasından devinen tuşlar, o bildiği, zihninde defalarca yinelediği melodiyi yeniden oluşturmaya başladı. Kapının önündeki tıkırtıyı duyumsadığını sandığı her seferinde merakla beklerdi: acaba bu kez anahtarını mı kullanacak, yoksa zili mi çalacak, diye düşünürdü. Anahtarı olmasına rağmen her defasında zili çalmayı şimdiye değin bir kez olsun ihmal etmemiştir. Beni kapıda karşılamak hoşuma gidiyor, diyordu. Elinde ıvır zıvır bir dolu paketle kapıdan içeriye adımını attığında, yanağını onun yanağına doğru uzatıyordu. Bir gün de, benim içeriye girmeme senin hizmetin de geçsin, onun için zili çalışıyorum, demiştir. Oysa o (kendisi), asla birinin ardından koşmayacağına ilişkin sözler veriyordu kendi kendine. Kendine güveniyordu, ben güzelim, diye kendi kendine yineliyordu. Saçmaladığını da bilmiyor değildi. Buna rağmen, nedense, sürekli hır çıkarma arzusuyla yanıp tutuşuyordu. Bu adam bir melek miydi yoksa? Bu adam neyin nesiydi? Bu adam ona nerden musallat olmuştu?

Kimizaman evin içinde birileri gezinmiş gibi geliyordu ona. Birileri piyanonun tuşlarıyla oynamış gibi görünüyordu. Bir piyanonun tuşlarıyla oynanmış olsa bile bunun asla ayrımsanamayacağını bilmez değildi ama ona öyle geliyordu ki, yabancı bir parmak izleri yer etmişti tuşların üstünde. Demek ki, evin içinde kendisi olmadığı zamanlar, dahası belki kendisi evdeyken bile, birileri tıpır tıpır geziniyor, onun eşyasıyla oynuyor, o ise bunu ayrımsamıyordu: bunun böyle olduğunu her şey olup bittikten sonra anlıyordu: bu yüzden de suç üstü yapma arzusu hep kursağında kalıyordu. İşte şimdi kapının dışında o ayak sesini yeniden işitir

gibi oldu. Ama açmayacaktı. Çünkü o, kimsenin arkasından koşuyormuş izlenimini vermek istemiyordu, bunu şimdiye dek başarmıştı, bundan böyle de kimsenin arkasından koşuyor gibi görünemezdi. Şimdi kapıyı açmayı denese, tılsım bir anda bozulabilirdi: onu beklemekte olduğunu gösterir, kendini ele verirdi. Hayır, böyle bir şey, onun hayatında asla vaki olmayacaktı. Üstelik bu gün, bu defa, eğer gene elinde paketlerle kapıda görünecek olursa, o paketleri onun yüzüne fırlatmayı tasarlıyordu. Sen beni ne sanıyorsun, diye çıkışmayı aklından geçiriyordu. Neden böyle yapması gerektiği üstüne hiç düşünmedi, onun üstünde düşünmesi gerekmiyordu. Çünkü o şımartılmak istiyordu. Çünkü o üstüne titrenilmek istiyordu. İsteddiği şey her ne ise, isteyeceği şeyin ondan bir fazla olduğunu biliyordu. Köpek havlamalarına kulak kabartması boşuna değildi. Ama eninde sonunda onlar köpekti, onlar nasıl isterse öyle yapabilirdi. Ama kendisi, birileri bir iki defa havladı diye kimsenin ardından koşamazdı; çünkü ekseni, onun kendisi oluşturunuyordu: böylece her şey onun çevresinde dönmek, dönenmek zorundaydı.

Köpeğin havlamasını yeniden işittiğinde, koltuğunda, küçük bir yastığı göğsüne sımsıkı bastırmış otururken buldu kendini. Pencereden dışarsı artık tümüyle görünmez olmuştu. Akasyanın dalları da seçilmiyordu. Ne yapacağını bilemez haldeydi. İşte o sırada dışı köpeğin cevabî havlaması duyuldu. “Allah kahretsin!” diye hıçkırdı. Kucağındaki yastığı, ayağa kalkarken rasgele fırlattı. Yastık bir kırlangıcın kanadına çarptı. Ağlamaya başlayacakken, bu kez, kapının zili, dünyalık bir sesle evin içinde cınladı.

Mevsim Sonu

Her şey yeniydi onun için. Her şey yeni, parlak, göz alıcı, alışılmamış, dramatik. Bu yenilikler içinde yeni bir şeye hazırlanıyormuş gibi duyumsuyordu kendini. Bu yeniliğin tadını çıkarabilmek ve her şeyi yeniden yeniymiş gibi duyumsayabilmek için kendini kendinden boşaltması gerektiğini düşünüyordu. Masalsı giysilerinden usanmıştı.. saçının buklelerinden.. ipek çarşaflardan.. payetlerden.. tüylerden.. boynundaki kemik mika takılardan.. kollarında şingirdayan renkli plastik bileziklerden.. dantellerden.. bütün bunlardan kurtulmak istiyordu. Onun özel bir günü varbulunmalıydı ve kendisi o özel güne hazırlanmalıydı.

Çekici kadın masallarının anlatıldığı ortamda büyümüştü. O ortamın hazırladığı sahnede annesi gösterişle yer almıştı. Onun da annesi.. geriye gidildiğinde onun da annesi.. ve kendisinin de o sahneye çıkartılmak için özenle hazırlanması sağlanmak isteniyordu. Yazın kum ve yosun ve palmye yaprağı, kışın ponponlar, kar ve kışlık villalarda egzotik alevler arasında

kürkler, sevgililer, sevgili adayları. “Aa, anne görme-liydin...” Gene de ve her nedense, babadan gizli tutul-ması düşünülen sırlar. Bu sırlar, işin çekiciliğini yoğun-laştırırdı. Yoksa baba geniş bir adamdı. Ona denirdi ki: “Ahmet sence iyi bir işadamı olabilir mi?” Ya da denir-di ki: “Mehmet gibi birini bulsan, bu delikanlı sana gö-re şirketin eşgüdümünü üstlenebilir mi?” Baba bu ima-ları anlardı. Dahası, kendine sorulan bu adların nasıl olup da bu denli sık değiştirildiğini bile sormazdı. Çünkü bütün adların mevsimlik olduğunu bilirdi.

Bütün bu hengâmenin ortasında bu genç adam da nerden çıkmıştı? Sönük. Duru. Nerdeyse hastalıklı. Çir-kin. Ötekilerin çarktan çıkmışlığına karşılık bunun çapa-rızlı, engebeli, kalın hatlı yüzü.. gene de bakmasını bilen-lerin görebileceği entelektüel çizgiler. Bir anda her şey geride kalmıştı. Zenginlik ve parıltılar. Uydurma yücel-tiler. Çıplak vücut üstüne kondurulmaya çalışılan yo-sunlar, deniz kabuklarından yapılan takılar, her şey.. her şey, yani, uydurma olan, yapay olan ne varsa, hepsi..

Birisi sanki onu duruluğa ve duru olmaya çağırıyor-du. Birdenbire yüreğinin derinliklerinde, o, kendisinin buna zaten hazır bulunduğunu duyumsadı. O zaten duruydu: payetlerin, incik boncukların altında o duru-luğu görebilmek zor olabilirdi, ama bu, o duruluk yok demek değildi.

Her şeyin geride bırakılması mümkün müydü? Bir bakıma genç ömrüne bir sürü şey sığdırmıştı. Bununla birlikte o yaz ilk kez yaşadığı şeyler de vardı: ilk kalp çırpıntısı, yanağına bir erkeğin yanağının dokunuşu ve eli-

nin ilk kez bir genç erkek eline dokunma arzusuyla kıpırdanışı. Belki ilk kez kendini büyümüş olarak, dahası, bir genç kadın olarak duyumsadı. Ve yokluğu, yitip gitmeyi ilk kez düşündü, somut olarak ve somut biçimde.

Şimdi içinde duran birisi (kim? bilmiyor, ama onu orada somut biçimde duyumsuyor ve onunla konuşuyor) ona diyor ki: bütün bunlardan boşalmalısın, öyle ki, bunlardan boşala boşala, geriye yalnızca ve som olarak kendin kalmalısın. Bu sesi bir buyruk gibi ve bir buyruk olarak algılıyordu ve sormaktan kendini alamıyordu: ben kendimden nasıl boşalabilirim, kendimi nasıl terk edebilirim? Ses ısrarlıydı: edersin, diyordu, bunu başaran insanlar var, git ve bul onları! O ise gene soruyordu: kendimi bütün bunlardan boşaltmam tattığım küçük zevklerden vazgeçmemi de mi içeriyor? Evet, diyordu ses, onu da ve her şeyi.. —iyi de, ölüme yakın duran yakınlarımın sevgisinden nasıl vazgeçebilirim? —çocukluktan nasıl vazgeçebilirim? —beni seven insanlardan ve sevgilimden, onlardan nasıl vazgeçebilirim? Ses karşılık veriyordu: bunlardan vazgeçmeyeceksen, hiç yola çıkma, bunlardan vazgeçmeyeceksen benden vazgeçmek zorunda kalacaksın! Kız, bu tehdit karşısında ne yapacağını bilemiyor, ona verilecek cevabı bulamıyordu. Senden vazgeçiyorum, diyemiyordu, çünkü böyle söylemesi, ona kendinden vazgeçmek gibi görünüyordu, oysa daha kendisiyle olan hesaplaşması başlamamıştı bile. Ulan bu ne biçim bir işti?

Nereye gideceğini bilmeden kendini ordan oraya attı. Mevsim sonu kentinin köşe bucağını arşınladı. Çınar ağaçlarının dökülen kuru yaprakları üstünde pabuçlarını sürterek çıkan hışırtiları dinledi. Kitapçı dükkanla-

rının vitrinlerini seyretti. Bazı kitaplar satın aldı. Bazılarına göz attı. Bazılarına göz atma tenezzülünde bile bulunmadan bir köşeye fırlattı, orada unuttu. Gene sokaklara koştu. İçki içmek ona zevk verseydi, kesin bir ayyaş olup çıkacağını duyumsuyordu. İçmemesine karşılık içkievlerinin önünde voltaladı. Çünkü ne yaptığını bilmiyordu. Kimden ne isteyeceğini de bilmiyordu. Mesele kendisiydi: böyle söyleniyordu, ama kendisiyle nasıl başa çıkabileceğine ilişkin hiç bir ipucu verilmemişti, onun ne olduğunu veya olabileceğini kendi kendine keşfetmesi isteniyordu anlaşılan.

Bir gün durup dururken, sehpanın üstündeki kocaman çiçek saksısını salonun orta yerine getirip yere çaldı. Saksının toprağı ortalığa saçıldı. Çıkan gürültüye annesi geldi ve ona ilkin ne yaptığını sordu, ne yaptığı belliydi ve cevap alamadı. Sonra bu işi niçin yaptığını sordu. Annesine sessiz bir öfkeyle bakmakla yetindi. Annesi salonun kapısını çekip dışarı çıkarken: delirmişsin sen, dedi umarsızca ve bu işin sonunun nereye varacağını merak ederek. Kız, aynı işi ertesi gün yineledi. Büyük bir saksıyı getirip salonun orta yerinde yere çaldı ve topraklarını etrafa saçtı. Gürültüye annesi geldi ve ona böylelikle ne yapmak istediğini sordu. Kız, annesine sessizce baktı ve omuz silkti. O sırada sevgilisini nerdeyse bir haftadır görmemişti, telefonla konuşuyorlardı, o kadar. Aslında konuşma da denmezdi buna. Delikanlının sesini duyduğu anda, şimdi konuşmaya mecalim yok, diyordu yalnızca, başka zaman ara veya hiç arama. Şimdi, saksıdan saçılmış topraklara şaşkınca bakınırken sevgilisi salonun kapısında görüldü. Kız, öyle bir bakışla baktı ki veya daha doğrusu bakışını öylesine delikanlının üzerine fırlatıp attı

ki, delikanlı soru soracak gücü de, cesareti de kendinde bulamadı, yalnızca onu omuzlarından tutup sarsmak için birkaç adım attı. Ama kızın bu tür nazlandırılma-ya hiç hevesi yoktu. Kendini koltuğa bıraktı ve hıçkırıklı bir sesle, bana yaklaşma, dışarı çık, diye buyurdu.

Evden uzaklaşma fikri ona hiç de çılgınca görünmedi. Bu işi sanki defalarca yapmış gibi duyumsuyordu kendini. Çantasını çabucak hazırladı. Nereye gideceğini biliyordu. O yer kafasında sanki yüzyıllarca önce belirlenmişti. Kendi yazlıklarındayken bir hafta sonu bu kasabaya gelip bu motelde kalmışlardı. Moteli işleten kadınla ahbap olmuşlardı. Motelin kış boyunca açık kaldığını biliyordu.

yolculuğu gece geçti
gece gözüne uyku girmedi
yan koltuklardan ona tuhaf tuhaf bakan birileri oldu
o öylesine somurtmuş oturuyordu ki, kimse ona yardımda bulunmayı teklif edecek cesareti bulamadı kendinde

oysa belki onun da bir çay içmeye ihtiyacı olabilirdi
ama o, orada, koltuğunda, müstağni ve mağrur, bir sfenks sessizliğine gömülmüş olarak duruyordu
gözünü kırpmadan sürekli, farların ufkuna doğru bakıyordu

derken sabah oldu
ve derken aynı sabah, o, kafasına koyduğu motelin kapısına ulaştı.

Kız, kendine soru sorulmasını önlemek için, denizi gören bir oda istiyorum, dedi. İşletmeci kadınsa ona, denizi özleyeceğini biliyordum, dedi, deniz özlemi kimile-

rini kısa sürede sarar, nasıl söylesem, sanki esir alır. Kız cevap vermedi. Kadınsa konuşmasını sürdürdü: ertesi gün, birkaç ailenin daha geleceğini söyledi, yerlerini önceden ayırtmışlardı. Sonunda söyleyeceklerini tüketince kıza yeniden sordu: adını ne kaydedeyim? Tülin, dedi kız. Ama bu adı söylerken saliselerle bile hesaplanamayacak öyle bir tereddüt ânı geçti ki, bunu ancak, bu işletmecî kadının deneyimine sahip olan biri anlayabilirdi ve kız bu ismi rasgele söylemiş gibiydi, bir ad uydurmuş gibiydi. Gene de defterine söylenen adı kaydetmekten geri durmadı ve kızın söylediği adresi de oraya geçirdi.

Pencereden denize baktığında, iyi ki deniz gören bir oda istemişim diye sevinmek istedi. Uzun süredir herhangi bir şeye sevinme arzusu duymamıştı. Ama uzun sürmedi bu: dalgaların uzun ve yabanıl çırpınışları bir süre sonra onu kötümserliğe, daha sonra da korkuya götürdü. Kadın, bir ara, geçen hafta bu odada birinin kendini öldürdüğünü söylemişti. İlk duymazlıktan geldiği ve sanki ağızdan kaçırılmış gibi söylenen bu söz, şimdi onun kafasına takılmaya başlamıştı ve kendini öldürenin bu işi neyle, nasıl yaptığını düşünmeye başladı. Acaba ölürken bu yatakta mı yatıyordu, diye aklından geçirdi. Yatağın yeri de gene burası mıydı, diye sordu kendi kendine. Sonra da, somyayı, bulundugu duvarın kenarından karşı kenara çekti. Somyanın ayakları çekilmenin etkisiyle gürültüyle titreştiler. Az sonra da kadın, ne olduğunu anlamak için kapıyı tıklattı. Kız, tıklatmaya cevap vermedi. Ama kadın ısrarlıydı, içerde neler oluyor, diye sordu. Kız, yok bir şey, dedi. Kadın diretti, bilmem gerekiyor, dedi, lütfen kapıyı açın, yoksa ben açmak zorunda kalırım. Kız, kapıyı açtı ve somyayı karşı duvara sürüklediğini söyledi.

Kadın da ona, bu işlerin yapılması için kendine bilgi verilmesinin yeterli olacağını söyledi. Kız, birinin kendini öldürdüğü bir yatakta yatmak istemiyorum, dedi. Kadın da ona, o işin bu yatakta olmadığını söyledi. Kız, ama bu odada oldu değil mi, diye sordu. Kadın, belki bu odada da değildi, dedi. Kız, yalan söylüyorsun, dedi. Kadın, belki yalan söylüyorum, dedi. Sonra da ona, iyi dinlenmeler, dileyerek kapıyı çekip çıktı.

Odanın ortasında duruyordu. Denizin köpüren sesini duyuyordu. Deniz git gide hırçınlaşıyordu. Pence-reye yürüdü ve denize oradan baktı. Dalgalar kabara kabara geliyordu. Buraların dalgalarını bilirdi: bir başladı mı günlerce sürerdi, gemileri altına alırdı. Görkemli dalgalardı ve insanın içinde görkemli duygular uyandırırdu. Dalgalar yalnızlık duygusunu çoğaltırdı. Korkuturdu. Şimdi burada, pencerenin gerisinde dalgaları seyrediyor ve “aman yarabbim, benim ne işim var buralarda” sorusunu yaşıyordu.

Motelin biraz uzağında, teras yapılmış bir çay bahçesinde, semaverdeki çayının demlenmesini bekliyordu. Kendisinden başka birkaç yaşlı gezgin vardı bahçede. Yaşlı gezgin kadınların saçları bir örnek platin rengiyle boyatılmıştı, bu da onlara olduklarından daha yaşlıymışlar görüntüsü veriyordu. Kasabada şimdi yalnızca yaşlı insanlar dolaşıyordu: mevsim sonunu bekledikleri ve özellikle böyle bir zamanlama yaptıkları belliydi. Herkes kendi içine kapanmıştı. Artık kimsenin yeni dostluklara ihtiyaç duymayacağı bir çağa gelmişler ve o çağın keyfini çıkartmaya çalışıyor hali içindeydiler. Tur otobüslerine binip günübirlik bir yerlere gidip geliyorlar ve dönüşlerinde her defasında ne iyi ettiklerini ve ne kadar yorulduklarını söylüyorlardı. Belki kendisi de bir ara onlara

katılabilirdi. Belki bu küçük turlarda kendinden kaçmanın çeşitlerini deneme fırsatını yakalayabilirdi.

Dalgalar şimdi git gide yükseliyordu. Uzakça duran plajda, buranın yerli gençleri denize giriyordu. Onlar, yükselen dalgaların üstünde nasıl durabileceklerini biliyorlar ve mantar gibi, dalgalarla birlikte yükselip alçalıyorlardı. Ya da büyük bir dalganın altına girip dalganın üstlerinden aşmasını sağlıyorlardı. Bir aceminin yapabileceği iş değildi bu, acemi için can tehlikesi olasıydı. Burada minicik çocuklar bile, tıpkı büyükler gibi, dalgalarla başa çıkabiliyordu. Dikkat etti, hayır dalgalarla boğuşmuyordu bunlar, tersine dalgaları tehlikesiz biçimde nasıl savuşturabileceklerini öğrenmişler, onu uyguluyorlardı. Dalgayla boğuşmaya kimsenin güç yetirebilmesi mümkün görünmüyordu: yumularak dalganın altında kalmak suretiyle veya dalgayı karşılayarak onunla birlikte yükselmek suretiyle dalganın tehlikesi savuşturulabiliyordu. Aklına gelen düşünceden memnun oldu: kendi yükünün ağırlığından kurtulabilmek için onunla boğuşması gerekmezdi. Onu savuşturabilmesi yeterliydi. Ama bu iş nasıl başarılacaktı? Bu soru, onu gene altına almakta gecikmiyordu: hayır, olay, dalgaları savuşturmaya benzemiyordu, onu savuştururken bile, gerektiğinde dalganın altında yumulmayı bilmeliydi.

Aslında ne istiyordu o? Ah, bir bilebilseydi.

İncik boncuktan bunca sıkılmışken, şimdi kasabada gezdiği küçük çarşıda, gene incik boncuk dükkanlarının önünde oyalanıyordu. Ne halt etmeye gelmişti buraya?

Akşamın dar vaktinde uyumaya kalkıştı ve başaramadı. Televizyon seyredebilirdi, istemedi. Biraz sonra kapısının tıklatıldığını işitti. Kapıyı henüz kilitlememişti. “Buyrun” diye seslendi. İşletmeci kadın, küçük bir tepsinin üstüne konmuş bir kâseyle göründü kapı-

da. “Sana çorba getirdim” dedi, bir an duraksadı: “Sanırım akşam bir şey yemedin” “Teşekkür ederim, gerçekten yememiştım, ama yemek istemiyorum.” Tepsiyi sehpanın üstüne bıraktı: “Yemek istediğin zaman alırsın” dedi ve kapıyı çekip çıktı. Uzandığı yerden kıpırdamamıştı. Bir an kadının arkasından koşup sabahki tartışmadan dolayı özür dilemeyi aklından geçirdi, ama yerinden kıpırdamadı. Belki çorbayı getirmekle o da aynı eylemi gerçekleştirmeye niyetleniyordu, diye düşündü, sonra da “canı cehenneme” dedi.

Kapıyı sessizce kapadı arkasından. Anahtarın, yuvasında dönerken çıkartacağı sestten kaygılanarak döndürdü onu orada. Fiilen sıvışmak istiyordu: dışarıya çıkmış olduğunu kimsenin bilmesini istemiyordu. Ama kadın bu konularda kaşarlanmıştı: kimin girdiğini, kimin çıktığını günün her saatinde, nasıl bir deneyimle ve nasıl bir yöntemle, bilinmez, denetliyordu. Üstelik bunu da gizlemiyordu: gördüğünün bilinmemesini değil, tersine gördüğünün bilinmesini istiyordu. Bu yüzden, kız çıkarken, arkasından seslendi: “İyi eğlenceler.” Ve kız, kendi kendine, nerden biliyorsun benim eğlenmeye gittiğimi, diye sordu. Kadın: “Kâseyi alabilir miyim, işi bitti mi?” diye sordu. Kız da: “Çorbayı henüz içemedim, ama alabilirsin” dedi.

Plajda, mümkün olduğunca yaklaştı dalgalara. Ama şimdi korkunçlaşmışlardı. Ortalık zifiri karanlıktı. Dalgalar binalar boyunca yükseliyor ve hışımla kıyıya vuruyordu. Kıyının kumlarını onlarca metre içere sürüklüyordu. Sonra sular geriye çekilirken kumları da yeniden denize çekiyordu. Çekilen kumların üstünde durmayı denemek tehlikeli olabilirdi, ayırımsamadan denize çekil-

mek olasıydı, bu yüzden biraz mesafeli durarak seyrediyordu dalgaları. Uğultulu, gürültülü bir sesle yükseliyordu dalgalar. Canlı gibiydiler. Zıddına gidilmiş bir canavarın hırsını alamamış homurtuları gibiydi çıkardığı sesler: başka bütün sesleri yutuyordu dalgalar ve eteklerine dolaşan başka şeyleri: şeyler: karpuz kabukları, ekmek kırıntıları, tekne hurdaları, gemi parçaları, ona dokunmuş olan canlı hayvanlar ve leşler ve cesetler.. her birini içine çekip yutuyor ve geri dönerek “daha var mı?” diye yineliyordu. Kız biliyordu ki, ertesi gün, güneşle birlikte deniz sakinleşecek, dalgalar yumuşayacak ve deniz içine çektiği bunca şeyi kusacak, yeniden kıyıya gönderecek. Ama kendisi nasıl başaracak bunu? Kendisi, bunca yıl içine çekip doldurduğu, beynini sünger olarak kullanıp emdiği bunca hurda bilgiyi nasıl, gerisin geri boca edecekti? Bunu nasıl başaracaktı?

Kıyıdan ayrılıp yeniden sabahki terastaki kafeye geldiğinde vakit oldukça geçmişti. Gene de azıcık oyalanabilirdi. TV’de futbol maçı vardı. TV’yle kimse ilgilenmiyordu. Yaşlı insanlardan oluşmuş birkaç aile kümesi zaman zaman kibar kibar gülerek sohbet ediyordu. O da çay bardağını avuçlamış, zaman zaman dudağını bardağa dokunduruyordu. Başında, nasılsa, genç bir oğlan peydahlandı ve: “Burda niçin pinekliyoruz güzelim?” diye sordu, “bildiğim bir bar var, ne dersin?..” Kız, o somurtuk yüzüyle ve sfenks duruşuyla oğlana nasıl baktı bilmiyordu, ama oğlan çekilirken: “Aa, anlıyorum...” demekten kendini alamadı, ama onun ne anladığı anlaşılmadan kaldı. Kız, hiç bu aklıma gelmemişti, diye düşündü: eğer böyle takıntılar olacaksa, insan burda da kendinden boşalmayı değil, ancak yeni yükler üstlenmeyi başarabilir, diye düşündü. Motele gitmek üzere kalktı.

Neyi bırakmak istiyorsun sen, sersem! Neyi bırakmak istiyorsan en başta ona sahiplendiğini ayırımsamıyor musun? İyi de, sahiplenmemiş olduğum şeyi nasıl bırakabilirim? Bir şeyin sahibi değilsem onu bırakmış olduğumu söylememin ne değeri var? Ancak sahip olduğum şeyi bırakabilirsem bir şeyi bırakmış olduğumu söyleyebilirim. Sahip olmadığım şeyi bırakmış olduğumu söylememin değeri de, anlamı da varbulunmaz. Öyleyse yüklen! Daha çoğunu, ondan da çoğunu yüklen! Yüklenmek istedikçe sana yük yükleyen birileri daima bulunur. — Ama anlamaya çalış beni: ben diyorum ki, yüklenmiş olduğumu bırakmak istiyorum. Ben diyorum ki, o'na perde olan bizzat kendi varlığımdır ve öyleyse ben varlığımdan boşalmış olmalıyım. Ben kendi varlığımdan boşalmış olmadıkça hakikatle temas imkânı kuramam. Bizzat kendi varlığım böyle bir temasın kurulmasına engel olur. —Saçmalama: varlığın varbulunmadıkça hakikatle nasıl temas kuracaksın? Hiç olan var olanla temas kurabilir mi? —Sen aşşagılık bir köpeksin! Sen yaşlı, sümsük bir cadalozsun, üstelik de altından kalkamayacağın yüklerin altına girmeye çalışıyorsun, pis sırnaşık!

İyi de, kendini böylesine aşşagılayan bu pis, bu kör şeytana niçin tabasbus ediyordu! İlk onun aşşagılamalarına aynı aşşagılamalarla karşılık verdikten sonra, şimdi, niçin onun ayaklarına dolanıyor ve ondan bağışlanmasını istiyordu? Bir şeytandan.. evet, bir şeytandan özür diliyor ve ondan bağışlanmak talep ediyordu, bulunduğu yerler dar geliyordu ona, kendini yutup bitirmiş olan kentten sıkılıp buralara gelmişken, şimdi buraya da sığmıyordu. Deniz, denizdi işte: onun da yapabileceği fazla bir şey yoktu: yapıp edeceği, bir esinlikle dalgalanmak ve sonunda yeniden durulmaktı. Başka? Hiç! Hiç! Hiç! Hiç! Hiç!

Uyumuş muydu, yoksa uyandı mı, bilemedi. Ortalık zifiri karanlığa gömülüydü.

düşler ve gerçekler birbirine karışmıştı.

işte şimdi, bir düşün içinde mi bulunuyordu, yoksa bir gerçekle mi karşı karşıyaydı?

bir kapının tıklatıldığını duyuyordu, belki de duyduğunu sanıyordu.

belki de, işletmeci kadının, kapıyı tıklatmasını belleğinde yeniden yaşıtıyordu: tık tık tık tık...

işitilen sesler gide gide hafif tıkırtılardan ağır ağır gümbürtüye doğru yer değiştiriyordu ve gümbürtülerin arasında tanıdığı bir sesin bir adı ünlediği de ayırsanmaya başlıyordu: tülün, tüzün, tülây? adı neydi? onun da bir adı var mıydı? adını anımsaması gerekmez miydi?

defol şeytan, diye bağırdı.

ve bir çığlıkla yatağından fırladı.

o sıra kapının gümbürtüyle vurulduğunu işitti.

tülün! tülün! tülüinnnnn!!!!

Kim o? diyebildi. O anda kapıya yöneldi ve birden gece giysisiyle olduğunu ayırsadı, sırtına aceleyle sabahlığını geçirdi. Kapıyı açtı ve bir çığlık halinde:

Sennn! diye bağırdı.

Kapıda sevgilisi duruyordu, o da şaşkınca ona bakıyordu.

Burayı nerden buldun, aman Allah'ım? diyebildi.

Delikanlı şimdi kendine gelmiş ve gülümsüyordu:

Asıl sana sormalı, dedi, sen nerden buldun burayı?

Kız, döndü, bir koltuğa yığılır gibi oturdu. Bir süre sessiz kaldı. Kendine gelmeye çalıştı. Sonra daha sakın bir sesle:

Nasıl buldun burayı? diye sordu.

Delikanlı kapıdaydı hâlâ:

İçeri almayacak mısın beni? dedi.

Niye geldin? Allahım başımın belası mısınız siz, hepiniz?

Delikanlı:

Sakin ol, dedi, memlekette aramadık yer kalmadı, sonra annen burayı hatırladı ve her nasılsa burda olacağını tahmin etti, nitekim telefonla aradığımızda da burda olduğunu öğrendik.

Evet, kadına burda bulunduğumu kimseye söylememesi gerektiğini tembih etmedim, kuşku bir iş yapıyor muşum izlenimini vermek istemedim.

Ama niye? Ne yapmak istiyorsun?

Bunu anlamanız imkânsız. Bunu anlatmaya kalkışmak bir saçmalığa kılıf bulmak gibi: neyse, şimdilik söyleyecek bir şeyim yok benim.

Annen, baban seni seviyor, biliyorsun.

Rica ederim beni konuşturmaya çalışma. Bu bayatlamış şeylerin hepsi malûm. Ben kimsenin sevgisinden kaçmıyorum. Ben kendimden kaçıyorum.

Delikanlı onu anlıyormuşçasına başını salladı:

Bizi bekliyorlar, dedi, yola çıkabilir miyiz?

Bilmiyorum, yalnız kalmak istiyorum, dedi kız.

Delikanlı kapıdan çekildi. Ama kapı açık kalmıştı.

Açık kapıdan dışarıya baktı.

Bakışları, kapının eşiğine saplanıp kalmıştı.

Oturduğu yerde bir süre boş bir zihinle sabit bakışını kapının eşiğine mıhlamış tutarken uyuduğunu duyumsadı ve uyumadan önce, kendinden kaçmak acaba böyle bir şey miydi, biçiminde bir düşünce, bir yıldız gibi, bir yerlere kayıp gitti. Kendinden geçti.

Buzdan Volkan

Ben hiç tabutun içinde yatmadım, diyor, ama şimdi burdayım, tabutun içinde bulunuyorum.. ve tabutun içinde yatıyorum.

Buz gibi bir hava yayıyordu gittiği yere.

Şimdi tabutumun içindeyim.

Pencereye gitti. Açtı.

Buz gibi havayı yaydı ortalığa. Havanın buz gibi soğukluğu pencerenin dışına taşıtı. Çimenlerin üstüne sindi. Bahçeden geçen kedi soğuğu duyumsayarak tüylerini kabarttı, silkindi. Bir karga çatallı sesiyle gaklayarak havalandı. Karganın ardından serçeler hep birlikte havayı dalgalandırarak havalandılar. Şaşkın şaşkın uçuştular.

Elini pencerenin mandalında tuttu. Soğukdemirin soğukluğu temmuz sıcaklığını deldi, ağustosunkini de..

Çelik ısıltısı gibi. Soğuk. Keskin. Kesici.

Pencere tabutun penceresi değil. Eski tabutlar, bilindiği üzere, penceresiz yapıldı ve ölümler penceresiz tabutlarda uyurlardı. Belki pencereli tabutta babası yatıyor. Kız, tabutun penceresinden o buz gibi gülümse-

mesini göğün buzuluna salıverdi. Atmosferin içinde içlenenmiş buz parçacıkları biraz daha sertleştiler, kırılğanlaştılar: bu, bir gülücük değil de, jilet gibi keskin bir öfkeydi ve bir öçtü sanki.

Babasının pencereyi tabutta yattığını düşününce bir kere daha gülümsedi ve şimdi iki komşu tabutta yatıyoruz, dedi.

Babasının bir tabutun içinde yatmakta olduğunu düşünmekten haz duydu. Kendisinin komşu tabutun içinde bulunduğunu düşünmek onu ırgalamadı.

Haz duyuyor bundan: babasının eve dönüşlerinde annesini dövmesini ve kendini savurarak bir duvara çarpmasını unutamıyor. Yüzüne yediği şamarı ve çığlıklar atıp ağlayarak komşulara rezil olmalarını unutamıyor. Ertesi gün arkadaşlarına ne diyeceğini bilemezdi. Bakışlarıyla kendini sorguya çektiklerini düşünürdü. Onun gizli dünyasından hiçbirinin haberi bulunmadığını aklına bile getirmezdi. Tersine, onların her şeyi bildiğini ama bildiklerinin bilinmediğini düşündüklerini tasarlardı: gerçek durum (:kimin neyi bilip neyi bilmediği) ebedî bir sır olarak her birinin kişisel tarihine gömülü kaldı.

Tabutta yaşama alışkanlığı ona o günlerin mirası oldu.

Soğukluğun bir giysi gibi giyilebileceğini o zaman öğrendi.

Buzdan giysisini giyiyor ve sokağa çıkıyordu.

Sokaklarda onu görenler buzdan bir volkanın yürüdüğünü düşünürdü.

Onun buzdan soğukluğunun tuhaf, karşıkönulmaz bir cazibesi vardı ve...

onu gören her erkek, hiç olmazsa arkasından birkaç adım yürürdü veya sürüklenirdi.

Bunu bilir, mağrur ve dimdik bir boyunla yürüyüp geçerdi. Kendini seyredenlerin umarsızlığı ona haz verirdi. O da bu hazla, onların umarsızlığını çiğneyip geçerdi. Buz gibi bir duygusuzlukla. Öçle.

Onu seyredenler, üzerlerine kapkara ışınların yöneldiğini duyumsardı. Bu yüzden ona yaklaşılamazlardı. Elle tutulur bir mania vardı onları yaklaşılmaktan alıkoyan ve bir o kadar da ona dokunma arzusuyla yanıp tutuşturana.

Bu tuhaf etkisini bilirdi, bu etki emekle oluşmuştu: ne zaman insanlara yaklaşmayı denese içinde kuzey rüzgârları estiğini daha çocukluğunda keşfetmişti. Onunla konuşanlar, başka nasıl niteleyeceklerini bilemediklerinden onun ne kadar sakın biri olduğunu ve konuşmasının ne kadar da sükûnet dolu bulunduğunu söylerlerdi. Oysa farklı bir şey vardı: iticilik. Ve onu nitelemek için bu bile azdı. İtici olandan itilip gidilebilirdi, oysa onun o soğuk (buna kimileri sükûnet diyor) tutumu ve soğuk konuşması tam itici de değildi, belki biraz korku bile verdiği söylenebilirdi. İtici, korkutucu ve sakın olan bu konuşma, işte, her nasılsa, insanlara cerbezeli de gelirdi. Bu cerbezeye kapılanlar ona yaklaşmak istediklerinde, işte o gizil maniaya çarparlar ve ona yaklaşma arzuları orada tuzla buz olup giderdi. Gene de onun ardından koşma güdülerini tükenmezdi. İncecik sesi, kimizaman öylesine incelirdi ki, böyle bir tınıyla, bir kelime daha fazlasını söylemek mümkün değilmiş gibi görünürdü. Ama o, sükûnetle diyeceklerini der bitirirdi. Bir erkek düşmanı değildi. Ama onun dokunulunca bir buzulun yakıcılığı izlenimini veren tutumu ona yaklaşmak için cesaret gerektiriyordu.

Hevesle gidiyordu içkili yerlere, diskoya, kafeye.. ve bir başına. Diskoya gittiğinde, mahzenin loş bir yerinde, bir başına saatlerce otururdu. Ama ne oturmuş! Kimse ona ne bir dans için ne de hatta ayaküstü gevezelik etmek için teklifte bulunmaya cesaret ederdi. Elindeki meşrubat bardağıyla uzun uzun oyalanmasını gören garsonlar da, başkalarına yaklaştıkları kolaylıkla ona yaklaşamazlar ve ona içkisini tazelemek isteyip istemediğini sormaya cesaret edemezlerdi. Bir başına oturur, ama kimseyi bekliyormuş gibi görünmezdi. Bu oturuşta da kesin bir çekicilik vardı, ama kimse bu çekiciliğe aldanmazdı. Çünkü bu çekiciliğin olumsuz bir titreşim yaydığı nerdeyse fizik olarak algılanabilirdi.

O, böyle oturuyordu. İtici, olumsuz titreşimlerini ve buzuldan havasını yayıp duruyordu. O genç adam, mahzenin gümbürtüleri arasında, her nasılsa, masanın dibinde peydahlandı ve elini onun elinin üzerine koydu ve sandalyeye ilişti. Kızın kulağına eğilerek: “Tef” diye bağırды. Şaşılacak olan şuydu ki, ilk kez biri ona bu denli yaklaşmıştı ve ona bir şeyler söyleme cesaretini göstermişti. Kız, buz gibi bakışlarını genç adamın gözlerine yöneltti. Ama bu kez onu kovmuyordu. Genç adamın ne demek istediğini anlamaya çalışıyor ve onu konuşmaya teşvik ediyordu. Elini bile çekmemişti. Ortalığın gümbürtüsü arasında, genç adam bir kez daha: “Tef” dedi “tefin içindeki ses, dostun yüreğinden döküldü ve oraya yerleşti.” Kız, devam et dercesine baktı ona, o da devam etti: “İşte bunun için tefi döverler ve elden ele gezdirirler. Ancak ses kimin, işiten kim, işitilen ne.. daha anlaşılmamıştır ve hepsi bundan ibarettir.” Genç adam, elini kızın elinin üstünden kaldırdı, ayağa kalktı: “Hadi hoşça kal” dedi ve bir anda kalabalıkta yitip gitti.

Kız, allak bullak olmuştu. Aslında birinin onunla konuşması gerekmiyordu: davranışların dili her şeyi çözmeye yeterdi; yeter ki, o dili konuşan biri çıksındı. Genç adamın karşısına birdenbire çıkışı ve aynı birdenbirelik içinde yitip gitmesi ona bunu düşündürüyordu. Şimdi evden daha çok çıkıyor ve daha çok yer geziyordu.

Ama daima tabutunun içindeydi, tabutuyla birlikte sürükleniyordu. Dışarıya çıkması, aynı zamanda tabutundan da çıkması anlamına gelmiyordu. Şimdi yine, kentin o civcivli mekânlarının birindeki kafede tabutunun içine kapanmış, kahvesini yudumlarken, gene aynı birdenbirelik içinde o genç adam beliriverdi masasında. Ve gene elini onun elinin üstünde tutarak oturdu oraya. Kız, böyle olacağını biliyordu sanki: o buz kayalıklarını parçalayıp ona ulaşacak biri çıkacaktı! Kelelime yoktu. Ses yoktu. Hiçbir şey yoktu. Ama her şey bu yokluğun içinden fışkırıp çıkmıştı. Onun masasına oturmuş olan genç adam, elini onun elinin üstünde tutmayı sürdürüyordu. Ortaya attığı sorunun cevabının bulunup bulunmadığını anlamak istiyordu. Ama kız için bu sorunun cevabı yoktu, soru, onun için de bir soru olarak anlam ve değer taşıyordu.

Evet, hiçbir şey yoktu. Ses yoktu. Tef yoktu. Tefe vuran el yoktu. Dahası, bakış yoktu. Davet yoktu ve davete icabet yoktu ve gene de her şey bu yokluğun içinden fışkırıp çıkmıştı. Bu kadar yalındı her şey ve bu yalınlık içinde sonuçlanmıştı. Eve geldiklerinde, kız: “Sen salona geç, ben kahvaltı hazırlayayım” dedi ve mutfığa girdi. Ocağa çaydanlığı koydu, altını yaktı. Bir başka kaba haşlamak için birkaç yumurta koydu, onu da ocağa bıraktı. Buzdolabından zeytin, birkaç çeşit peynir, pastırma, bal, reçel çıkardı. Ve o sırada genç adamın mutfığa girdiğini ayımsadı. Genç adam:

“Bu evde tuhaf bir koku var.” dedi. Kız:

“Havalandırmayı ihmal etmiş olmalıyım.” dedi.
Genç adam:

“Hayır, öyle değil” dedi ve sözünün arkasını getirmekte duraksadı.

“Nasıl bir koku?” diye sordu kız, merak ediyormuş gibi görünmeye çalışarak.

“Söylesem mi, bilmiyorum?”

“Söyle!”

“Bir teneşir kokusu.”

“Aaa, ooo, hayır” diye itiraz etti kız “teneşir değil. Tabut. Bitişik odada babam yatıyor.. onun tabutu.”

“Onun tabutu mu?”

“Biz bu evin odalarına tabut deriz.” diye açıkladı kız.

“Tuhaf bir jargon” dedi genç adam ve ekledi: “Şimdi baban burda mı yani?”

“Elbette. Üstelik şu anda bizi görüyor ve gözleriyle izliyor.”

“İzliyor mu?”

“Baksana, kapısı açık.”

Genç adam kızın gösterdiği yere baktı ve bir anda buz kesildi: adamla göz göze gelmişlerdi. Kız, genç adamı yatıştırmak için, sakın bir sesle:

“O bize bakar, bizi görür, ama kırıdayamaz ve konuşamaz. Korkulacak bir şey yok.”

“Felç mi yani?”

“Eh, öyle sayabilirsin.”

“Ama korkunç bir şey bu!”

“Öyle mi dersin?”

Artık konuşma fazlaydı.

Susmak da fazlaydı.

Masanın üzerinde yenmemiş olarak duran bal, re-
çel, peynir.. bunlar da fazlaydı. Mevsimin yaz olması, o
da fazlaydı. Mevsim kış olsa, o da fazla duracaktı.

Delikanlının sırtı hâlâ babanın tabutuna dönük du-
ruyordu.

Tabuttaki adamla bir kez daha göz göze gelmek is-
temiyordu.

Kız, delikanlının bardağına çay doldurdu.

Mutfak penceresinin aspiratörünü çalıştırdı. Aspi-
ratörün uğultusu ilkin mutfağı, sonra öteki tabutları
doldurdu, sonra da oradan çıkıp yeryüzüne dağıldı.
İkisi de, o gümbürtülü müzik ortamında duyumsadı
kendini.

Bir yerlerde kokuşmuş aşklar

çürük et kokusu

kırılmış onur

soğuk güneş ışığı

sidik gibi dökülmüş çorba

devrilmiş çöp tenekeleri

kentin bütün pislikleri

bütün gümbürtülü müzik salonları

orada

öylece bekliyordu

beklemeye durmuşlardı.

Ve ihmal edilmiş sorular da duruyordu

cevabı verilmemiş

cevabı bulunmamış.

Kızın kafasındaki tefe ilişkin soru da cevabını arıyordu ve şimdi karşısında durup bekleyen genç adam bu yüzden burada durup bekleyebiliyordu: ses kimin, işiten kim, işitilen kim ve işitilen ne?

“Sen işittiğin zaman tefi mi işittiğini sanıyorsun?”

“Bilmiyorum” dedi kız.

“Sen işitmediğin zaman tefin sesi var mı sanıyorsun?”

“Bilmiyorum” dedi gene kız.

“Bildiğini söyleyen zaten sandığını söylemiş olacaktın.”

Buz çatlıyordu sanki.

Buz pörsüyordu.

Buz şimdi birden çözülecek olsa ortalık çamur okyanusuna dönüşecekti. Annesi yoktu, çoktan ölmüştü, sırtına yumrukları yiye yiye. Kendisi ölmemişti, ama yüzündeki o şamarın alevi gide gide bir buz dağına dönüştü, buz dağı yüreğini de çevirip kapatmıştı. Uzak yerlerde belki akrabaları vardı, dahası akrabaları belki bu kentte bile oturuyor olabilirlerdi, ama değinemediğin herkes uzak bir yerde sayılırdı ve onu bırakmışlardı ve o, şimdi herkesten uzakta bulunuyordu. Babasından da uzaktaydı: ikisi, iki ayrı tabutta yaşıyordu.

“Sana bir şey söyleyeceğim” diye fısıldadı kız. Uzun yıllardan bu yana belki ilk kez fısıltıyla konuşuyordu.

Delikanlı merakla taradı bakışlarıyla onun yüzünü ve gözlerini. Bekleyerek baktı.

Kız ayağa kalktı.

“Beniöp!” dedi.

Genç adam, şaka mı yapıyor diye baktı onun yüzüne. Ama gördüğü, ölü benzi gibi sararmış bir yüzdü. Sararmış ve kararlı.

“Beni öptüğünü babamın görmesini istiyorum.” dedi.

“Ama...”

“Tefin sesinin ne olduğu da anlaşılır belki böylece. Kalk!” Bu bir buyruktu. Genç adam, yalnızca buyruğa itaat etme güdüsüyle kalktı ayağa. Kızın iki omzundan tuttu.

“Şimdi sarıl bana!” diye fısıldadı “Bizi görüyor.”

Genç adam sarılır gibi yaptı: kendine verilen bir rolü oynamak ister gibiydi.

“Öyle değil” dedi kız “rol yapma, sahici ol!”

Kız, tutup kendine çekti onu, genç adam ona sarıldı. Birkaç saniye öyle kaldılar. Sonra kız, genç adamı yavaşça itti.

“Şimdi gidebilirsin” dedi.

Önce kendisi mutfak kapısından çıkarak ona yol göstermek istedi.

Delikanlı büyülenmiş gibi onun arkasından sürüklendi.

Kız dış kapıyı açtı, öylece tuttu, genç adamın yüzüne bakarak:

“Bir daha beni görmen gerekmez, beni, burayı, bütün olanları unut. Bense tefi düşünmeyi sürdüreceğim, seni de unutmamaya çalışacağım. Olay sanki aciz olanla kudret sahibi arasındaki ilişkiyi ima ediyor.” dedi.

Genç adam onaylayarak gülümsedi ona, ama tek kelime söylemedi. Dahası, acele ederek ayrıldı oradan: hiçbir veda kelimesi fısıldamadan, tek kelime söylemeden.

Kız, arkasından kapıyı kapattıktan sonra, eli arkasındayken, sırtını kapıya yaslamış olarak kaldı orada bir süre.

Aspiratörün gürültüsü yeniden işitmeye başladı.

Çiçekler açılmıyordu

Uğultu kesilmiyordu

Bıkmaklar, usançlar büyüyordu

Evin içini gizli gizli dolduruyorlardı.

Neden sonra kımıldadı, mutfığa yöneldi, aspiratörü durdurdu. Uğultu kesilince evreni kulak uğultusu doldurdu. Ne yapacağını bilemiyordu. Masayı toplamak istedi, ama eli orada öylece kaldı. Birden, bir esinle ne yapacağını keşfetmişti sanki: o çeliksi parıltı ısıdı gözlerinde.

Mutfaktan çıktı, babasının kapısına geldi, kapıda durup babasına baktı, sonra kapının kenarına yanlamasına yaslandı, ellerini göğsünde kavuşturdu. Babası, ifadesiz bakışlarla soğuk ve sabit biçimde, gözleriyle izliyordu onu. Kız istediğini elde etmişti: isyanını ve gücünü gösterebilmişti. Şimdi, gücünü sürdürmeyi denemeliydi. O anda, dudaklarında keskin, incecik bir sırıltı belirdi. Babasının gözlerinin içine gözlerini dikti, o buz gibi sırtıyla, öylece, bakıp kaldı ona.

Pörsüme

Ama niçin?

Niçin?

Niçin şimdi, şu anda, akşamın karanlığı caddelere çökmek üzereyken, kendini, yalnız ve sefil bir hastane koridorunda yükselen horultuların içindeymiş gibi duyumsuyordu?

O kol kola, yan yana, sırt sırta, üst üste yürüyen, birbirine sarılmış, birbirine sarılıyken birbirinden uzaklaşmış bu insanlar mı uyandırıyordu o etkiyi, o bayat, o pörsümü, çökmüş, çökmekte olan bir şeyin etkisini?

Ne kadar acele etse, akşamın karanlığından önce evine ulaşamayacaktı. Ne kadar acele etse, bu, kendini çöplük içindeymiş gibi duyumsamaktan siyanet etmeyen akşam yolcularının baskınından ve baskısından kurtaramayacaktı. Gene de hızlı hızlı yürüyordu. Yeni ayakkaplarının müsaade ettiği ölçüde elbette. Kaç yıl var ki, bu ince uzun topuklu ayakkaplardan giymemişti. Şimdi acemice yürüdüğünü sanıyordu. Dahası kaç-

mak bakışlarla vitrin camlarındaki görünüşüne her göz atışında, bir genç kız gibi salınmakta olduğunu duyumsuyor ve bundan utanç duyması gerektiğini düşünmeye başlayacakken, bilebildiği en sunturlu küfürlerinden birini savurarak arkasından: “Canım sağ olsun!” diyordu.

Bir şeylerden artık korkmuyor olduğunu duyumsadıkça korkmaya başlıyor ve gerçek korkunun bu yüzden meydana geldiğini düşünüyordu. “Hayatını yaşamaya bak kız, daha gençsin..” Ve hemen ekliyorlardı: “Sen daha nice gençlere taş çıkartırsın!” Demek istiyorlardı ki, artık pörsüyorsun, için geçiyor!

Demek istiyorlardı ki, bu yürüyüşler, salınışlar, bu boyanmalar, bu giyiniş, ne yapıyorsan ve nasıl duruyorsan, bunlar, hepsi, yani bütün olarak sen.. treni kaçırdın ya da kaçırmak üzeresin.

Ama onun tek istediği, bu tıkız, bu dar görüşlü, bu mahallesinin sınırından bir karış ötesini görmeyi bece remeyen görgüsüzler güruhundan uzaklaşmaktı.

Acele etmeliydi.

Bir mağazanın giriş kapısında fark ettiği aynaya doğru cesaretle yürüdü. Aynada boydan boya ve fütursuzca kendini gözden geçirdi. Hâlâ alımlıydı. Hâlâ etrafın dikkatini çekebiliyordu. Kendinden onur duyabiliyordu. Duydu.

Ve o duyguyla vitrinden ayrıldı. Şimdi topuklarını yere daha güvenle bastığını duyumsuyordu.

Birden, hiç de acele etmesini gerektiren bir gerekçesinin bulunmadığını hatırladı. Yıllardır bu huyundan vazgeçememişti. Ne zaman akşamın dar vaktinde ken-

dini şimdiki gibi sokakta bulsa, hemen acele etmesi gerektiğini düşünürdü. Çünkü kocasından önce eve yetiştmesi gerekiyordu.. şimdi o yoktu, ama ondan arta kalan alışkanlığı sürüyordu. Saçma, diye düşündü ve hızını kesti. Zaten bu sivri topuklular üstünde yürüyemiyordu. Kendi kendine, belki de, bu yürüyüşün tadını çıkartmak istiyordum, diye düşündü.

Bağışlayın, diyordu, onu avutmaya çalışanlara, ne yapacağımı bilemiyorum.

Hayatını yaşa kızım.

Hayatımı mı?

Elbette.

Benim bir hayatım mı var sanıyorsunuz siz?

Öyle söyleme, günaha giriyorsun.

Zaman zaman kendisi de kapılıyordu günaha girdiği duygusuna. Bu, yasa girmiş havalardan hoşlanmıyordu. Ama ne yapabilirdi? İşte o zaman ziyaret etmesini salık verdikleri birine gitmişti. Diyordu ki, o da: Bak, kendine çekidüzen ver ve toparlan. Yoksa öyle bir durum çıkabilir ki karşına, orada pişmanlık ve dövünme fayda vermez, orada pişmanlık günaha dönüşür ve tövbe de isyana dönüşür, sense isyan etmek istemiyorsun, öyle görüyorum, öyle değil mi? Öyle efendim. Allah yardımcın olsun. Teşekkür ederim efendim. Aradığı avuntuyu bulmuş muydu, yoksa bulduğunu düşünerek mi avunuyordu, bilemiyordu. Ama o kişinin söylediklerini durup durup kendine yineliyordu. İsyana dönüşen teslimiyet, günaha dönüşen tövbe.. bu nasıl bir şeydi acaba? Bu kendisi miydi? Bunu mu söylemek istemişti o adam?

Derken işte, kapının önündeydi. Omzundaki çantayı indirdi. O çantanın içindeki daha küçük çantayı arandı. Otomatığın düğmesine bir kez daha bastı. Küçük çantanın içinden kapısının anahtarını buldu ve kapıyı açtı.

Birden, o bayat, pörsük, bildik kokuyla karşılaştı. Ayakkaplarını ayağından nerdeyse silkip fırlattı. Salona girdi. Pencereyi açtı. Bitişik odaya geçti, onun da pence-resini açtı. Gittiği yerlerin ışığını açık bırakıyordu. Yatak odasına geçti. Üstündekileri nerdeyse acele ederek çıkarttı ve ev içi gündeliklerini sırtına geçirdi. Üstünden çıkarttıklarını yatağının üstünde darmadağın bırakmıştı. Mutfağa geçti. Işığı yaktı. Masanın üstünde fotoğraf albümü duruyordu, demek orda bırakmış ve unutmuştu. Albümü kenara itti. Buzdolabından balığı çıkardı. Tavaya yağ koydu. Ocağın altını yaktı. Az sonra kızgın yağın içinde balıkların cızırdadığını işitti. Aslında eli çabuktu. Balıklar cızırdarken, o arada, salatasını da hazırlamış bulunuyordu. Daha ilk lokmasını ağzına koymamıştı ki, ortaokulda ve bir başka kentte yatılı okuyan oğlunu düşündü, onun bu balığı ne kadar sevdiğini düşündü. Dudakları nerdeyse sesli biçimde bir kelime yaptı, “oğlum” ya da “yavrum” der gibi oldu. Şimdi bir yandan yiyor, bir yandan da, albümün, gene ilk sayfasına bakıyordu. Orada, düğün giysileri içinde bir damat, damadın eline belini bırakmış gelinlik kıyafeti içinde kendisi.. hemen yandaki resimde, bu damadın avukat cübbesiyle çekilmiş bir büstü.. “nasıl kıydılar ve niçin?” Hâlâ anlaşılabilmiş değildi, adalet sarayından çıkarken vurmuşlardı. Ama niçin? Niçin? Niçin? Niçin?

Yeniden salona geçti. Salonun penceresini kapattı, perdeyi çekti. Mutfağa girdi. Masaya dokunmadı, bulışıkları öylece bıraktı. Albümü aldı. Salona döndü.

Albümü bir koltuğun üstüne fırlattı. Evet, bu kez, tam anlamıyla fırlatmıştı onu. Kendisi de bir başka koltuğa oturdu. “Kendimi denetlemeliyim” diye geçirdi. Neredeyse pasaklı biri olup çıkmıştı. Belki de pasaklı olmayı seviyordu. Belki de içinde isyanlar vardı da, başarısız biçimde onu bastırmaya uğraşıyordu. Kaç yıl olmuştu? Kaç yıl geçmişti? Of, artık sayılardan bıkmıştı. Şimdi başka bir şey düşünmeyi denemek istiyordu: acaba niçin tövbenin içindeki isyandan çekiniyordu, yoksa isyanın içindeki tövbeyi mi araması gerekiyordu? Niçin olmasındı? Niçin günaha dönüşen pişmanlığa kaptırıyordu kendini ve niçin pişmanlığa dönüşecek bir günahı deneyemiyordu? Gide gide saçmalamaya mı başlıyordu? Yaşlanma duygusuna kapılmak ne tuhaf bir şeydi? Bir sar-kaç gibiydi: bir o yana, bir bu yana gidip geliyordu.

Önünde dolaşık puslu bir yol duruyordu
 bir şeyler belirsizleşmişti
 elini bir yerlere atabilir bir şeyleri tutabilirdi
 ve o, durmadan bir bu yana bir o yana salınıyordu
 ve kendisini yakalaması gereken yerde yakalayabilmek için tetikte bulunması gerektiğini düşünüyordu: yoksa, kimi dostlarının dediği gibi treni, hayatını —o bir defalık olan şeyi— kaçırabilirdi.

Başını avuçlamış, sıkıyordu. Birden kalktı. Sanki o albümle hesaplaşmasını gerektiren bir durum —mu— vardı. İki parmağıyla albümü tuttu, göğsünün hizasına kadar kaldırdı ve yere bıraktı. Ve “Aman Allahım!” diyerek yüzünü kapattı. Ondan mı kurtulmak istiyordu nedir, bilemedi.

Bataklığın ağdâsındaki sevişmeleri düşündü
 uyukuları, mahmurlukları

elini uzattığında sevgilisinin tenine dokunabilen parmakları

uyuklayış halinden uyanıklığa geçiş ânını

sabahlığını sırtına geçirirken mutfığa yönelmesini ve kahvaltı hazırlama âyinini.. bütün bunları düşündü: belki de, sıkıştırılmış o bir ânın içinde yaşadı.. sarkaç sanki birdenbire durmuş ve onun karar kılacağı yeri işaretlemişti. O kararla telefonun ahizesini kaldırdı. Ama birden, daha önce yapması gereken bir şey olduğunu ayırtıyordu. Ahizeyi yerine bıraktı. Banyoya yöneldi. Besselli ki, banyodan sonra konuşmasının uygun olacağını düşünmüştü. Pörsümüşlüğünü atmış olarak, teninin kıpırtısını duyumsayarak, o kıpırtıya kulak vererek: hayatın ereğinin pörsümüş bir et parçası olarak yerlerde sürünüp kalmak olmadığını biliyordu artık. “Leyla!” diye seslendi kendi kendine. Bu adı binlerce kez yineledi içinde ya da yinelenen heceler yankılanıp durdu bir yerlerde. Leyla! Leyla! Leyla! Leyla! Nerdeyse parmaklarıyla dokunabilecekti Leyla diye birine ya da bir başkası.. “Bir şey yapmalıyım” dedi. Tenini çimdikledi. “Leyla!” dedi bir daha kendi kendine. Yüzündeki gülümseyiş, bu gülümseyişteki arzu, yıllardan bu yana, ilk kez kararlı birinin görüntüsünü dile getiriyordu: teslimiyete ulaşacak bir deneme niçin ihmal edilsindi! Gövdesini kullanarak banyoya yöneldi.

Boşluktaki Duruş

Yüzlerce insan akıyordu sanki yanından, yüzlerce insanın ayakları akıp gidiyor, dönüp duruyor, duraksayıp geçiyordu. Günün bu saatinde ne çok insan! Ne çok hasta! Ne çok gezgin! Yılın o özel âyinine katıldığı ada ülkesinin kalabalığı şimdi, buraya, kendi ülkesine taşınmış gibiydi. O kalabalığın bir anlamı olmuştu onun için. Oysa şimdi burada, ülkenin bu en görkemli garında, kalabalık yalnızca çılgınlığını değil, anlamını ve tadını da yitirmişti. (Belki de benim ağzımın tadı yok!) Yarım kalmış bir tattı o! Nemli ve soğuk ve puslu ve kulelerle dolu o kentte, o âyini de yarım yaşamıştı. Saatin 24'ü gösterdiği anda müthiş havai fişek patlamalarıyla, insanlar cehennemden boşanmışçasına bağırılmışlar, kendilerini havalara fırlatmışlar, tanıdık tanımadık birbiriyle kucaklaşmış, birbirini kutlamışlardı. İşte, tam o anda düşünmüştü ölümü ve: "Ne işim var benim bu saçma sapan palyaçoların arasında?" demişti. Ama âyinin gereği idi bu iş, herkesin herkesi kutlaması, herkesin herkesi öpmesi, birbirine sarılması, dahası birbirini boyaması gerekiyordu.

Bir avuç boyayla o da payını almıştı bu işten ve bunca özenle hazırlayıp giydiği elbisesi bir anda berbat olmuştu. Buna katlanması gerektiğini biliyordu ve zaten bu saçmalıkları görmek için orada bulunuyordu, buna rağmen elbisesini ve boynunu boyayan (bunu bir anda nasıl başarabilmişlerdi, hayret) herife: “Salak!” diye bağkırmaktan kendini alamamıştı. Hakarete rağmen, herif ona gülümsemiş: “Çok güzelsiniz” deyip geçip gitmişti. Sonunda, bir eğlence yaşıanıyordu ve hakaretlerin de eğlenceye alınması gerekiyordu. Bunun böyle olduğunu kabullenmek istemeyen bir kendisiydi ve kendi kendine: “Madem içine sindiremiyorsun, niçin burdasın, asıl salak sensin” diyordu. Hangi akla hizmetle buralara geldiğini bir türlü anlayamıyordu. Daha önce başına gelenleri anlamakta zorlandığı gibi..

Garın saati 11.25’i gösteriyordu. On dakika sonra her şey bitmiş olacaktı. Aslında kendine bir bilet ayırmak için rezervasyona telefon ettiğı ânı da her şeyin, bu demekti ki, bu kentin bittiğine, bitirilmiş olduğuna başlangıç kabul edebilirdi. O ada ülkesinden, yıllarını yaşadığı kente gelmesi ve göz açıp kapayıncaya kadar mahkemece her şeyin bitirilmesi arasında ancak on veya oniki gün geçmişti. Başdöndürücü bir hızla olup bitmişti her şey ve çılgınlık artık geride kalmıştı.

Garın kafesinde, dıştan bakıldığında sakın sakın oturuyor ve kahvesini yudumlamaktan başka bir uğraşısı ve derdi yokmuş gibi görünüyordu. Dışardan bakıldığında onu genç kız havalara girmiş biri diye görebilirlerdi, oysa içinde o, kendini onbin yılı birden yaşamış gibi duyumsuyordu. Masasına yaklaşp oturmak için müsaade isteyen delikanlıya da, onbin yaşındaki birinin tecrübesiyle belli belirsiz gülümseyerek izin

vermiş, sonra da koca kahve kupasını dudaklarına dokundurarak ağzını ıslatmıştı.

Ne kadar aceleydi her şey
arkasından atlılar koşuyordu

atlılar koşuyor ve onlar —onlar, yani ikisi, kocası ve kendisi uçuyordu: daha evli değillerdi o zaman, yalnızca birbirini tanımış olmanın tadını çıkartıyorlardı

sonra kendilerini bir yastıkta buldular

göz açıp kapayıncaya kadar olup bitti her şey

bu işte kendine ait bir kararın var olup olmadığını bile kestiremeden olup bitmişti

sonradan, ona öyle geldi ki, kendini sürekli aldatılmış, kandırılmış gibi duyumsadı

o masaya nasıl oturduğunu, o imzayı nasıl attığını anlayamıyordu, ama ortalarda sahtecilik diye görünebilecek bir şey de yoktu: yalnızca sanki liseli bir kızın, akıllı bir karış havalarda gezinirken, ev dönüşü başına gelebilecek türden bir olay yaşamış gibi görünüyordu yaptığı: ama hayır, kandırılmış olduğunu söylemiyor-du, kandırılmış değildi, ama kandırılmış olsaydı ancak bu kadar olurdu

daha ertesi gün, “kendi evinde” gözlerini, kendi evinin ilk sabahına açtığında, bir gün içinde bin yılı birden kat etmiş gibi duyumsadı kendini, ama kocasına bir şey demedi, çünkü bunca hevesle kotarılmış bir başarının ardından bunca kısa sürede pişmanlık duygusuna kapılmış olması kimseyi inandırıcı gelmezdi

on bin yılı, nerdeyse kalbinin ücra köşelerine değin sinmiş duyumsuyordu, acaba öteki —yani kocası—

için de mi aynı şey geçerliydi, bunu ona asla ne sorabilecekti, dolayısıyla ne de öğrenebilecekti

bin yıllık tecrübe, aynı zamanda bin yıllık bıkkınlık oluyordu, hiç olmazsa onun için böyleydi bu

daha ikinci gününde bu evliliği kurtarmanın telaşına düştü

“acaba kabahat bende mi, benden kötülük ışınları mı yayılıyor?” diye düşünmeye başladı

elinden geleni —kurtarmak, kurtuluş, her neyse— yaptığını sanıyordu

ama neyi, kimden kurtarmaya çalıştığı sorusuyla karşılaşınca aptallaşıyordu: çünkü böyle bir soru var değildi, bu yüzden de durumunu kocasına açmıyordu, çünkü o soruyla karşılaştığında ne diyeceğini henüz bilmiyordu, niçin bıkmış olduğunu, niçin pişmanlık duyduğunu açıklaması olanaksız görünüyordu.. ama gerçekte

biçim verilmemiş düşünceler dolanıyordu kafasında: kimseye güvenim kalmadıysa, bunu ben mi uyduruyorum, beni böyle düşünmeye sevk eden hiç mi bir gerekçe yok, olabilir mi böyle bir şey, bir kuruntunun mu tutsağımı şimdi ben? böyle şeyler.. ve kendi kendine açıkça görebildiği bir tek şey kalıyordu geriye: kocasının çevresinden nefret!.. ah, ne aptalca, enayice dedikodular..

o düşünce ilk ne zaman kafasında zonkladı, bilmiyordu: ölüm düşüncesi: ölümü düşünmeye başladı, hayır kendini öldürmeyi değil, ölümün kendisini.. her acıdan sonra kendini sokaklara vurdu, her defasında aynı yanlışını yineledi: kimilerine bakılırsa bunun adı ihmalmiş

aslında ne yapacağını bilmiyordu, hiç bir zaman da bilemedi

ölüm boşlukta sallanıyordu

yolculuklar, başbaşa kalmalar onu avutmuyordu
ve sonunda olanlar oldu:

“Ben artık katlanamıyorum” dedi.

“Neye katlanamıyorsun?”

“Hiç bir şeye.”

“Hiç bir şey ne?”

“Bilmiyorum.”

“Ben de hiç bir şeyin içinde miyim?”

“Bilmiyorum.”

“Pekâlâ öyleyse, dediğin gibi olsun.”

Acaba ne demişti ona?

Bunun adı ayrılmak mıydı?

Bunu mu istemişti?

Hiç bir şey bilmiyordu ve ölümü düşünüyordu: artık gittiği her yerde o vardı, ölüm.

Gitgide ruhunun hiç bir zaman bu adamla birlikte olmadığını ayırımsamaya ve kabullenmeye başladı: gövdelerinin bir aradalığının ruhlarının da bir arada bulunduğunu göstermediğini düşündü, gene de yıllarca dayandı ve katlandı.

Sonunda kendine ayrı bir daire tuttu.

Hayır kaçmak falan değildi: adresini bildirerek ayrıldı kocasından.

Kendi yalnızlığını denemek istediğini düşünüyordu

Ne yapacağını bilmiyordu

Bocalıyordu

Oysa biliyordu ki, onu seven insanlar vardı, belki kocası da onlardan biriydi, ama o kendini hep yalnız ve hep terkedilmiş olarak düşünüyordu

Arkadaşlarıyla buluşuyordu

Onlarla bir aradayken gülüp oynuyordu ya da öyle görünmek istiyordu, bir yandan da kendini ve başkalarını kandırmakta olduğunu itiraf etmekten geri durmuyordu

Bir oyun oynuyordu: kendi kurduğu bir oyun

Ne zaman boşanması gerektiğini düşünse, aynı anda ölümü de birlikte düşünmeye başladığını ayımsadı ve ölümü bir başına düşünmenin üstesinden gelip gelemeyeceğini kestirmeye çalıştı

çılınca işler yapabileceğini düşündü

onun için en çılınca olan, ancak uzak iklimlere gitmek olabilirdi, öyle yaptı, ama haftasına o ada ülkesi, o ülkenin onbeş milyonluk kentinin çılın kalabalığı da onu sıkmaya başladı

zaten uzun uzadıya kalmak için gitmemişti oraya: yılın görkemli âyini görmek istiyordu, gördü ve ertesi gün, arkadaşlarını orada bırakarak ülkesine döndü

artık fazla düşünmesi gerekmediğine karar verdi, arkadaşı kadın avukatı aradı ve ona boşanmak istediğini söyledi ama gerekçe bildirmekten kaçındı, avukat: “Ancak geçimsizlik” diyebilirim dedi, o: “Ama bizimki geçimsizlik değil, ben istesem gül gibi geçiniriz” dedi, avukat: “Öyle de olsa, mahkemeye yasal bir neden göstermek zorundayız” dedi, o: “Ama geçimsizlik deme, başka şey söyle, bıktığımı söyle” dedi, avukat: “Bu davayı bana veriyor musun?” diye sordu, o: “Evet” dedi, avukat: “Öyleyse bazı şeyleri bana bırakman gerekiyor, yasal olarak yapılması gerekeni yapacağım” dedi, o: “Bıktığımı söyle, kocamın aslında iyi biri olduğunu söyle” dedi, avukat: “İcabına bakacağım” dedi, o: “Bak öyleyse” dedi.

avukatının sonradan anlattığına göre, kocası mahkemede zorluk çıkarmamış, geçinemediklerini, dahası kendinin iyi bir insan ve iyi bir koca olmanın üstesinden gelemediğini söylemiş ve daha ilk duruşmada mahkeme boşanmalarına karar vermiş

işte şimdi, on gündür boşanmış durumda bulunuyor
doğduğu kente dönüyor

on gün içinde kira işini ve evdeki eşyasının tasfiyesi işini bitirdi

Birden, elindeki sigarayı ayırmıştı, kül tablasına kül silkelemekte olduğunu gördü, fakat bu sigarayı ne zaman yakmış olduğunu çıkartamadı. O sırada 11.35 treninin az sonra hareket edeceğine ilişkin hoparlörlerden yayılan duyuruyu işitti. Elinden sigarasını bırakmadan ayağa kalktı. Bir anda başı döndü sanki. Elini masaya dayayarak durdu öylece. Yanından gelip geçenler çoğalmıştı. Valizine doğru eğildi. O sırada da delikanlının sesini duydu:

“Size eşlik edebilirim.”

Nazik bir öneriydi bu.

“Hayır, geçti, teşekkür ederim, kendim gidebilirim.” dedi.

Delikanlı kendisiyle konuşmaya başlayıncaya kadar onun orada, kendi masasında oturmakta olduğunu bile unutmuştu. Delikanlı:

“Müsaade ederseniz valizinizi alayım” diye ısrar etti.

Kadın, birden, bu soruyla, farklı bir algılama alanının içine düştü, reddedici bir tonla:

“Nedenmiş o?” diye sordu.

“Yalnız görünüyorsun, dedi delikanlı, sanki birinin yardımına ihtiyacın varmış diye düşündüm.”

Kadın bu kez şefkatle:

“Biliyor musun, dedi, sen benim oğlumun yaşındasın, eğer doğum esnasında ölmemiş olsaydı, şimdi o da ondokuzunda olacaktı.”

“Ben yirmibirindeyim.” dedi delikanlı.

“Hımm” yaptı kadın.

“Hiç olmazsa valizinizi taşımama izin verin, ben de bu trenle gidiyorum.”

Kadın, birden, kanının ısındığını duyumsadı bu oğlana:

“Peki öyleyse, dedi, yüklen bakalım.. senin bir şeyin yok mu?”

“Ben bu kadarım.” dedi delikanlı. Valizi kaldırdı.

Yan yana yürümeye başladılar. Büfenin önünden geçerken, kadın bir sürü gazete, dergi aldı, bir de pembe kitaplardan birini.. O sırada da, boyunca bir delikanlıyla birlikte bulunduğunu birilerinin görmesi halinde akıllarından geçirebileceklerini düşündü. Kafasını, belli belirsiz iki yana salladı. Dudağının kenarında bıçak çizgisi gibi bir istihza belirdi.

Tren son hızla gidiyordu.

Giden, arkada kalan şeyler, her ne varsa, geçip gitmiş oluyor ve bir anda unutulmuşluğa gömülüp kalıyordu, o görünen şey, artık bir daha asla o görüngüden görünmeyecekti, ne tuhaf!

Ne tuhaf şeyler oluyordu:

aklına ilk, ne zaman takılmıştı, bilmiyordu, fakat aklından da çıkmıyordu: ölüm! Bir defasında, banyo yaparken, küvetin perdesinden kendini gözetlediğini görmüş ve ona: “Defol ordan, pis ölüm!” diyerek kovmuştu. Bir başka seferinde, kocasıyla arasına uzanmış yatarken gördü onu. Dürtükleyip kocasını uyandırdı ve ona gözleri korkudan açılmış halde: “Gördün mü onu?” diye sordu. “Neyi?” dedi kocası. “Onu, ölümü!” dedi. Kocası da ona görmedim diyeceğine: “Saçmalama!” dedi ve sırtını dönerek uyudu.

İşte şimdi, trenin restoranında delikanlıyla kahvelerini yudumlarlarken ve gözünü delikanlının gözüne dikmiş olmasına rağmen onu görmeden, o gözlerin arkasında olan biteni keşfetmeye çalışıyordu. Delikanlı da, tedirginlikle onu seyrediyordu. Sonunda dayanamadı ve sordu:

“Niye öyle tuhaf tuhaf bakıyorsun?”

“Sen kendinin farkında mısın?” dedi kadın.

“N’olmuş bana?”

“Sen ölümsün, dedi kadın ona, sen benim ölümsün! Bunu fark etmedin mi daha?”

Delikanlı, biraz ürküntüyle kadının elini avuçladı, buz gibiydi.

“İyisin, değil mi?” diye sordu.

Tren bir fabrikanın önünden geçiyor. Tren, çayırılıkta otlayan bazı ineklerin resmini arkada bırakıyor. Bir hastaneyi arkada bırakıyor. Hastanenin koridorlarında ölümcül tayfunlar oluşuyor. Sonra o da arkada kalıyor. İnsanlar bir yerlerde alış veriş yapıyor. İnsanlar kumar oynuyor ve kaybediyor. Tarlalardan geçiliyor ve güneş

göğün tavanına doğru yükselmiş bulunuyor. Güneşin oluşturduğu buzullar dünyamızın bir yerlerine düşüyor.

Ve tren son hızla yoluna devam ediyor.

Delikanlı, kadının soğuk eli avuçlarında beklerken kaygılanıyor:

“İyi misin?” diye bir daha soruyor.

Kadın, gözlerini delikanlının gözlerinden ayırmadan ama onu görüp görmediği de anlaşılmaz kalarak:

“Ben ölüm’ü gördüm, dedi, o sendin.. benim çocuğumdun..”

“İyi misin?” diye yineledi delikanlı.

“İşte yeşil sinek de geldi, hoş geldin yeşil sinek! Sen yeşil sineğin neyi gösterdiğini biliyor musun? Yeşil sinek bir kez beni dudağımdan öptü. O tarihte daha kızdım, bakireydim. O yeşil sinek sendin, sen, yani ölüm olan..”

Bu kez, kadın delikanlının çekmek üzere olduğu elini yakaladı, o eli sıkıca kavradı:

“Artık bir yere gidemezsin, benden uzaklaşamazsın.. sen yeşil sineksin ve sen yeşil sineksen, beni bir kez daha ve son kez olarak öp dudağımdan.. ben artık seninim.”

Tren, menziline doğru, dört nala koşturuyor, koşturuyordu!

Acı

Nerdeyse soluk soluğa girdi kafeye kız. Aceleyle göz attı ortalığa. Masalar doluydu. Cam kenarında bir yer arandı ve talihi varmış, aradığı yeri de gördü. Kâğıt poşet içindeki kitapları hâlâ göğsüne bastırmış olarak tutuyordu. Gitti ve cam kenarındaki iki kişilik masaya oturdu. Birazdan erkek arkadaşıyla burda buluşacaklardı. Kitap poşetini bıraktı, omzundaki çantayı sandalyesinin arkasına astı, menüyü inceledi. Bir süredir geliyordu buraya. Arkadaşıyla birlikte. Menüde et yemekleri de içinde bir sürü şey vardı ve her defasında onlardan birini denemek hoşuna gidiyordu, yiyeceklerin kaliteli olduğunu düşünüyordu: çeşit çeşit sandviçler, çörekler, salatalar, tavuk etinden çeşitlemeler, dahası çeşitli pastalar ve süt ürünleri.. Ablasına da sözünü etmişti buranın. Ama ablası, “O kör olası oğlan yanında oldukça oraya hayatta adımımı atmam” demişti. Cengiz denilen oğlandan nedense —evet, nedense, çünkü görünürde herhangi bir neden bulamıyordu— hoşlanmamıştı. Bir başka seferinde gene onun sözünü etmeye başlayacakken : “Bana

ondan bahsetme n'olur, diye sözünü kesmişti, adı bile tüylerimi diken diken ediyor!" Ablasının tutumu zaman zaman onu da etkiliyor ve bu oğlanla arkadaşlığını içine sindiremediği oluyordu. Ablasına bakılırsa yalancının biriydi o. Ama nasılsa, nerede, hangi vesileyle yalanını yakaladığını sormayı akledememişti. Bir ara ablasının kendisini kıskanmış olabileceği bile aklına geldi ama hemen aklından kovdu bu düşünceyi ve böyle düşündüğü için kendini ayıpladı. Ablası bir kez olsun yüz yüze gelmemişi Cengiz'le. Ama onun sezgilerine güvenirdi. Aslında ablasıyla da aralarında topu topu iki yaş vardı: o son sınıftaydı, kendisi de ikide. Ailelerinden uzakta, burada, birlikte okuyorlardı.

Gelen garsona siparişini söyledi. İçinden, arkadaşını beklemek ve siparişlerini birlikte vermek gelmedi nedense (nedense!). Tavuklu sandviç yiyecekti, kola içecekti. Bir yandan da dışarsını seyrediyordu. Yağmur yağacak gibiydi. Öteki arkadaşlarından farklı olarak o yağmurlu havayı severdi. Dahası yağmur altında do-laşmaya bayılırdı. İşte şimdi öyle bir havanın arifesinde duruyordu. Birazdan sinemaya gideceklerdi. Nerdeyse on gündür bu filme gitmenin düşünüyormuşlardı. Ama sınavları dışarıya çıkmaya fazla müsaade etmemişi. Nerdeyse günde yirmidört saat derse çalışıyordu. Gezip tozmayı bu yüzden ertelemişti. Aslında gezip tozduğu da yoktu. Boş zamanında, en çok bu so-kağa uğruyordu. Ordaki kitapçıları geziyor, almasa da yeni kitaplara bakıyor, onları elinde evirip çeviriyordu. Sinemaların afişlerini seyrediyor, kimizaman o sinemalardan birinin kafesinde oturup bir çay içiyor, eğleşiyordu. Gidecekleri sinema, karşı kaldırımdaydı ve sinemanın kalabalığı çoğalmıştı. İyi ki erken davranıp bi-

letlerini almıştı, gecikse belki de bilet bulamayacaktı. Hava da git gide kararıyordu. Sinemadan çıktıktan sonra yağmurun yağmış olmasını özledi. Ama yağmur hızını hâlâ kesmemiş olacak, usul usul yağmaya devam edecektir. Daha soğuk havalarda, sinema çıkışında kar da şaşırtmaca yapabilir ve onu sevindirirdi. İnsanların yoğun olduğu, birilerinin sürekli bir yerlere girip çıktığı yerler çekiyordu onu: böylece, bir cam kenarında saatler bile geçirse sıkılmazdı.

Poşetindeki kitaplardan birini çıkardı. Öyle kitapları hep kendi kendine bulurdu. Kitabın rasgele bir sayfasını açar, bakar ve o kitabı okuyup okuyamayacağına hemen o anda karar verirdi. Şimdi elinde tuttuğu kitap da onlardan biriydi, yazarını daha önce duymamıştı, ama bir bakışta okumak istediği kitaplardan biri olduğuna karar vermişti. Düzyazı biçiminde yazılmış şiirlerdi bunlar. Gelişigüzel bir sayfayı açtı: “ölüm, orada, çukurda duruyor ve kimsenin korkması gerekmiyor!”

Ama şimdi aşkla ve acıyla ilgili bir şey bulması gerekiyordu onun. Poşetten öteki kitabı çıkarttı, gelişigüzel açtı: “mihnete katlanan sevendir; sevileninse mihnete ve acıya katlanması zordur!” Cümle böyle diyor ve dediğini bir mısra ile pekiştiriyordu: “aşk öyküsü aralıksız sürer, kesilmez!”

Acaba şimdi kendisi, bu mısra ve cümle falı oyununda nerede duruyordu? Hayır, ölümü ve onun durduğu çukuru düşünmek istemiyordu şimdi: acaba onun durduğu çukur derken, mezarı mı kastediyor şair? Yoksa daha soyut bir çukur mu vardı ölümün durduğu? Geç kızım, şimdi geç bunu! Ve acıya katlanmak üzere olan düşüncelere demir at!

Siparişi geldi. Kolasından bir yudum aldı.

Demek ki, o olmadan da olabilirmiş!

Hımmm! Bu tavuğun tadı da farklı ve ablamı buraya mutlaka getirmeliyim!

Acaba şımarık biri miydi o? Evin küçüğü olmak onu şımartmışsa kabahat onun muydu?

Ama ablasını seviyor ve ona güveniyordu. Belki o da şımartıyordu onu: ona istediği gibi davranma olanağını bahşederek..

Peki bu oğlana karşı beslediği duygular neyin ne-siydi?

Aslı faslı olan duygular mıydı onlar? Kendi uydurmaları mıydı?

Aslında durgun yaradılıştaki biriydi, ama heyecan istiyordu. Belki durgun olan gövdesiydi, çünkü içi kıpır kıpırdı, yerinde duramıyordu, böylece gövdesiyle gönlü arasında yatışmaz bir çelişki bulunuyordu.

Gelirse, Cengiz'e salık verecekti bu tavuktan..

Ama nedense (nedense!) içinde acımsılık vardı..

Derken cebinin tanıdık sesi çınladı çantasında. Çantayı kapıp telefonu açtı, daha kulağına götürmeden onun olduğunu anladı.

"Alo?"

"Ayşen? Ben Cengiz."

"Biliyorum. Hiç açıklamaya kalkışma!"

"Ne söyleyeceğimi bilmiyorsun ki!"

"Şimdi, şu anda burda olman gerekiyordu. Ama yoksun."

"Dinle, bak! Önemli bir işim çıktı."

"Olabilir. Ablamla tanıştırmış mıydım seni?"

“Biz tanışıyoruz onunla. Dinle bak!”

“Ne zamandır tanıyorsunuz birbirinizi?”

“Bilmiyorum. Seninle tanıştığımız sırada onu da tanımıştım. Şimdi, ben...”

“Şimdi seni dinlemek istemiyorum ben.”

“Bak, bir cenazemiz vardı, şimdi kabristandan dönüyorum. Anlıyor musun? Birazdan ordayım canım!”

“Bana canım deme! Yalan da söyleme! Beni görme-ye de gelme!”

“Ama cenaze önemli bir mazerettir.”

“Ama sen önemli değilsin. Sen aptalın birisin!”

Ayşen cümlesini bitirir bitirmez telefonu kapattı. Daha fazla dinlemek istemiyordu. Telefonu çantasına koydu. O anda telefon yeniden çalmaya başladı. Bu kez telefonu aldığı anda irtibatı kesti.

Yemeğini bitirmek için acele etti.

Ve hızlı biçimde düşünmeye ve hatırlamaya çalıştı: acıya katlanması gereken kimdi? Kendisi seven konumunda mı bulunuyordu, sevilen konumunda mı?

Bir yandan da lokmalarını çabuk çabuk çiğnemeye çalıştı. Kendisi acının hangi yanında duruyordu acaba? Hayır, hayır.. ben acının hiç bir yanında bulunmak istemiyorum. Ben acıyı katık edenlerden olmak istemiyorum: aşkı acı çekmek olarak düşünmek istemiyorum, ben kimseye âşık olduğumu da kabul etmiyorum, çünkü aşk bulanık bir şeydir, bense berraklıktan yanayım.. ama mutluluğun bulanık olanın içinde gizlendiği kabul edilebilir, öyle mi? Hayır efendim! Ah, saçmalamaya başlıyorum.. Ablamın tüyleri niçin diken diken oluyordu acaba?

Parayı nasıl ödediğini, kendini nasıl dışarı attığını bilmiyordu. Aceleyle karşı kaldırıma geçti. Gişelerin bulunduğu yerde biraz eğleşti. Sonra dışarsını seyre koyuldu. İtiraf etmek istemiyordu, ama Cengizin oraya ne zaman geleceğini merak ediyordu. Sinirli sinirli voltaladı o daracık alanda. Ve nihayet onu kafenin kapısından girerken gördü. Kendisini kafede bulamayınca, buraya, sinemanın girişini yoklamaya geleceğini biliyordu. Nerdeyse dişice bir içgüdüyle çantasından sigara paketini çıkardı ve ağzına bir sigara koyarak, yanında duran bir delikanlıdan ateşi olup olmadığını sordu. Delikanlı cebinden çakmağını çıkartıp onun sigarasını yakarken, Cengiz de hole girmiş bulunuyordu. Cengizin, bir bakışta onları gördüğünden emindi. Ayşen, sigarasını yakan delikanlıya fazla bileti olup olmadığını sordu. Delikanlı da ona bilet bulamadığını, gecikmiş olduğunu söyledi. Bunun üzerine Ayşen kullanmak isterse, kendisinde iki bilet olduğunu ve verebileceğini söyledi, aynı anda da biletlerden birini delikanlıya uzattı. Bütün bunları niçin yaptığını bilmiyordu, ama sanki içinin sesine uymuş gidiyordu. Delikanlı bileti aldı ve teşekkür etti. Parasını ödemek istedi ama kız kabul etmedi. Cengiz, kapının orda, kımıldamadan olan biteni izliyordu ama ne olup bittiğini anlayamıyordu. Derken Cengiz birkaç adımda kıza yaklaştı ve kız, aynı anda, nerdeyse bacaklarına sürünen bir köpeğin orada dolandığını fark etti. Köpek ayaklarına sürünmek üzereydi ki, Ayşen korkuyla:

“Hoş! Hoş!” deyiverdi.

Cengizse, aynı anda, az önceki delikanlının yakasına yapıştı:

“Sen kimsin?”

Ayşen'in sesi, daracık salonda bir kez daha çınladı:

"Ho  t!" diye.

O sırada köpeğin sahibesi Ayşen'in burnunun dibinde peydahlandı:

"Sen kime ho  t diyorsun?" dedi. Ayşen, Cengizi işaret etti çenesiyle:

"Ona." dedi.

Cengiz, yakasına sarıldığı delikanlıya:

"Bak sana diyormuş ho  t diye" dedi. O da:

"Ho  t diye seni gösteriyor o" dedi ve bir anda Cengizin ellerini tutarak yakasını kurtardı. "Bana bilet ikram etti o" diye ekledi.

Ayşen o sırada holden dışarıya çıkmak üzereydi. O anda, kafasında bir tek soru vardı: acının neresinde duruyordu o? Bu sorunun cevabının berrakla  t  ğını da fark ediyordu hayretle: acının hiç bir yanında değildi o, acının tam ortasındaıdı, tam i  ine d          !

Kapıdan uzaklaşırken, içerden birilerinin sanki: "Ho  t, ho  t!" diye bağırdığını duyar gibi oldu ve ondan sonra kendini kalabalığın yoğunlaştığı yerlere doğru vurmaya başladı. Yağmur da nerdeyse ya  mak üzereydi: geç bile kalmıştı.

Bebek ve çığlık ve Kadın

Gecenin orta yerine, bir yerlerden, bir bebek çığlığı dıştı.

Herkes ılığı işitti ya da işittiğini sandı.

Her bebek çığlığı gibi, o da, her yerden işitilebilir bir ılıktı: işitilebilir, keskin ve taciz edici.

Kimileri sonradan böyle bir çığlığın hiç bir zaman işitilmemiş olduğunu ileri sürecekti. Bu uzaktan duyulan bir ambulans sireninin sesiydi. Kimileri bu benzetmeyi onaylayarak: "Evet, ambulans sirenini andıran bir bebek çığlığı idi o" diyecekti.

Geceydi. Her şey olabilirdi.

Sokak çalgıcıları, dilenciler, yankesiciler, mağazalar, parlak vitrinler, ışıklı reklm spotları, arklar, seyyar satıcılar, gece kftecileri,  kğitilar, sivil polisler, bar fedaileri, babalar ve onların korumaları, pavyon şarkıcısı kadınlar, pavyon darbukacıları ve yakınlardan ge-

çen tramvayların çan çanları.. ve daha başka şeyler.. bunlarla doluydu gece ve bu arka sokak.

Ama sanki luna park da bu sokağın içindeymişçesine gürültüsü ve ışıkları oraya doğru sarkıyordu. Bir yerlerdeki açık hava konserinin gürültüsü de buradan duyulabiliyordu. Batakhaneler, oralardaki kavgalar, küfürler.. onlar da bu sokağın bir parçasıymış gibiydi. Sahil şeridi ve orada yürüyenler, orada yürüyen genç insanların birbirinin kulağına fısıldadığı sevda sözleri.. onlar da duyuluyordu bu sokağa. Denizin coşkusu.. dalgaların hışırtısı.. her şey.. kusmuk öbekleri..

Sokakta, çirkefe bulanmış bir ayyaş yatıyordu.

Böyle bir gümbürtünün ortasında bir bebeğin çılgınlığını işitmek mümkün müydü? Çoğu kimse işittiğini söylüyordu. Kimilerine göre de, işitilmiş olan bir ambulansın siren sesiydi. Dahası, biri: “Hayır, diye, itiraz etti, ambulans sirenini tanırım ben, dedi, o, ambulans sireni değildi, polis sireniydi..” Bunu söyleyen bilgiççe göz kırpmaktan da geri durmadı.

Ortalıkta ve çirkefin içinde yatan ayyaşı kimse görmüyordu: basıp geçiyorlardı.

Köprüden bakıldığında, enginlere doğru milyarlarca yakamoz göz kırpyordu. Köprünün arka tarafında bir sultânî cami kalmıştı. Karşı taraftaysa yüzeyleri kataranla sıvanmış gibi görünen dev binalar yer alıyordu. Dev binaların üzerinde bir şeyler uçuşur gibiydi, özel bir günden arta kalmış ve asıldığı yerlerde unutulmuş beyaz flamalar ve bir ucu boşandığı için sarkıp kalmış

bez pankartlar rüzgârda uçuşuyordu. Köprünün trafiği her zamanki gibi yoğundu: otomobiller, yoğun bir bataklık poyrazla dalgalanmasını andıran bir hareketle karşı tarafa doğru ırgalanıyordu.

Koca köprünün üstünde, bir tek kadını saymazsan, başka bir insan görünmüyordu. Kadın, acele etmeden, ama kararlı adımlarla karşıya doğru yürüyordu. Saçını, boynundan tepesine doğru geçirdiği bir fularla sımsıkı bağlamıştı. Arkadan sarkan saçları ve etekleri, yürüyüşünün hızıyla dalgalanıyordu. Sağ elinde, askısından tuttuğu bir bebek sepeti vardı

Ayyaşın yattığı yer, sokakta, korumaya alınmış bir ağacın altında, kurtarılmış bölge gibi duruyordu. Ağacın kökü, basit bir çitle çevriliydi. Bu yüzden de, kusmak için kurulmuş bir yer gibi duruyor ve kusmak isteyenler oraya gidiyordu. Çöpçü, oraları süpürürken, ayyaşın ceketindeki kusmukları da elden geçirdi elindeki çalı süpürgeyle. Sonra da bir köpek geldi, arka bacağına kaldırdı, ayyaşın sırtına siydi. Ayyaş biraz kıpırdandıysa da uyanmadı, gerinip derin uykusunun derinliklerine doğru yolunu sürdürdü. Her yanı şişmiş ve morarmıştı, iki gözü de yoğun bir çapakla kapanmıştı, uyansa bile bu çapak yığınının altında gözlerini açmayı başaracak gibi görünmüyordu. Zaten şimdilik onun öyle bir derdi de yoktu.

Kadın, elinde salladığı bebek sepetiyle sığınacak bir yer arandı sokağa ulaşınca. En uygun yer de, ayyaşın yattığı ağacın altındaki bir bankanın oraya raptettiği kanepeydi. Kadın, ilkin sepetini yerleştirdi kanepeye,

sonra da kendisi oturdu. Sepetin örtüsünü kaldırıp baktı, bebek uyuyordu, ama birazdan uyanacaktı. Bebeği için ne çok acı çekmişti, onu ne kadar acıyla istemişti ve ne kadar çok bedel ödemeyi göze almıştı. Yapabileceği her şeyi yapmıştı. Şimdi bir bebeğin sahibiydi. Ama onu daha ne kadar taşıyabileceğini kestiremiyordu. Bir baba bulması gerektiğini düşünüyordu. Ama bulabilir miydi? Çocuğun asıl babasını göz göre yitirdikten sonra, şimdi ona bir baba mı bulmayı umuyordu? Babalık.. öyle mi?

Derken, bebek kıpırdadı ve ağlamaya benzer sesler çıkarttı. Bebeğim, diye düşündü sevecenlikle. Bebeği kucağına aldı, çok da sütlü görünmeyen memesini çıkarttı, bebeğini emzirmeye başladı. Bir yandan da bebeğine yardım için kendini sağıyordu.

Etraf gelip gidenlerle doluydu. Herkes kendi işine dalmış, gözünü bir yerlere dikmiş, dümdüz gidiyor veya geliyordu yahut da geliyor ve gidiyordu. Birileri bir kapıdan çıkıyor, başka birileri o kapıdan giriyordu. Kapılar çarpıyor, demirler tokuşuyor, gök gürültüsüne benzer sesler bir yerlerden boşanıyor, bir yerlerde hamam kubbesi büyüklüğünde tencereler kaynıyor, işkembecinin ordan bir garsonun: “Bir başım var, ustaa-a!” diyen haykırışı duyuluyordu. Neden sonra biri, orada yatan ayyaşın başında dikildi, uzun uzun onu seyretti, sonra da kanepede oturan kadına doğru başını kaldırıp: “Senin kocan mı bu?” diye sordu. Kadın: “Allah saklasın, nerden çıkartıyorsun?” dedi. Adam da ona: “Sen de bir mataha benzemiyorsun da..” diye cevap verdi. Kadın: “Ben bu bebenin babasını arıyorum”

dedi. Adam: “Babalık yapabilirim ben ona” dedi. Kadın, birden toparlandı ve: “Ciddi misin?” diye sordu. Adam: “Neden olmasın?” dedi.

Adam, yaşı daha genç olmasına rağmen otuzbeşinde gösteriyordu. Teklifsizce gelip kadının yanındaki boş yere oturdu ve onun bebeğini emzirmesini seyretmeye başladı. “Sütün yetiyor mu?” diye sordu. Kadın:

“Karnımı doyurabildiğim zaman yetiyor, dedi, ben açsam çocuk da aç kalıyor.”

“Karnımı doyur öyleyse” dedi adam.

“Neyle?” diye sordu kadın “neyle doyuracağım karnımı? Hırsızlık yapamam ben.”

“Kız mı, oğlan mı bu?”

“Kız” dedi kadın.

Bir süre sustular. Kadın:

“İşte, çekiştiriyor, ama boşa..” dedi. Sonra da: “Bu sabah biri, hayrına şişesini doldurmuştu, ama şimdi şişe de boş..” Bir eliyle, sepetten çıkardığı boş biberon şişesini tuttu ışığa doğru, sonra da yeniden sepete koydu şişeyi. Adam ayağa kalktı, kadına:

“Yürü, dedi, gidiyoruz.”

Piyazcıdan içeriye girdiklerinde, adam, elinde tuttuğu süt kartonunu en yakındaki garsona uzatarak: “Şunu bir kaba koyun, azıcık ısınsın.” dedi. Sonra da bir masaya yerleştiler. Davranışlarından, orayı eviymiş gibi kullandığı anlaşılıyordu. Kadına: “Şişeyi ver” dedi. Kadın sepetten süt şişesini çıkartıp uzattı, o da şişeyi aldı ve parmağıyla işaret ettiği bir garsona: “Şunu güzelce çalkala” talimatını verdi. Kendilerine arnavutci-

ğeri ve fasulye piyazı söylediler. Siparişleri gelmeden önce ısıtılmış süt ve şişe hazırды. Kadın, süte biraz su katarak bebeğinin mamasını hazırladı ve biberonu bebeğın ağzına koydu. Adam:

“İyi, ağlamıyor” dedi. Kadın:

“Ağlamaz” dedi. Sustu. Sonra: “Altı ıslanmadıkça ağlamaz” dedi.

Araya uzun bir suskunluk girdi. Bebek, şişenin dörtte birini emdi. O emerken, kadın bebeğі sepetine bıraktı, şimdi biberonu oradan tutuyordu. O sırada siparişleri geldi. Garson, tabakları bıraktıktan sonra çekildi. Kadın, ekmeğinden bir parça kopardı, ağzına doğru uzatıyordu ki, durdu ve birdenbire:

“Ben fahişe değilim” dedi. Adam cevap vermedi. Kadın sürdürdü: “Babası bunun doğmasını istemiyordu. Ben ikinci karısıydım onun. Birinci karısını boşamıştı, bana da kendi aramızda nikâh yaptı. Bir gün, bir çocuğımın olacağı hayali, daha beş yaşımıdayken bile vardı bende. Genç kızlığımda aşık olacağımı düşünürdüm ve çocuğımın bu aşkın ürünü olacağını kurardım. Beni seven, beni gezdiren, yediren ve başıma kakmayan bir erkeğimin olacağını kurardım. Yaşı mı? Hiç aklıma bile gelmezdi. Beni sevsin, bu her şeye bedel diyordum. Sonra bu herifle karşılaştık. O sırada, daha bir odada oturabiliyordum, kirayı da şurda burda çalışarak ödüyordum. Herif, bana durmadan ayrı ev açacağını söyleyip duruyordu. Sonra gebe kaldığımı öğrendi. Sanmıştım ki, sevinecek, gebe olduğumu anlayınca ona ‘müjdemi isterim’ diye verdim bu haberi. Hiç sesini çıkarmadı. Memnun olmuş gibi görünmüyordu. Memnuniyetsiz de görünmüyordu. Öyle, kazık gibi durup bak-tı yüzüme. O akşam gelmedi. Gece de gelmedi. Bir yo-

lunu bulup öteki evinden sordurdum, oraya da uğramamış. Adam sırta kadem bastı. Ben bir yerlere sığındım. Onun bunun yanına.. düşkünler yurduna.. sonra bebeğim dünyaya geldi.. şimdi onu arıyorum..”

Kadın sustu. Adam hem onu dinliyor, hem yemeğini yiyordu:

“Böyle aramakla bulunur mu?” dedi. Kadın:

“Bilmiyorum, dedi, ama ne yapabilirim ki başka!”

Yemeğin sonuna kadar başka bir şey konuşmadılar. Sonunda, garson önlerindeki boş tabakları kaldırdı. Yapacak bir şeyleri kalmamıştı orada. Kadın:

“Evin nerde, uzakta mı?” diye sordu. Adam isteksizce:

“Eh, işte...” diye müphem bir cevap verdi.

Birlikte kalktılar. Kadın, içinde bebesinin yattığı sepeti aldı sandalyeden. Kapıya doğru yürüdüler. Tam çıkacaklardı ki, bebek bir çığlık attı, arkasından da ağlamaya başladı. Adam, telaşlanmışçasına:

“Altını mı ıslattı, diye sordu, arkaya geç, altını temizle bebeğin.. burda bekliyorum ben..”

Kadın, minnetle, şükranla baktı adamın yüzüne. Bebeği sepetinden çıkarttı. Arkada kendine gösterilen bölmeye girdi. Bebeğin sepetini orada bir sandalyenin üzerine bıraktı.

Kadın, yeniden dışarıya çıktığında, adamı bıraktığı yerde göremedi. Zaten görmeyi beklemiyormuşçasına bir havası vardı. Bebeğini oraya bıraktığı sepetine yerleştirdi. Kapıya çıktı. Kimseyi göremedi. Garsonlara onu görüp görmediklerini, ne yana doğru gittiğini sorma ge-

reğini duymadı. Yeniden içeriye girdi. Bebeğini koyduğu sepeti aldı. Bebeğinin yüzüne bakmak istedi. Sepetin fermuarını indirdi. O zaman, oraya bırakılmış iki adet beş milyonluğu gördü. Sepetini yüklendi ve sokağa çıktı.  n nde peydahlanan birinin kolundan tuttu:

‐Sen o musun?‐ diye sordu. Adam irkilerek kadına baktı, kolunu kurtararak:

‐Manyak mısın be kadın!‐ dedi. Kadın:

‐Afedersiniz‐ diyerek ondan uzaklaştı ve başka birini buldu, onun kolunu yakaladı ve:

‐Sen o musun?‐ diye sordu. O da:

‐Git başımdan, diye terslendi, belanı benden bulma!‐

Kadın, sokakta bir o yana, bir bu yana doğru koşuşturmaya başladı. Kolundan tutabildiğine aynı soruyu yöneltmeyi sürdürdü. Ama bu soruyu sahipleneni bulamadı. Öyleyken, yeniden, o ayyaşın yattığı ağacın dibindeki kanepeyi buldu. Oraya oturdu. O sırada sepetin içinden bebeğin çığlığı yükseldi. Kadın, bebeği sepetten çıkarttı ve: ‐Atem tutem ben seni/şekere katem ben seni‐ diye başlayan tuhaf bir ninni ya da ağıt tutturdu. Bebeğin ığlığı, kentin karanlık g ğ ne doğru boyuna yükselip duruyordu. Ama kentin derinliklerinde işitilen bu sesin siren mi, yoksa bir bebek ağıtı mı olduğu ayırmısanamıyordu. Geceydi. Her şey olabilir. O sırada kadının yüzüne bakan biri olsa, o yüze kocaman, kahırlı, ılđın bir gülümsemenin yayılmakta olduğuunu görebilirdi.

Kirli Camlar

Camlar kirliydi.

Nerdeyse dışarı görünmüyordu.

Ellerini atgözlüğü biçiminde gözlerine siper yaparak ve burnunu cama dayayarak dışarıya baktı.

Dördüncü kattan daracık caddenin bir bölümü pencerenin görüngüsü içindeydi. Taksi, görüngüye girdiği anda durdu ve aynı anda taksinin üç kapısı birden açıldı, ön iki kapı ve arkadaki, şoförün arkasındaki kapı.. kapıların açılmasıyla eşzamanlı olarak her kapıdan birer kişi dışarı fırladı ve aynı anda, açılmayan sağ arka kapının önünde mevzilendiler. Biri çabucak kapıyı açtı, öteki ikisi açılan kapıdan zorlayarak birini dışarıya çıkartmaya çabaladı. İçerdeki adam direndiyse de, direnci boşa çıktı. Şimdi onu kapının boşluğunda ayakta tutmaya çalışıyorlardı. Bu durumdayken, kapıyı açan adam, kuvvetle, onun karın boşluğuna bir yumruk indirdi. Bir kaç saniye sonra aynı yere bir yumruk daha vurdu. Bir yandan da bağırıyorlardı. “Bir daha...” dedikleri işitildi. Yaptığı şey her ne ise, onu bir daha yapmaması için tehdit ediyorlardı.

Kadın, kirli camlarına pencerenin tülünü çekti.

Buralar böyle, diye düşündü, buralarda her gün böyle adam öldürüyorlar.. sanki her gün, beş on kişinin öldürüldüğüne gözleriyle tanık olmuş gibi duyumsadı kendini. Şimdi birileri beni de öldürebilir, kimsenin ruhu bile duymaz...

Nerdeyse onbeş günden bu yana burdaydı, burda, arkadaşının evinde. Kendi terk ettiği evinden daha az tekin değildi burası.

Burda da her şey yıkılıyordu.

Birileri birilerini dövüyordu.

Uzak pencerelerden birinde, buraya geldiğinin daha ilk akşamında, adamın birinin kadının birini dövdüğünü gördü. Aşağıdaki sokakta her an kavga oluyordu.

Ortalığa şişeler atılıyor.

Cam parçaları oraya buraya saçılıyor.

Sonra kırık cam parçaları, başka kavgalarda kullanılıyordu.

Akşamdan sabaha, sabahtan akşama, daracık cadde-nin kalabalığı aynı yoğunlukta sürüyordu. Bu daracık, küçücük sokakta, sırayla oteller diziliydi: şu, semt otelleri.. kadın, erkek, çoluk çocuk.. giren çıkan belli değildi.

Pencerenin tülünü çekti, odaya döndü. Hayatında hiç bu kadar dağınık olmamıştı. Yatağı hiç bu kadar dağılmamış, düzensizleşmemişti. Oysa kendi evinde olduğundan daha çok özen gösteriyordu. Ne de olsa burada bir sığıntıydı o: kendine laf getirmek istemiyordu. Birilerinin ona, kinayeye: "Sen de hak etmişsin da-yağı" demesini istemiyordu. Gene de biliyordu ki, ar-

kasından öyle söylüyorlardı. Yatağın kenarına oturdu. Çantasını açıp baktı. Bir kâğıt mendil paketi, çakmak, erimiş bir ruj parçası, iki anahtar (buranın değil, kendi evinin), küçük bez mendil.. iki altın bileziği yoktu artık çantasında.. uzun zamandır, bir gün gerekebilir diye, kocasından bile sakınarak gizlemişti onları ve işte onların gerekebileceği zaman da gelmiş ve onları da satmıştı. Şimdi yalnızca yüzüğü duruyordu çantasının bir cebinde. Onu da şu sıralarda satacağı belli oluyordu. İkinci bileziğini bu gün satmıştı. Bileziği satmak zorunda kaldığı için ağlamıyordu, hayır, ağladığı, yalnızca kör talihiydi. Böyle düşünüp göz yaşlarını dökerken, evin sahibi —arkadaşının, Nermin’in kocası— nasılsa onu görmüş, avutmak istemişti: “Heeey, noluyorsun? Artık ağlamak yok diye anlaşılmamış mıydık?” Gözlerinin altındaki mor torbacıklara birikmiş yaşlarını silerken: “Kusura bakmayın, demişti, size de yük oluyorum, sıkıntı oluyorum.” “Öyle düşünürsen gücenirim ama..” O sırada da Nermin kapıda peydahlanmış ve maksatsız görünen bir tonla: “Allah muhabbetinizi artırsın” demişti. Sonra da onları öylece bırakmış, çekip işine gitmişti. Kapıyı bu kez biraz şiddetli çarpmıştı galiba, ya da ona öyle gelmişti. Derken adam —Nermin’in kocası, Behçet— eliyle onun bir omzuna dokunmuş: “Üzülmeye değmez...” diyerek o da evden çıkıp gitmişti. Onun arkasından ilk kez dikkatle bakmış ve o zaman onun bir kolunun ötekinden daha kısa olduğunu ayrımsamıştı. Oysa onun sol kolunun sağ kolundan daha kısa olduğu hep söylenirdi. Nedense bu farklılık onda kusur gibi durmuyordu ya da (gene) ona öyle görünüyordu. “Keşke ‘benimki’ gibi lanet biri olacağına onun da bir kolu kısa olaydı” diye aklından geçirdi.

Yatağı dağınıktı. Yatağın dağınıklığından utanıyordu.

Yatağı defalarca düzeltmişti oysa gün boyu.

İşte şimdi, bir kez daha düzeltti onu.

Sonra poşetleri mutfağa bıraktı. Elinden geldiğince mutfağın masrafına katılmak istiyordu. Poşetten çıkarttıklarından kimini buzdolabına yerleştirdi, kimini raflardaki yerlerine.. Sonra yeniden odasına döndü. Nermin sabahleyin erken çıktığı için ona ne yemek yapacağını sormamıştı. Kolayından ıspanaklı yumurta yapabiliirdi. Aynada yüzünü inceledi. Gözünün altındaki morluklar matlaşmaya başlamıştı. Hay Allah, bu adamın bir kolu ötekinden kısaydı. Çocukları yoktu, olmamıştı. Acaba bileziklerini ederinden az pahaya mı satmıştı? Ve o balonlar.. her defasında, önünden geçerken, o balonlardan birkaç tane alıp eve getirmek istemişse de, her defasında da caymıştı: evin sahiplerini çocuk çağrışımına iteleyeceğinden kaygılanmış, incelik göstermiş, balon almaktan caymıştı. O balonlardan birine tutunarak uçacağını düşünürdü: bu da onun çocuk yanıydı.

Mutfağa geçti. Poşetten ıspanağı çıkarttı. Tepsiye koydu. Orada köklerini doğradı. Doğranmış kökleri çöpe attı. Yaprakları yıkadı, kıydı. Yeniden yıkadı. İki kulplu tavaya koydu, su döktü. Ocağı yaktı, tavayı ocağın üstüne koydu.

Yeniden odasına geçti. Aynada yüzüne baktı. Parmaklarıyla gözünün altındaki torbacıkları yokladı. Ağladığında bu torbacıklar iyice şişiyor ve rengi koyulaşıyordu. Kocasının yumruğuyla bu torbacıklar iki kez gözünü tümüyle örtmüştü. Kocası.. acaba burada —

elin evinde— daha ne kadar kalacaktı? Ne kadar kalabilirdi? Utanıyordu. Burada geçirdiği her saniye, kendini kabul etmiş bu insanlara fazladan bir yük olarak biniyordu. İyiliklerini nasıl ödeşeceğini de bilmiyordu. Ne yapabiliirdi?

Mutfaktaki suyun cızırtısına gitti. Tavanın kapağını kaldırdı. Su çekilmişti. Ocağın alevini kıstı. Tavaya bir çay bardağı su daha koydu. Kapağı kapattı. Nermin’le Behçet gelmeden yemeği hazırlamış olmak istiyordu.

Odasına döndü. Yatağı hâlâ dağınık görünüyordu ona. Yapacağı bir şey yoktu. Yatağın kenarına oturdu. Evinden kaçarken, çamaşır, elbise, hiç bir şey alamamıştı yanına. Burada böyle dımdızlak kalmıştı. Nermin’in verdiği çamaşır ile idare ediyordu. Hayıflandı: dışarıya çıktığında, birkaç parça çamaşır almayı nasıl olmuştu da akıl edememişti!

Alnını koluna dayayarak yastığın üstüne bıraktı kendini. O haldeyken, dış kapının anahtarının çevrildiğini, kapının hafifçe açıldığını işitti: acaba hangisiydi? Ayak seslerinden tanıdı, Nermin’di. Pıtırtili bir sessizlikle yaklaşan ayak sesleri, tam da kendisinin bulunduğu odanın kapısında durmuştu. Kalktı. Nermin, kapının çerçevesine tutunmuş, orda, öyle, sessizce kendisine bakıyordu. Bir an bakiştılar. Ona “hoş geldin, ben de yemeği hazırlıyordum” diyecekti ki, Nermin, olağanüstü bir yumuşaklıkla:

“Naciye, diye seslendi ona, kocamla uğraşma şekerim!” dedi.

Der demez de çekip kendi odasına geçti. Naciye şaşkınca baktı arkasından, acaba ne demek istemişti? Niçin böyle uyarılmak zorunda kalmıştı? Toparlan-

maya çalıştı. Kalkıp Nermin'in arkasından ne demek istediğini sormak istedi? Ama hakkı var mıydı buna? Bu, bir tür hesap sorma anlamına gelmez miydi? Daha da kötüsü kendini savunmaya geçmek olmaz mıydı? Nermin'in kapısına yönelmişken caydı. Geri döndü. Şimdi, bu dünyadaki tek serveti olan çantasını aldı. Vedalaşması gerekmez miydi, düşüncesi silik biçimde aklından geçti, ama önemsemedi. Aslında bu, düpedüz bir kovulmaydı. İlerde, onlara, teşekkür etmek için bir fırsat bulacağını umdu. Dış kapıyı açtı. Çıktı.

Kalabalığın ortasındaydı şimdi.

Hava sanki bir yaz akşamının ılıkliğini taşıyordu.

Otellere mübalâğayla süslenip boyanmış kadınlar girip çıkıyordu.

Elinde çantasını hafifçe sallayarak yürüyordu o da.

Nereye gideceğini bilmiyordu. Nereye gidebilirdi? Kocasını olacak herifin, bir kez olsun aramak gelmemişti aklına. Öyle olsa, iğnenin deliğinde bile arayıp bulurdu onu. Nermin'lerde kaldığını kestirememesi imkân hariciydi.

Sallana sallana yürüyordu.

Bu yol, denize kadar götürürdü onu.

Kıyıya yaklaştığında gazinoların sesleri işitilmeye başladı.

Derken sahil yolunun köşesinde baloncuyu gördü. Bir sopanın ucuna tutturduğu yüzlerce, binlerce balonu sallayıp duruyordu. Bir de, sicime tutturulmuş balonlar vardı.

Beş altı yaşlarında bir oğlan çocuğu, bir eliyle annesini, bir eliyle babasını tutmuş, baloncuya doğru sürük-lüyordu. Çocuk, baloncuya istediği balonları işaret etti. Baloncu, çocuğun gösterdiği balonları sopasından çıkartmaya çalışırken, sicimi elinden kaçırdı. Sicime tutturulmuş balonlar havada uçuşmaya başladı. Sicimden kopan bir balon Naciye'nin eline kondu. Naciye, zaten ömrü boyunca bir balonla uçmayı düşlemişti ve şimdi bu fırsat durup dururken ayağına gelmişti. Balona, kafasında kurduğu sihirli kelimeyi fısıldadı: "Uç balon, uç!" dedi. Balon uçmaya başladı. Kendisini de uçuruyordu. Balon, Naciye'yi göğün en derin yerlerine değin yükseltti, yükseltti, yükseltti. o kadar ki, nerdeyse göğün sonuna gelip dayandılar. O sırada, arkasından birilerinin konuştuğunu işitiyordu. Biri ötekine: "Gördün değil mi, diyordu, kadın balonla nasıl da uçup yükseldi?" Öteki cevap veriyordu: "Böyle şeylerin olacağını hep söylerlerdi de inanmazdım, nasıl da uçup gitti kadın? Şimdi kim bilir nerededir, hangi cennettedir?" Naciye de, artık kirli camların bulunmadığı bir yerde durmuş olduğunu ayırımsıyordu. Bilmediği, ma-vi bir ülkeydi orası..

Kumsalda

Yağacağı önceden belli gibiydi. Gene de herkes kumsaldaydı. Orada bulunuyor olmanın bir tek saniyesini bile boşa geçirmek istemiyordu kimse. Yağmur yağmaya başlayınca da değin de, böylece beklemeye kararlıydılar. Kimileri yağmur yağsa da kumsaldan ayrılmaya niyetli görünmüyordu: yağarsa denize gireriz, diyorlardı, onlara göre yağmur yağarken denize girmenin tadı da ayrıydı! Ama kimse, gene de yağmurun yağmasını istemiyordu. Bulutlar günlerdir tepelerinde gezinip duruyordu. Besbelli, yağacaktı.

Yağmurun ilk damlaları düşmeye başladığında çoğu, havlularını, oraya buraya gelişigüzel atılmış öteberrilerini aceleden çantalarına, torbalarına tıktırıp motellerinin yolunu tuttular.

Genç anayla kızı, en çok acele edenlerin arasındaydı. Motelin kapısına soluk soluğa geldiler. Onlar kapıdan adımlarını atınca da, yağmur bardaktan boşanırcasına yağmaya başladı. Rüzgâr da esiyordu.

Ana doğruca modelin mutfağına yöneldi. Kızı da onu izledi. Ana buzdolabının kapağını açarken: “Ben bezel-

yeleri ayıklayacağım, sen havluları as, gel.” dedi. Kız: “Banyo yapıp gelirim” dedi. “Banyo da yapsan sallanıp kalma” diye uyardı ana, belli bir azarlamayla ve gücenik bir tonda. Kız seslenmedi. Anasının yere bırakmış olduğu havlu ve giysi torbalarını da alıp ayrıldı ordan.

Ana buzdolabından bezelyeleri çıkardı. Bezelyelerin yanına iki baş soğan ekledi. Onları tezgahın üstüne bıraktı. “Allahım, ne kadar beceriksiz” diye söylendi, aklında kızı vardı. Kuru soğanın kurumuş kabuklarını tezgâhın üstündeki gazeteye silkti. Sonra soğanı, oradaki bir tahtanın üstünde usta ve çevik hareketlerle kıymaya başladı. Gözleri yaşarınca bornozunun yeniyle gözlerini sildi, burnunu çekştirerek işini sürdürmeye baktı.

Kız mutfağa döndüğünde, anası tencerenin dibinde soğanı kavurmaya başlamıştı. Kız, elindeki havluyla, hâlâ ıslak olan saçlarını kurularken oradaki bir tabureye oturmuş, anasını seyre koyulmuştu. Ana şimdi, sinirli sinirli bezelyeleri ayıklıyor, arada bir bezelyeleri bırakıp tencerede kavrulmakta olan soğanı karıştırıyordu. Kızın, gelip oraya oturduğunu ayımsamaz görünüyordu. “Salak” diye söylendi kendi kendine, bunu söylerken besbelli, aklında kızı vardı. Gözünü tencereden ayırmadan: “Şu tencere tutacağını uzat” dedi. Kız, yanındaki taburenin üzerine atılmış tutacağı uzattı. Kadın çekip aldı tutacağı. “Senin kesip attığın tırnağın olmayacak kızlar, kart karılar ne işler beceriyor.” dedi. Kız, kahırla başını iki yana salladı, tartışmak istemediği belliydi: tartışmak istemiyordu, çünkü şimdiye değin yaptıkları tartışmalar bir yere ulaşmamıştı. “Salaksın sen” dedi anası bir daha. O sırada mutfağın kapısı açıldı. Oda komşuları dul kadın girdi içeriye: “Dışarda seller gidiyor” dedi. Sonra: “Siz, iyi, erken gelmişsiniz. Kimileri de denize giriyor. Şeyy..

biraz pirinç isteyecektim. Bakkala gidemedim.” Ana, karıştırdığı tencereden gözünü ayırmadan: “Şu tezgahın altına bakıver” dedi. Komşu kadın, tezgahın altındaki dolapta küçük bez torbadaki pirinci keşfetti: “Sizinki de azalmış, dedi, şu bardakla alıyorum, iade ederim.” Ana: “Sözü mü olur” dedi. Kadın, torbadan bardağa boşalttığı pirinci bardağıyla tezgahın üstüne bıraktı: “Bu kalsın burda, yukarda üstümü değiştirip geleceğim” dedi. Ana: “Daha alabilirsin, dedi, kalanı yeter bana.” Komşu kadın teşekkür etti: “İhtiyacım olursa alırım” dedi. Çıktı. Arkasından, mutfağın kapısı kendiliğinden kapandı. Ana, kapının kapanırken çıkardığı sesi duydu ve aynı anda: “Bu şıfıntılar bile...” diyerek söze başladı. Ama kız: “Anne!” diyen uyarıcı sesiyle onu susturdu. Ama kadın, arkasını getirmeden: “Bu şıfıntılar bile..” dedi bir kez daha.

Bu bozuk yola geçen yıl gene girmişlerdi. Haritada yolun bozuk olduğu anlaşılmıyordu: haritada yol şose olarak görünüyordu, o kadar. Ama asfalt yola göre iki kat daha kısaydı. Onun için bu yolu yeğlemişlerdi. Ama besbelli ki, kendilerinden önce bu yoldan pek giden olmamıştı, yolda otomobillerin tekerlek izleri seçiliyordu. Direksiyonda kız duruyordu. Ana, sabırsızca: “Allah kahretsin, dedi, gene aynı yanlış yaptık. Buralarda adamı kesseler kimsenin ruhu duymaz.” Kız, önündeki yoldan gözünü ayırmadan: “Söylemiştim sana” dedi ve sustu. Ana: “Söylemişmiş, dedi, söyleyeceğine doğrusunu yapsaydın.” O da sustu. Binek otonun kaportası toz içinde kalmıştı, araba ileri doğru hareketini sürdürürken arkasında da kocaman, yoğun bir toz bulutu bırakıyordu. Tozlar, kapının aralıklarından, hava deliklerinden içeriye de sızıyordu. Hele kendilerini sollayan biri-

leri olursa, zaman zaman kenara çekilip beklemek zorunda kaldıkları da oluyordu. O zaman ana, iyice çileden çıkıyor, homurdanıp söyleniyordu. “Bari değse” dedi ana. Kızından, ne demek istediğini sormasını bekledi, ama kız bir şey sormadı. “Geçen yılımızı berbat ettin” dedi ana. Kız sustu gene. Kadın mendiliyle kaşlarının üstüne birikmiş tozu alırken: “İnşallah gene beceriksizlik etmezsin, dedi, senin iyi bir koca bulmanı istiyorum.” Kadın, kızının tepkisini anlamak için sustu. Kız: “Of!” diye soluklanmakla yetindi yalnızca.

Uzun süre sustular. Toz toprak içinde yol alıyorlardı. Haziran sonunun öğle sonrası sıcaklığı çökmüştü. Güneye doğru tek tük beliren bulutlar havayı iyice ağırlaştırıyordu. Aracın kliması yoktu. Toz yüzünden camları da açamıyorlardı. Sırtlarının terlediğini duyumsuyorlardı. Yolun terkedilmiş hali, yakınlarda bir mola yeri bulma umudunu boşa çıkartıyor, bu da, sabırsızlığı, tedirginliği, sinir bozukluğunu çoğaltıyordu. O kadar uzun süre sessiz kalmışlardı ki, kadın: “Gitar” dediği zaman, kız kelimeyi ayırmısamadı ve: “Ne?” diye sordu. “Gitar, dedi kadın, onu gitar çalıyor sanmıştım.” Kız, gene babamı anlatıyor, diye geçirdi: bu öyküyü defalarca dinlemişti. Artık ezberine almıştı. Nerdeyse cümlelerin sırası, kelimelerin seçimi bile değişmiyordu: “Aklım bir karış havadaydı, kocamın gitar çalan biri olacağını düşünüyordum. O zaman öyleydi, okulda, mahallede, kızlar kendi aramızda bizim kuşağın gitar kuşağı olduğunu düşünüyorduk. Ama bu adamın gitar çalabileceğine nerden zahip oldum, bilmiyorum. Biri mi söyledi, yoksa ben mi onun parmaklarına bakarak bu parmakların gitar çalacağı fikrine kapıldım, bilemem. Belki de bana talip olan bi-

rinin, benim gitar çalan birini düşlediğimi bilmesi gerektiğini düşünüyordum, bu da bana hiç komik görünmüyordu. Ama nasılsa fikrimi çelmişlerdi, annem, adamın emlak komisyoncusu olduğunu söylüyordu, ben bir yandan emlak komisyoncularının da gitar çalabileceğini düşlerken, bir yandan da onların zengin olacağını kuruyordum. Onun gitar çalmadığını ve zengin olmadığını evlendikten sonra öğrendim. Üstelik okulu bıraktım. Derken sen doğdun, sonra da adam öldü, daha sonra annem de öldü. Ailemize ölüm salgını girmişti sanki. Neyse.. adam, iki yıllık evliliğimiz süresince bir tek gün bir gitar tıngırdatmadı, ama benim de aklıma, ona ‘sen niye gitar çalmıyorsun?’ diye sormak gelmedi. Ne tuhaf, değil mi? Gitar hayallerim nasıl uçup gitti, ayırımsayamadım. Gizli veremi var dediler adamımın. İşte öyle. Şimdi kendi genç kızlığımın öcünü çıkartmak istiyorum. Senin, kendi kocanı kendin bulasın istiyorum. Anlıyor musun?” Kız sesini çıkartmadı, şimdiye değin bu soruya ve bu talebe verilebilecek bir cevap bulamamıştı. Kadın, birdenbire, öfke ve kahr yüklü bir sesle bir kez daha vurgulamak istedi: “Anlıyor musun?” diye keskin bir dille sordu. Kız gözünü tozlu yoldan ayırmadı ve ağzını açıp bir şey söylemedi.

Motele ulaşınca ya değin de bir daha konuşmadılar. Oraya geldiklerinde vakit ikinci sonuydu ama henüz akşama vardı. Araçlarından inerlerken, geçen yıl gene bu motelde rastladıkları delikanlıyla karşılaştılar, delikanlı onlara: “Hoş geldiniz” dedi. İkisi birden: “Hoş bulduk” dediler. Delikanlı sadede gelmekte hiç de gecikmedi: “Eğer yorgun olduğunuzu söylemeyecekseniz, ben sahile iniyorum, çay bahçesine.. gitmek isterseniz bekleyebilirim.” dedi. Anası, kızına baktı, kız:

“Ben banyo yapacağım” dedi. Delikanlı: “İsterseniz akşamaya arayabilirim sizi” dedi, kız bagajdan çantalarını, valizlerini çıkarttı. Delikanlı müsaade isteme gereğini duymadan iki en büyük valizi birer eline aldı ve odalarının hangi katta olduğunu sordu. Ana, nerdeyse minnet dolu bir bakışla: “Bu yıl da üçüncü kattayız, dedi, oradan denizin manzarasını seviyorum ben.”

Bulutlu, rutubetli, basık bir geceydi.

Bulut olmasa belki ay görünecek ve deniz canlanacaktı, oysa şimdi deniz ağdalı bir zifte bulanmış gibiydi. Karşılardaki, kasabanın eski, surları dökülmüş dişlere benzeyen kalesi heybetli ve korkunç bir yığın halinde yükseliyordu. Bulutlar iyice aşağılara inmiş, bezdirici ve sıkıntı verici bir hal almıştı: insanlar terliyordu.

Her şeye rağmen çay bahçesi kalabalık ve cıvıl cıvıldı ve her bir köşe ışıklarla, renkli neonlarla donatılmıştı. Oraya buraya devinen insanlar, masaların arasında koşuşturan çocuklar, ortalarda uçuşan balonlar, serpantinler.. hoparlörlerden karmakarışık şarkıların gürültücü sesleri.. çırpıntılı bir canlılık estiriyordu ortalıkta.

Bu seslerden olduğunca uzak bir yeri seçip oturdular. Deniz, hemen ayaklarının dibindeydi. Ağdalı zift hareketsizce duruyordu. Arada bir uzaklardan, açıklardan geçen şileplerin oluşturduğu dalgalar kıyıya kadar uzanıyor, o zaman, suyun şırıldaayan sesini işitiyorlardı. Masaya oturduktan ve kendilerine üç kişilik bir semaver söyledikten sonra anne: “Ben kıyı boyunca biraz gezineceğim, gelmezsem merak etmeyin, motele gitmiş olurum” dedi ve onlardan ayrıldı. Ayrılmadan önce de kızına: “Sen de geç kalma” dedi.

Uzunca suskun kaldılar. Delikanlı: “Kara kedi geçti galiba” dedi. Kız:

“Bana anlatacağın şeyler olmalı diye düşünmüştüm, dedi, bir yıl geçmiş.. kimbilir neler oluşturdun kafanda?” Delikanlı:

“Bazı şeyler dile getirilince büyüsünü yitiriyormuş gibi görünüyor bana. Sanırım, kafamızdaki fikirle onun dile getirilişi arasında olması gereken uyumu sağlayamıyoruz, ondan olabilir.” Kız:

“Belki de açığa çıkartılan sır, açığa çıkartıldığına güveniyordur. Mahremiyetine, gizliliğine ilişilmiş oluyor ne de olsa..”

“Biliyor musun, bu yıl, gene, tam da bu sıralarda buraya geleceğinizi ve yeniden karşılaşacağımızı biliyordum desem, inanır mısın? Bekliyordum ve işte, geldiniz!”

“Buna önsezi mi diyeceğiz?” dedi kız.

“İnsan sevdiğiyle birlikte. Ben seninle bir olunca bunu, buraya geleceğini bilmem şaşırtıcı sayılmamalı.”

Kız, bu sözlerin ona söylenmiş sevda sözleri olmadığını, bu sözlerin, delikanlının fikrini yansıtan soyut alıştırmalardan ibaret olduğunu biliyordu. Gene de ona:

“Teşekkür ederim” dedi.

“Ne yazık ki, yarın ayrılmam gerekiyor. Babam, bu gün aradı, beni çağırıyor. Ancak benim halledebileceğim bir iki pürüz çıkmış.. geri dönerim belki, ama sanırım o zaman da siz ayrılmış olursunuz.”

“Sanırım, biz de bir hafta kalacağız. Yer ayırtmamızı öyle yaptırmıştık.” Delikanlı:

“Bak, dedi, bu sözümü ciddiye al: insan sevdiğiyle birlikte, bu demektir ki, sevgili sevenle birlikte, da-

hası onun içinde hareket eder.. demek istiyorum ki, biri ötekenden ayrı değildir. Başlangıçta bile böyledir bu, nerde kaldı ki, işin nihayeti.. Mecnun, Leyla olduğunu söyleyen birine: ‘sen sensen, ben kimim?’ diye boşuna sormuyordu. Çünkü onu kendi beninden ayrı görmüyordu. Bunun tersi de doğrudur elbet: kişi, ‘ben kendimsen sen kimsin?’ sorusunu da aynı nedenle sorma hakkını buluyor kendinde, öyle olmuyor mu?”

“Ben gelecek yıla değin bunun üzerinde düşünmeyi öneriyorum” dedi kız. Delikanlı da:

“Kabul, dedi, bir yıl düşünelim bunu; bir yıl fazla sayılmaz böyle bir fikir üstünde kafa yormaya. Çay ister misin?”

Kız onayladı, delikanlı kızın bardağına semaverden çay koydu. Kendi bardağını da doldurdu.

Çay bahçesinden ayrıldıklarında oranın cıvıltısı sürüyordu.

Sahil boyu da ışık ve insan doluydu.

Acele etmeden yürüdüler.

Bir ara, yolun bozulmuş ve bozuk olarak bırakılmış yerinden kıyıya indiler, ellerini denizin suyuna değdirip yeniden caddeye çıktılar ve konuşmadan kasabanın merkezdeki alanına ulaştılar, ordan da motellerinin yolunu tuttular. Kasabanın içlerine doğru ortalık sessiz ve ıssız bir hal almıştı.

Motelde, kendi odalarına doğru birbirlerinden ayrılırken konuşmadılar, yalnızca ellerini hafifçe kımıldatarak ve gülümseyerek vedalaştılar.

Kız, odasına girdiğinde, annesini yatağına uzanmış sigara içerken buldu. Odanın ışığını bile yakmamıştı ve hayret bir şey: televizyon da seyretmiyordu. Sokaktaki

elektrik direğinin lambasından dağılan donuk, gümüşsü ışık bu odayı da aydınlatıyor, odaya cıva gibi ağır bir yük yüklüyordu. Annesi, kızın, nerdeyse kapıyı kapamasına bile sabretmeden: “O zirzoptan adam olmaz, dedi, kendine adam gibi bir adam bul!” Kız da: “Adam gibi dediğin, babam gibi biri mi?” diye sordu. Sonra da gömleğini çıkartıp şifoniyere doğru fırlatırken: “Babamı böyle aşağılamamı istemiyorum, dedi, rahat bırak adamı.”

Kendini yatağa attı, yüzü yastığa gömülüydü, kendini tutmaya çalıştı, ama başaramadı. Cıvamsı, kör, donuk aydınlığın ortasında, kesik hıçkırıkları işitildi.

Ana, bir süre bu hıçkırıkları dinledi, elini kızına doğru uzattı, ama ona dokunmaya cesaret edemedi:

“Ben senin iyiliğini düşünüyorum.” dedi.

Gecenin bulutu, rutubeti, basıklığı, burada, bu balkonda ve kasabanın tüm göğünde ve atmosferinde sürüp gidiyordu. Uzaklardan işitilen karmakarışık müzik sesleri, tek tük ayyaş naralarıyla kıyamete değin süreceği gibi görünüyordu. Deniz, zift gibi yoğun, karanlık, sonsuz uzayıp gidiyor ve hiç bir kesintiye uğramıyordu. Birkaç yıldır geldikleri bu sahil kasabası ona huzur vermiyordu, tersine yoğun bir cansıkıntısının ortasına çöküp oturuyordu: üstü başı da cansıkıntısının ağıdalı ziftine bulanıp kalıyordu. Ne bu motele yerleşmiş siyatikli kadınların gece gündüz canla başla ördükleri örgüleri, ne hovardalık için buralara kadar gelmiş genç dulların kendi aralarındaki açık saçık şakalaşmaları, ne ellerinde erimiş şekerleri üstüne başına sürterek kurutmaya çalışan çocukların hareketleri, ne sabahtan akşam motelin mutfağından çıkmayan yemek düşkünleri-

nin boğazı, dahası ne de kum ve deniz.. onda bir yakınlık duygusu uyandırmayı başarabiliyordu. İşte, balkonda oturmuş, bütün bu cansıkıntısının somutlaşmış haliyle başbaşa duruyordu. Ne yapacağını bilemiyor-du. Üzerinde düşünmeyi önerdiği cümle bile ona şimdi anlamlı görünmüyordu. İşe yarayacağını bilse yenisinden sokağa çıkabilirdi, işe yarayacağını bilse, çekinmez, arkadaşını uyandırır sabaha kadar dolaşmayı göze alabilirdi, işe yarayacağını bilse, hatta, annesiyle sohbetle koyulabilirdi, onu uyandırır, şimdi, ona dünyaları bağışlamış gibi olurdu, fakat heyhat, hiç birinin işe yaramayacağını.. sıkıntısına merhem olamayacağını biliyordu. Böylece, haziran ortasında bile bulutlu bir havaydı onun payına düşen. Her nasılsa bileğinde duran saati ayırımsadı, kadrını ufacıktı, ışığa çevirerek akrebin ve yelkovanın yerlerini kestirmeye çalıştı, yanlış okumuyorduysa saat ikibuçuk gibi bir yerlerdeydi ve sabaha daha asırlar vardı. Balkonun kapısının, arkasında, nerdeyse bir tüy sessizliğiyle kıpırdadığını duyumsadı. Kıpırdamadan durdu olduğu yerde. Annesi, hiç de azgın olmayan bir sesle ordaydı: balkonun kapı aralığında, ona: “Uyumayacak mısın daha, diye soruyordu, sabah olacak nerdeyse..”

Karışıklık

Derinlere, derin şeylere kilitlenmişti gözleri. Bakın şimdi: bekleme salonunun hemen önünde başlayan alana otobüsler sessizce giriyor, çıkıyor.. oraya park eden otobüslere renkli giysileri içinde kaynaşan yığınla insan doluşuyor ya da tam tersi, otobüsten boşalıyorlardı. Elinde kitabıyla bekliyordu. Güneş gözlüğünü tepesinde saçlarının arasına tutturmuştu: dudağındaki boya gözlüğün camında yansıyor gibiydi. Hiç kıpırdamadan duruyordu orada: plastik sandalyenin yere çakılmış sabitliği içinde. Dışarsının sessiz kaynaşmasını duyumsadığı her seferinde, o otobüsün son yolcusunun inmesine değin gözünü otobüsün kapılarından ayırmadan bakıyor, sonunda gözleri yeniden elindeki kitaba dönüyordu. Kendiliğinden açılıp kapanan salonun cam kapısından birileri girip çıkıyordu. Duvar dibine parayla çalışan bir meşrubat makinesi konulmuştu, onun yanında da cam bir sandığın içine gelişigüzel atılmış yüzlerce plastik oyuncak duruyordu: belki oyuncak da değildi bunlar, çünkü her şeye benziyordu ve hiç bir şeye benzemiyordu, her neyse, suyu ve balıkları dondu-

rulmuş bir akvaryum mu? Olabilir mi? Karşı taraftaysa, akvaryumun karşısına düşen yerde, büfe vardı, gazete, telefon jetonu, şekerleme ve her şey.. Arka köşedeysse sekreter kızlar telefonları yanıtlıyor, danışmanlık yapıyor, bilet kesiyor, bilgi veriyorlardı ve ne kadar da becerikliydiler.. salona girerken ilk gördüğü bu kızlar olmuştu: hamaratlıkları öylesine kışkırtıcıydı ki, ihtiyacı olmadığı halde, beklediği otobüsün saat kaçta geleceğini sormaktan kendini alamamıştı. Öğrenmek istediği bilgiyi alınca da, yardımcı olan kıza canla başla teşekkür etti. Otobüsün geliş saati belli olmasına rağmen sabırsızlanıyordu, bazen aklı okuduğu kitaptan kayıp gidiyordu: gözleri kelimeleri okuyarak geçiyor ama okuduğunu anlamıyordu. Gözleri gene de satırlardan, kelimelerden, harflerin biçimlerinden ayrılmıyordu: onlara bakarak kendini, pek de kendinin saymadığı (niçin?) geçmişini, beklediği adamı (adamım, delikanlım, güvenilirmez olanım) aklından geçiriyordu. Ne günler yaşanıp gelip geçmişti! İşte bir kere daha onlar ve daha neler:

Hayır, hayır, bir sarsıntı demek istemiyordu olan bitene, ama beklenenin gerçekleştiği de söylenemezdi: çattırdayan, yıkılan ve yeniden kurulan bir şeydi. Bütün bu olup bitenler kendi dışında, kendi fanusunun dışında geliyor da, o da, bunları fanusun içinden gözlüyordu sanki: oyunun oyuncusu gibi duyumsamıyordu çünkü kendini: oynanan oyunun bir seyircisiydi o da kendi gözünde, ama değildi işte, gerçek öyle değildi: kabul etmek istemese de oyuncu kendisiydi, cevap veren kendisiydi, soru yönelten kendisiydi: evet diyor ve onaylıyordu; hayır diyor ve reddediyordu. Ve öyle evetler ve öyle hayırlarla oynuyordu ki, işte hayatı bağlanıyordu

bunlarla, hayır başkası değil, kendisi bağlıyordu hayatını: kimseyi de suçlamıyordu. Geç kalmalarını ilkin elbette (elbette!) annesi ayırmamıştı ve geç vakit eve geldiğinde tereddütsüz sormuştu: “Kim bu?” Annesinden gizlisi saklısı yoktu, her ikisinin de gizlisi saklısı babalarına karşıydı. Annesi, babasına karşı daima onu savunurdu: “Bırak gençliğini yaşasın kız” derdi. O da aslında ses çıkartmazdı, annesine bakarsan demokrat kimliğine halel gelmesinden kaygılanırdı, yoksa içine sindirdiğinden değil.. Bir gece geldiğinde: “Anne, dedi, bu gün onu biriyle gördüm.” Annesi: “Olabilir” dedi. O: “Ama anne, diye itiraz etti, olağan bir şey gibi durmuyordu: beni görünce, bozuldu, toparlanmaya çalıştı, ben de üstüne üstüne gittim. Kız beni ayırmayınca zaten gidecekmiş gibi ayağa kalktı. Çetine, hadi görüşürüz, gibi bir şeyler söyledi. Çetin de bana dönerek onu gösterdi, amcamın kızı, dedi. Ben de ona: ‘Ben kimim, diye sordum, öteki amcanın kızı mıyım?’ dedim. Çetin bu sefer amcasının kızına baktı: ‘Gülçin, dedi, arkadaşım..’ Kız sevindiğini söyleyerek ayrıldı. Ama amcasının kızı değil mi bence o.” Annesi: “Ne demek istiyorsun?” dedi. Gülçin: “Çetin beni kandırdı” dedi. “Niye kandırsın seni? Nerden biliyorsun amcasının kızı olmadığını?” Gülçin: “Biliyorum” dedi. Kuşkular içinde içi içini yiyordu, birileri ona, böyle kuşkulanıp kendi kendini tüketeceğine bırak gitsin onu, dese, bunu söyleyene kızardı, alınırdı, böylece onunla başa çıkamayacağını ima ettiklerini, kendini aşağıladıklarını düşünürdü. Ama gece yatağa girip de başını yastığı koyduğunda ve uykudan önceki o vicdan ve bilinç hesaplaşmasında, kendine karşı yalan söylemesi imkânsız hale geliyor ve kendi kendine onu sevmediğini ve bunun öcünü alacağını söylüyordu. Bir

gece annesine: “Beni Güneye, tatil yapmaya çağırıyor” dedi. Annesi: “Ne zaman için?” diye sordu. “Yaza, belki Haziran sonları.. birkaç günlüğüne diyor. Devre mülkleri varmış, annesi babası da orda olacakmış.” Annesi azıcık düşündü, sonra: “İyi, dedi, madem annesi babası da gelecekmiş..” Gülçin, bir daha o amca kızının sözünü etmedi. Annesiyle zaman zaman alışverişe çıkıyorlardı. Akıllarına gelmiş gibi, şurda burda gördükleri arasında: “Bak, orada bu da işe yarar” diyerek bir sürü ıvır zıvır alıp valizleri (iki valiz) doldurdular. Birkaç günlük tatil için kendilerini eni konu hazırladılar.

Gerçi onu artık hiç anmıyor ve annesine karşı —hiç olmazsa ona karşı— her şeyi unutmuş görünmek istiyor ve bunu galiba başarıyordu da. Ama gel gör ki, içi içine sığmıyor ve kendini kemirip duruyordu. Şimdi, nerdeyse, tek sorunu bu yolculukmuş, hayatının anlamı bu yolculuktan ibaretmiş ve hayatı onunla açıklanacakmış gibi bir havaya girmişti. Annesinin: “Bu da lazım olur” diyerek aldığı şeyin hiç birine itiraz etmedi, dahası bu alışverişte ona elinden geldiğince yardımcı olmaya çalıştı. Ama biliyordu ki, bu yolculuk gerçekleştirmeyecekti. Sonunda beklenen gün gelip çattı. Onca özenle hazırladıkları valizleri.. Annesine dedi ki: “Ben bu valizleri taşımak istemiyorum. Orada bunların bana lazım olacağı yok. Ben, şu spor çantamla çıkıyorum yola.” “Ama kızım..” Parmağıyla annesinin dudaklarını tuttu, konuşmasına izin vermedi: “Benim yolculuğum zaten kent içinden başlamıyor, onu ilerdeki mola yerinde bekleyeceğim. Öyle anlaştık. O da oraya gelecek, orda buluşacağız.” Annesi merakla: “O niyeymiş öyle?” diye sordu, sesinde azıcık kaygı da sezileniyordu. Gülçin: “Babasının şantiyesinden gelecekmiş, öyle uygun düşüyormuş!” dedi. “Pekâlâ, öyle olsun, dedi an-

nesi, kendine iyi bak, gider gitmez de ara beni!" "Tamam" dedi Gülçin, annesinin yanaklarına yanağını değdirirken: "Sen de kendine iyi bak, hoşça kal!"  antasını kaptı ve aceleyle ayrıldı annesinden.

Mutsuzluk muydu bu, küstahlık mıydı,    m y d , neydi, adını bulamıyor ve koyamıyordu, çünkü hâlâ ne yaptığını bilmiyordu: ne yapıyordu, seviyor muydu, sevmiyor muydu, bu işler böyle karar verilerek mi kotalırıldı, eskiden insanlar nasıl becerirdi bu işleri, ya da aslında becerebilirler miydi.. meçhuldü, her şey meçhuldü.. o da, bu meçhullerin arasında yitip gitmişti: i inin titremesine bakıyordu şimdi, i i titrerken kendine sorduğu soruyu, evet, seviyorum galiba, diye cevaplandırıyordu, çünkü onu o kızla gördüğü her defasında kan beynine sıçramış, kimseye itiraf edemediği, kendinden bile sakladığı kıskançlık krizlerine yuvarlanmıştı ve işte şimdi içinde o kötü önsezi yuvalanıp kalmıştı, i ini burkuyor, oyuyordu. Kitaptan başını kaldırdığında, otobüsün de, oturduğu yerin tam karşısında park ettiğini gördü.  n kaportanın nikelajından yansıyan  eliksi bir güneş ışını gözünü kamaştırdı. Elinde tuttuğu kitabı, ayağının dibindeki çantasına bıraktı. Yolcuların inmesini denetlemeye başladı. Birileri indi, indi, indi.. ve sonunda  etin! İndi ve kapının önünde bekledi, elini inmekte olan birine yardım için uzattı. Uzatılan el boş bırakılmadı. İki el birbirini tutmuş olarak yardım edilen.. o da indi: o kız! Gülçin, birden ne yapacağını bilemedi. Ani bir kararla çantasını kapıp ona görünmeden oradan uzaklaşmayı düşündü.  etin, elini kızın belinde tutuyordu, çok da acele etmeden ona doğru yaklaşıyorlardı. Anladı, henüz kendisini görmemişlerdi: dışardan i ersi görünmüyor ya da açıklıkla seçilmiyordu. Sonunda cam kapı kendiliğinden

açıldı, böylece karşı karşıya geldiler. Gülçin onları görünce ayağa kalktı. Ama bu kalkış, hiç de, onlara hoş geldin demeye benzemiyordu. Ama kalktı ve onların yaklaşmasını bekledi. Çetin: “Meraba!” dedi, bir iki söz daha eklemek istedi: “Bak, ben.. diyordum ki, birlikte olursak, babam onu da..” Bunlar, Gülçin’in bilincinde kırık dökük sözlerdi, babası sanki ona bu kızı da al getir, gibi bir şeyler söylemişti. Derken, salonun ortasında, betonun üstüne, ince, çelik bir levha düşmüş gibi bir ses çınladı ve nerdeyse kısacık yankılandı. Çetin, ne olduğunu anlamadan elini yüzüne götürdü. Yüzünde beş parmağın yeri bembeyaz iz yapmıştı. Sonra o beyazlık giderek kızardı. O sırada Gülçin, yerdeki çantasını çoktan kapıp dışarıya çıkmıştı bile. Salonda bulunanlar olan biteni görmezlikten gelmeye çalıştıysalar da beceremediler, göz ucuyla veya gözlerinin altından tokatı yiyen delikanlıya bakıyorlar, kendi kendilerine olup bitenleri anlamaya çalışıyorlardı. Çetin, iki ateş arasında kalmıştı, ilkin yanındaki kıza baktı, sonra Gülçin’in arkasından baktı, ama o ortalardan kaybolmuştu bile. Öteki kızsı, az önce Gülçin’in oturduğu sabit banka oturdu, elleriyle yüzünü kapattı, kımıldamadan öylece durdu. Çetin ona yaklaştı, eli buz gibiydi ve titriyordu. Öylece kıza dokunmak istedi: “Bak..” diye başlayacakken, kız: “Bana açıklama yapmaya kalkışma, sersem!” diye bağırıldı. “Ama biliyorsun..” Kız, iğrenir gibi bir tavırla: “Nefret ediyorum senden” dedi ve aynı anda ellerini yüzüne tuttu, dizkapaklarına doğru eğildi ve ağlamaya başladı.

Yara

Bu oda hayalkırıklığından yapılmış
duvarları bu yüzden ses geçirmez değil
dışarsının bütün sesleri
komşuların telefonları
radyo sinyalleri
sinema salonlarında konuşulanlar
tiyatro hollerindekiler
hepsi bu ses geçiren duvarlardan içeriye doluyor

Ayten yatağına uzanmış
kafasının içinde oralardan gelip oraya doluşan bin-
lerce nota, ses, gürültü
haykırışlar, çığlıklar
uluyan sesler
çekirgelerin düdüğü sesleri
boğulanların hıçkırıkları
kesilen bir boğazın sessiz tıslaması

Bütün bu kırık dökük eşyanın ortasında kendi haline bırakılmış her şey.. orada, o kırık döküklükleriyle.. çan ve çingirak sesleri, çingiraklı yılanların uyarısı, ısıklıklar, ızgaraların üstünde ateşe yağlarını bırakan köftelerin içli sızlanmaları

Höt, n'oldu gene?

Bilmiyorum.

Ben biliyorum.

Ne biliyorsun sen?

Biliyorum.

Sen bir şey bilmiyorsun hayatım.

Ha ha haaa, güliyorum bari.

İyi misin sen?

Hayır.

Neyin var?

Kanıyorum

Ah, şu radyoyla oynama gene

Ama istediğim yeri bulamıyorum

Bulduğun yerde kalsın

Ben şöyle şıkır mıkır bi şey istiyorum

Allah canını alsın senin

Sen gene kaşınıyorsun, aramayacak seni diyorum
artık

SERSEMİN BİRİSİN SEN

Masanın üstündeki kâğıtlarda çiziktirdiği bütün figürler, bütün kelimeler, çizgiler.. tamamlanmadan bırakılmış her şey.. şimdi kendisinin tamamlanmamış hali gibi duruyor: o da tamamlanmamış, eksik bir Ayten olarak yatağına sırt üstü uzanmış, elleri başının altında kenetlenmiş, kitapları bir tarafa atılmış ve zaten okunmasın diye satın alınmış ve satın alındıktan sonra şöyle bir bakılıp geçilmiş.. bütün bir dışarılıklılığın ırasıyla çizilmiş bir oda: bilmeyenler, orada, gene de kentsoylulara özgü çizgiler bulabilir ya da bu yakıştırmayı kolayca yapabilir. Ters yüz edildiği sevgililerini şimdi bu kırık dökük eşyasının kimliğinde o da onları ters yüz etmek istiyor: öyle istiyor. Ama belli ki, bunu nasıl yapabileceği hâlâ kendisince de meçhul duruyor. Yapmak istediği, yapmak istemediği her şeyi yarım bırakıyor. Bir bardak kola içse yarısını lavaboya boşaltıyor, bir sigara yaksa yarısında kül tablasına bastırıyor, birini sevse yarı yolda bırakıyor ve şimdi burada, bu, bekâr evinde kendisini yarım kalmış bir yalnızlık içinde duyumsuyor ve oturduğu eve bekâr evi denmesi bu yüzden hoşuna gidiyor, çünkü bekâr demek, onca, yarım bırakılmış biri demek oluyor.. kendi kendine gülümsüyor, bekâr kızın anlamıyla bakirenin anlamına göz kırpmıyor.

Bu herif onu illet ediyor, aslında ona metelik verdiği yok, onu sevmiyor, evet, onu sevmiyor, hepsi bu kadar, ondan nefret etmiyor, çünkü nefret etmede başka bir şey var: oysa onun yüreği o herife karşı bomboş, öyle.. öyle ama, gene de, işte, durmadan onu düşünüyor, onu sevmediğine kimseleri inandıramıyor, çünkü o uzak bir yerlerden gelmiş, havası hep öyle, o uzak duruşuyla, o, insana temas etmekten çekinen, dokunmaktan tüyleri diken diken olmuşluğuyla ona daima dışardan, aydan,

merihten gelmiş gibi geldi.. konuşmaları da öyle kesik kesik.. ne dediğini bilmez.. Allah'ın belası..

Sana diyorum ki, artık aramaz o seni

Ne diyorsun sen be

Hadi çıkalım, biraz hava alırsın

Benim havam iyi, sen kendine bak

Kızım sen benle mi konuşuyorsun, yoksa kendinle mi?

Delirteceksin beni

Onun o çay içme önerisini aslında kabul etmemesi gerektiğini düşünüyor, ama bunu düşünür düşünmez kendini suçlamaya başlıyor, çünkü herifi başta kendisi ayartmış ve ne edip edip onu kendisini davet etmek zorunda bırakmıştı: işte sonuç: hödüğün tekiydi o! Çayını içmiş, içerken de ona ikide birde güzel olmuş değil mi, diye sorup durmuştu. Neden sonra kendisi de arkadaşına telefon etmesi gerektiğini hatırlayabilmişti: aslında "herif"ten kaçmak istiyor ve başka bahane bulamıyordu: hödüktü işte, tam hödüktü, bunu bile anlayamamıştı:

Öyle mi, bir arkadaşın mı var senin

Beni bu Allahın belası kente leyleklerin bıraktığını düşünmüyorsun sanırım

Hayır, mutlaka çevren vardır senin de

Çevre değil, arkadaş, arkadaştan bahsediyorum

Daha önce niye söylemedin bana

İşte şimdi söylüyorum, arkadaşım var benim

Peki ben n'olacam?

Sen mi? Sen derdine yanacaksın

Evet, hödüktü işte, öteki olsa tokatlardı onu, zaten onun istediği de buydu, tokatlanmak.. ama hödük, öylece durup kaldı karşısında, tık etmedi, yerinden kıpırdamadı, ağzını açıp bir kelime söylemedi. Nerdeyse acıyacaktı ona, kendini tuttu, bir hödüğe acıyarak vakit yitirmenin âlemi yoktu, “ben gidiyorum” dedi ona ve hemen ayrıldı. Hödük günlerce telefon etti ona, onu bir kez daha görmek istediğini söylüyordu, gördüğünde ne yapacağını sorduğunda da açık bir cevabı yoktu, yalnızca “görmek istiyorum seni” diyordu ve hiç yılmadan bunu söylüyordu, kimi zaman arkadaşına evde olmadığını söyletiyordu.. işin tuhaf yanı şuydu: git gide o da onu düşünmeye başlamıştı: bu ne işti! Yerken, içerken, yatarken, otururken, hep onu düşünüyordu, bir yandan ona hödük diyor, bir yandan da, akli hödükten başkasına kilitlenmiyordu. Bu yüzden de arkadaşısı ona ağız yoklamak içinmişçe: “Sen âşıksın kızım o herife” deyivermişti.

Çoğu zaman yatağından kalkmayı canı istemiyor. Masum sesler bile ona şamata gibi geliyor. Hiç bir şeye dayanamıyor artık. En başta kendine. Sonra oda arkadaşısı Nurcan’a. Her şey iltihaplı gibi. İltihaplanmış, kanlanmış, kirlenmiş gibi. Durup durup elini yüzünü yıkaması da bundan olmalı.

Kızım sen deliriyorsun.

Ben delirmiyorum, sen beni delirtiyorsun.

Bu da Nurcan’la olan konuşması, iltihaplı, salyalı, akıntılı bir konuşma: kızım sen deliriyorsun.. öyle olsun: ben uyuduğumda beni uyandırın, ben uyanırken beni bir daha uyandırın, hep böyle tembihlerde bulunuyor, kulağına zil sesleri geliyor, telefon sinyalleri ge-

lıyor, birileri sus diyor, hişt diyor, parmağını dudağına götürüp sus işareti yapıyor, gözünü dikip bu olan bite- ne bakıyor, dalıp gidiyor, sinirleniyor, kendi kendine hasta olmadığını söylüyor, gidip bir lokantada eşşek gibi yemek yiyeceğini söylüyor, masanın üstündeki kâğıtlara erkek portreleri çiziyor, sonra da bu portrelere bıyıklar kondurup yaptığını bozmaya çalışıyor, çünkü her şeyin yarım kalması gerekiyor ve derken belki de yarım bırakılmış bir telefon ziline akli takılıyor.

Nurcan seyyar telefon ahizesiyle karşısında duruyor:

Seni arıyorlar

Kim

O

O mu

Evet, evde olmadığını söylüyeyim mi

Ver bana, ben söylerim

... Alo?

Ayten seninle konuşmam gerekiyor.

Ben evde yokum.

Seninle konuşmalıyım, bu son olsun, anladın mı?

Evde olmayan biriyle nasıl konuşabilirsin, anlamıyorum.

Sen hâlâ işin gırgırındasın, bak, dinle beni, nereye istersen gelmeye hazırım, söyle. Hadi.

Belki inanmayacaksın ama, hastayım ben.

Olsun, ölsem de buluşmamız lazım diyorum sana.

Ama hastayım ben.

Sabaha kadar bu telefonu bırakmam ben, görmem gerekiyor seni.

Beni anlamıyorsun, kanıyorum ben.

Nereye gelmemi istiyorsun, dayanamayacağım.. ne yapacağımı bilmiyorum, sana ne diyeceğimi bilmiyorum, ama beni dinle.. bir tek kelime söyle, oraya gelirim ben.

Cehenneme gel öyleyse.

Tamam. Geliyorum.

Ve telefon kapandı. Tık diye bir ses işitildi.

Ayten, Cehennem'in tam da orta yeri budur deyip yerleşti oraya. Orada konsolosların evi, bir hayvanat bahçesi, kanallar ve küçük havuzlar, fısıkiyeler ve karanlık, ışıksızlık, beton duvarlar, futbol takımlarının flamları, çiçekçiler, çiçek evlerinin vitrinleri, dev binalar, dev binaların kararmış duvarları, çınar gövdesinden daha büyük kuleler, eğlence yerleri, eğlence yerlerinden fırlamış elektronik gitarlar, devcesine büyümüş saksafonlar, sarmal binalar, sarmal caddeler, nerden gelip nereye gittiği bilinmeyen basamaklar, merdivenler, inişler ve çıkışlar, barlar ve tenekeler, tenekeden leğenler, maşrapalar, kül tablaları, ışıklı arklar, akan yazılar, duran lambalar, tüneller, tünellerin şakırdayan kayışları, akşamın saat sekizi, sabahın saat onbini, öğlenin saat üçmilyarı, hepsi, bütün vakitler de ve bütün esnaf ve tüccar da, orada, halıaç pamuğu gibi göğsü atılmıştı ve işte şimdi, atıldığı gökten yere doğru yavaşça, şeytanca, gümbürtüyle ağıyordu. Sokaklar ve caddeler ve bulvarlar birbirinin üstüne devrilmişti. Bu mahşer ortamında piknik yapılıyordu: pastaneler, kafeler, lokantalar, aşevleri, dönerciler, tavukçular, seyyar ızgara köftecileri, mısır satıcıları, kestaneçiler, barlar, pavyonlar, tavernalar, meyhaneler, çaycılar, çay ocakları, kokoreççiler, her bir yer vıcık vıcık do-

luydu: iğne atsan kesinlikle yere düşmezdi. Yağlı bir binanın sokak başındaki köşesine oturmuş büzülüp kalmıştı, dizlerini karnına çekmiş, çenesini dizlerine dayamış, yumulmuş oturuyordu. Onun, burada, kendisini bulamayacağını düşünüyordu: iki kez, görmeden geçmişti önünden. Ona asla seslenmek, orada bulunduğunu hatırlatmak istemiyordu. Çünkü cehennemde buluşmayı o, kendisi istemişti. Yanından geçerken seslense sesini duyurabilirdi ona. Seslenmedi. İçki içen, sigara içen cadılarla doluydu her yan. Cadılar sarhoştı. Saçlarından imal edilmiş minderlere oturmuşlardı. Elllerinde çalı süpürgelerini tutuyorlardı. Yanlarında da iblisleri oturuyor, iblisçe muhabbet ediyorlardı. Hödüğün, bu kez, kendisini göreceğini düşündü. İşte, bir yanında bir iblis, öbür yanında bir cadıyla yaklaşıyordu hödük. Acaba onlarla mı konuşuyor ve onlara mı onu nerde bulabileceğini soruyordu. Ah, ne kadar da vicdansız bir kızdı! Bir yandan da şeytan azapta gerek, diyordu. Kendisi de azap çekmekten geri durmuyordu. Bütün bu cadılar ve iblisler tıka basa besleniyordu. Elbette, öyle olacaktı: her yan balıkçı tezgâhlarından boşaltılmış artıklarla, kesik balık başlarıyla, balık solungaçları ve pislikle, leşle dolmuştu, onlarla besleniyorlardı: burunlarını da kendi fışkılarının içine gömmüşler, öylece debeleniyorlardı. Hödük —neydi onun adı, unutmuştu, onu böyle çağıra çağıra herifin adını unutup gitmişti, ne tuhaf— işte yaklaşıyordu ve acaba ilkin ona adını mı sorsaydı ve onun adı ne tuhaf çağrışımlar getirirdi, çölleri ve vahaları hatırlattırdı, böyle bir şeydi.. hayır, onu buraya çağırmakla hata etmişti, o, buraların adamı değildi, hiç olmazsa solucanla beslenen biri değildi. Ve sonunda geldi:

Niye burada, diye sordu, niye? Niçin?

Şakam olmadığını biliyorsun.

Biliyorum. Ama beni anlamıyorsun sen.

Neyini anlayacakmışım senin?

Görmüyor musun? Yaram var benim.

Görmüyorum.

Yaram var, yaralarım var benim. İster misin bağrımı açayım.

Açtı. Yanık bir ciğer kokusu, dağlanmış bir et kokusu sardı ortalığı:

İnandın mı şimdi?

Olamaz, diye inledi kız.

Ama o sırada, o yanık ciğer kokusu, barsak solucanlarının, kırmızı kurtçukların, tenya parçacıklarının ve parçalanmış hayvan ciğerlerinin kokusuna karışıp gitmişti bile: cadıların yediği kokoreç kokularının arasındayken bir süre sonra ayımsanmaz olmuştu, orada artık, o yarıkların, çukurların arasında yitmiş, böyle olduğu halde o yitik yerlerde debelenen insan artıkları, uzun uzun oluklar, kanlı kanlı dereler, içi boşaltılmış soytarılar kalmıştı yalnızca. Gene de, bir kızın, “olamaz” diye sızlanan inlemesi, orada, cehennemde bile duyulmuş ve yankısı ortalık yerde asılıp kalmıştı: unutulmuşluğa, uzağa, yitime doğru..

Göl

tüm adlar
eylemler
sırlar
sürgünler
önce ve sonra öncesizlik ve sonrasızlık
açık olan ve kapalı olan
her şey

kapalı durgun rüzgârda kamışları suyu yalayan gölün bunca soğuk ve fırtınalı olacağını düşünmemiştim. soğuk ve fırtınalıydı. tüm adlar eylemler sıfatlar ve zarflar tüm sırlar gölün üstünde savruluyordu. uzun süre kar altında kalmış olan çimenler şimdi yıpranmış gevşek ölü samanlaşmış halde kendi ıslaklıklarında yatıp kalmıştı. çıplak ağaçlar ağaçların incecik dalları kurşuni göğe umutsuz birer mızrak gibi saplanmıştı saplanıyorlardı. ah, bu uğursuz günde burda neydi bizim işimiz.

İzin ver anlatayım, diyordu. Anlatıyordu . Yüzüme bak, diyordu, şu çizgilere bak. Kaç yaşındayım sanıyorsun beni. Ben şu gördüğün çardaktan, şu kurumuş çöplerden, şu sedirden daha yaşlıyım. Nasıl hissettiğimi soruyorsan, bin yaşında olduğumu söylerim sana. Doğruydum. Annesi de öyle söylüyordu. Yıllar sonra karşılaştığımızda görsen tanımazsın demişti. Onun annesini kıskandığını söylediklerinde inanılmaz bir şey işittiğimi biliyordum. Ama annesi açıklamıştı: ‘sen bahtı açık bir kadınsın.. bense.. bense.. çocuğunu hiç yoktan yitirmiş biriyim.. şimdi senin çocuğun var: ben varım.. ama benim çocuğum bir an içinde kayboldu.. talih onu elimden aldı..’ Ona öyle söylemiş. Talih dediği pis bir kazaydı..

Bana granitlerin üzerinden görünmüştü, öyle sert, vakur, dayanıklı, kırılmaz. Sesi de uzayın diplerinden yükseliyordu. Bir şey vaat etmeden. Bir şey söylemeden. Ama orda olduğunu belli ederek. Bunu herkes kendine göre anlayabilir. Ben de anladığımı sanıyordum. Çünkü anladığımı sandığım şey gerçek olsun istiyordum. Çünkü onun bana verebileceğini yalnızca o verebilirdi. Çünkü o bana geliyorsa ancak bana geliyordur: başka türlü.. o zaman bana imkânsız görünüyordu. Ben onu bin sevgiliden sonra bile istiyordum. Ve o bana geliyor idiyse, geliyordu.. bunda bir oyun görmek istemiyordum. O, bin sevgiliden sonra, ve işte sonunda bana dönüyordu.. Bu göl kıyısına yıllar önce gelmiştik. Kıştan kalma bir mevsimi sürüyorduk. Gölün üstü o kış buz tutmuştu. Ördekler ve kazlar ortalarda görünmüyordu. Avcılar da. Ancak yaşlı insanlar, emekliler, başını dinlemek isteyen, ama başka gidecek yeri olmayan birkaç orta halli zengin.. buranın müdavimleri onlardı. Benimle bir “nostalji” yaşamak istiyordu. Niçin yalan söylesindi ki! Yıllar son-

ra kendisini hâlâ sevebileceğimi düşünmesini neye yormalıydım? İçimin derinlerinden gelen ses onu hâlâ sevdiğimi söylüyordu. İnanmamak için sebep var mı? Evet, dedim. Öylesine sevinmiş göründü ki. “Bana, hayatımın en değerli armağanını veriyorsun.” Dedi. Sonra o göl kıyısındaki ihtiyarcıkları hatırlayıp hatırlamadığımı sordu. İhtiyarcıklar... Dinlene dinlene çıktıkları sekiz on basamaklı yüksekçe çardakta otururlar, orada balıklardan, su kuşlarından, av hayvanlarından konuşurlardı. Biz de orda oturmayı seviyorduk. Devletten emekli inşaat mühendisi laf arasında bizi de sohbetine katmak isterdi. ‘Bak hanım, derdi karısına, bu avcılar.. bunlar var ya..’ Sonra bize dönüp: ‘beyfendi, ben diyorum ki, bunlar avcı değil, avcı olan bir avcı, avıyla yüzleşmesini bilmeli.. onun kaçmasına müsaade etmeli, av böyle olur.. oysa bunlar tuzak kuruyor..’ Birbirimize bakardık. “Oradaki kulübesinde sandal kiralayan bilge adamı da hatırlıyor musun?” “Aa, evet, elbette.” “Acaba gene orda mıdır?” “Sanırım.” “Onun da orda olmasını istiyorum.” “Öyleyse ben onu orda hasıl ederim.” “Benim için neler yapabileceğini biliyorum.” Göl aslında küçüktü. Ama bizim gibi tatilciler için uçsuz bucaksız görünürdü. Çevresini dolanmak saatler alırdı. Yaşlı arkadaşlarımızla vedalaşır, gölün kıyısında dolanmaya çıkardık. Ama hiç birinde seferimizi bitirmedik, belli bir noktadan sonra yürümeyi göze alamıyorduk. Yol ordan sonra sürse de, görünürde ne bir araba tekerleğinin izi, ne bir insanın ayak izi görünürdü. Oralarda yaban domuzları olduğu da söyleniyordu. Yaban domuzları saldırgan olurmuş. İnsan eti yiyenlerine bile rastlanırmış. Bunlar belki sırf dedikoduydu, ama bizim tehlikeyi göze almamızı önliyordu.

Niçin geldiğini sormam yersizdi. Gelmiş olması, kelimelerin anlatacağının tümünden daha fazlasını anlatmaya yetiyordu. Bu yörede yeni yerler öğrenip öğrenmediğimi sordu. “Ha, evet, o yaşlı insanların, hayat kaçkınlığının olduğu yer.. işte tam bana göre.. şimdi, oraya gidelim ve bir daha dönmeyelim...” Bu sözlerin çift anlamlı olduğunu kestiremezdim elbet. Hazırlanmam bir an bile sürmedi. Çünkü avareydim ve iş arıyordum. Gazete için yaptığım haberlere kimse metelik vermiyordu artık. Belki ben de kocamıştım. Belki göl, benim de açılmama neden olurdu. Arabada nerdeyse konuşmadık. Ondan savrulan öyle bir hava vardı ki, bu, ancak eskilerin sükût sohbetiyle gerçekleştirilebilirdi: konuşmadan, konuşmayı deniyor gibiydik. Yıllar önceki o arızalı yol hâlâ arızalı olarak duruyordu. “Farkındasın değil mi?” dedim. Uzun bir susuştan sonra: “Başımdan geçenleri merak etmiyorsun, değil mi?” dedi. Aslında merak ediyordum, ama işiteceklerimden korktuğum için sormaya çekiniyordum. “Bir mektupla bitti her şey.” Dedi. Bunu daha önce duymuştum. Öyle bir mektup bırakılmış kendisine: “Ben N. ile çıkıyorum, kısa bir yolculuk, dönüşte görüşürüz.” N.’nin kim olduğu belliydi elbet. Mektubu elinde bir an tuttuğunu, sonra yırtıp çöpe attığını ve: “Bunun dönüşü olmaz!” diye fısıldadığını gözümün önüne getirebiliyordum. “Öyle dedin, değil mi?” dedim. “Ne?” dedi. “Dönüşsüz bir yola çıkıldığını biliyordun.. yani, sana dönmeyecek olan o değildi, ona dönmeyecek olan sendin..” Sustu. Bizim bu şimdiki yolculuğumuz da zaten bunun kanıtıydı. “Bundan sonra, dedi, benim yolculuklarım hep dönüşsüz olur. Bu da öyle olacak.” Çift anlamlı konuştuğunu ayırımsayamamıştım. Onun dönüşsüz yolculuğu, benimle çıktığı yolculuk olmalıydı: benden

başka gidecek kimsesi yoktu, bunu demek istediğini düşünüyordum.

Daha önce gelmiş olmamıza rağmen gene de bir rehber ihtiyacımız oldu. Konuk evinin cümle girişinde kimlik denetimi yaptılar. Sonra yanımıza bir adam kattılar, adam arka koltukta oturdu. Birkaç dakikalık kısa yolculuktan sonra evin bulunduğu yere ulaştık. Hafif bir yağmur çiseliyordu. Ortalık zifiri karanlıktı. Aşağıda, vadideki evler tümüyle sise ve karanlığa gömülmüştü. Arabanın cılız ve mat ışığı ortalığı aydınlatmaya yetmiyordu. Rehberimiz: “Yukarıya kadar gelmemi ister misiniz?” diye sordu. “İstemem” diyemedim. Elektrik düğmelerinin yerini unutmuşum. Düğmeler standart yerlerine konulmamıştı. Böylece rehberimiz yukarıya kadar çıktı. İki ayrı oda hazırlamışlar, biri tek kişilik, öteki iki kişilik. Rehber iyi geceler dileyerek ayrıldı. Yalnız kaldığımızda, sofada, bir an birbirimize baktık. Rehberimiz aşağıdan seslendi: “Gece yarısından sonra bir konduğumuz daha olacak, onun gelişi sizi rahatsız etmez umarım.” “Tamam” diye bağırdım. Burası zaten bir konuk eviydi. Arabadan valizleri getirmek üzere aşağı indim. Döndüğümde, o, tek kişilik odaya çekilmişti. Ayak seslerimi ayırırsayınca: “Valizimi kapıya bırak, ben alırım” dedi. Böylece ben de kendi odama çekildim.

Dışarının karanlığı ürkütücüydü. Ortalığı yabanıl bir uğultu kaplamıştı. Uzaklarda bile olsa ufacık bir ışık belirtisi seçilmiyordu. Konuk evi minicik bir korunun ortasındaydı, ağaçların hışırtısı korkunçtu.. sessizlik, ıssızlık ürperticiydi. Bina yeni de olsa ahşap olduğundan ordan burdan çıtırtılar, esneme sesleri, burkul-

malar işitiliyordu. Gündüz nerdeyse on saat direksiyon salladığımdan yorulmuştum. Uykum kaçmıştı. Acaba o uyuyabilmiş miydi? Kapının altından odasının ışığı sızıyordu. Belki biraz sohbet edebilirdik. Onun kapısına kadar gitmişken, caydım, uyumuştur diye düşündüm. Yatağıma dönüp uzandım. Koridorun ışığı, kapı camının üstünden odaya sızıyordu. Pencerede karanlıkta örümceklenmiş gibi duran bir tül perde asılıydı, ağır koyu bir kadife perdenin altında.. kadifeyi aralayıp dışarıya baktım: derin bir karanlık, pus, uğultu ve uluma sesleri.. yatağa döndüm. Sırt üstü uzandım. Nasıl uyuduğumu bilemedim.

Güz mevsiminin beklenmedik serinliği derimin üstünde ince bir rutubet oluşturmıştı. Battaniyeye sarılmışım. Pencere kenarında peydahlanan kuş sesine aldırmamaya çalışıyordum, bir kumruydum.. bizim oralarda buna hakkuran dediklerini düşündüm ve birden, ben nerdeyim oldum. Bu kuş da neyin nesiydi? İnsanın içini acıtan bir yalvarma sesiyle guguuuk guguuuk yapıyordu ve ben yıllardır bu sesi işitmediğimi düşünmeye başlamıştım. Birden battaniyeyi üstümden çektim. Farkına varmadan geç kalmış olabileceğimi düşündüm. Ama neye geç kalacaktım, bilmiyordum. Kafamın içinde bir gülmeriyem, bir menekşe adı dolanıyordu. Onun adı değildi. Giyinip aşağı indim. Koridordan geçerken onun kapısına baktım. Bana dokunulmamış gibi geldi.

Serin ve arı hava ciğerlerime doldu. Manzara gece görüldüğü denli korkunç değildi, ama etkileyiciydi. Ortalığın puslu loşluğunda her yan koyu bir yosun

rengine bulanıp çıkmıştı. Çimenliğin kenarına bir ok işareti yerleştirmişler, altına restoran kelimesini kon-
durmuşlar. Oraya doğru yöneldim. Bu bina, bizim ilk geldiğimizde yoktu. Yeni yapılmış. Kahvaltı vaktine kadar onu orada beklemeye karar verdim. Kapıyı açtığımda, günün ilk şaşkınlığını yaşadım: o, ordaydı! Birden sevindim. “Günaydın” kelimesi ağızımdan nerdeyse bir haykırış halinde fışkırdı: “Ne hoş sürpriz. Ben seni öğleye kadar uyur sanmıştım.” “Uyku tutmadı, dedi, gece boyunca dön baba oldum yatakta.” “Al benden de o kadar.. kafana takılan neydi?”

“Hiç.. aslında.. ben de...”

“Seni hayal kırıklığına uğratmadım ya?”

“Hayır, mesele sen değilsin.. sen.. neyse..”

Kafasında neyin dönüp durduğunu dünden beri çözmeye çalışıyorum, ama başaramıyorum. Gülüşünde, sevincinde bile tuhaf bir karamsarlık seziliyordu. Gövdesinden nerdeyse etrafa tuhaf bir karanlık yayılıyordu. Ama beni aradığı için ona minnet duyuyordum. Eski günleri kurcalamanın anlamsızlığını biliyor ve kurcalamıyordum. Olan olmuştu. Belki kabahat bendeydi, belki ona yeterince iyi görünememiştim. Ama geçti şimdi bunlar ve onunla şu anda bir arada olmak bana yetiyordu.

“Annem..” –annesi: onu telefonla o kadar sık arar olmuş ki.. her defasında aynı yakınmalar.. çocuğu ve sonunda işte.. kocası.. onu terk etmiş.. ‘anne, tutunacak dalım kalmadı’ diyormuş. annesi de ona: ‘işte ben varım..’ ‘ama anne.. sen bana koca olamazsın ki.. benim çocuğum öldü ve kocam terk etti.’.

Sustu. Bekledim. Sessizlik uzadı, nerdeyse onun konuşmasını kafamda icat ettiğimi düşünmeye başladım. Ortalarda dolanan genç temizlikçi kadın, şöminenin altına iki iri çam odunu attı. Bir tarafta çay ve kahve servisi hazırlanmıştı. Sanıyorum, bizden başka ancak üç-beş konuk kalıyordu burda. Temizlikçi kadın, beklemediğim halde gülümseyerek yaklaştı, kahvaltıdan önce bir şey içip içmeyeceğimizi sordu. Bu da bir sürprizdi ve buranın hizmetini kanıksamış olan çalışanların aslında pek kolay sunacakları bir hizmetten değildi önerisi. Ben memnuniyetle bir kahve alabileceğimi söyledim. Temizlikçi, beklemeden: “İki kahve getiriyorum.” Dedi. Bütün bunlar, onun suskunluğu sırasında oldu. Kahvesinin ilk yudumunu belli bir isteksizlikle dudağına yayarken:

“Buraya niye geldiğimizi düşündün mü?” diye sordu. Cevabı da kendisinin vereceğini aklımdan geçirerek sustum.

“Buraya...” dedi, tereddüt ediyordu.

“Neyin var Allah aşkına?” dedim. Ansızın telefon etmeler, gecenin bir vaktinde hesapta olmayan bir yerlere gitmeler, hesapta olmayan yerlere takılmalar.. pat diye bir arkadaş evine uğruyor, orada çay falan.. çene çalışıyoruz.. kendimizi nasıl eğlendireceğimizi biliyoruz ya da bilmediğimiz için bu saçmalıklara başvuruyoruz.. böyle vakitlerimiz de olmuştu.. sanıyordum ki -elbet o zamana ait sanılar- bu böyle sürecektir ve bizi bekleyen mutlu sona böyle böyle ulaşılacak.. işte şimdi eskilerden kalma bir gün, eskilerden kalmış bir yaşantı parçası.. beni yeniden kendine ısındırmak istiyor.. benimse onu unutmadığımı düşünmüyor bile..

“Nostalji takılmak için gelmediğimizi tahmin etmişsindir.”

“Bilmem, belki o da vardır.. yani niye olmasın ki..özlemi tatmak kötü mü?”

Birden, elini elimin üstüne koydu. Bekledi.

“İyi bir insansın sen.” Dedi. Asıl söylemek istediğinin bu olmadığı belliydi: kelimeleri ağzından çıkarken değiştirmişti. Yüzünün belirsiz sarılığında tuhaf bir ciddiyet yansıyor. Ürpererek ve ezik bir gülümsemeyle baktım.

“Sana ölü bir kadın yaraşmaz!”

Saçmaladığını düşünerek ayağa kalktım:

“Gel biraz göl kıyısında dolaşalım.”

Çıktık.

Güneş, daha ancak yarım mızrak boyu yükselmişti ve göl kıyısı serindi. Nemin, gövdeyi sardığını duyumsuyordum. Yünlülerimize sarınmıştık. Üşümüyorduk. Derme çatma ağaçlardan yapılmış kayık iskelesini geçtik. Kayıkçı, kulübesinin önünde göründü:

“Kayıkla dolaşmak ister misiniz?” diye sordu.

Ona baktım. İsterim ya da istemem demeden, usul yürümesini sürdürdü. Kayıkçı da önerisini yinelemedi. O, bir an, savsaklanarak bana baktı:

“Şaka yapmıyorum. Ben buraya niçin geldim biliyorsun.. yani.. biliyor musun?”

“Benim bildiğim...”

“N’olur kendini kullanmışım gibi hissetme.”

“Öyle hissetmem için bir sebep mi var?”

“Ben.. ona.. bir ders vermek istemiştim.”

“O seni terk etti.. sen de bana gelerek onu terk edebileceğini mi göstermek istiyorsun?”

“Tam böyle mi, bilemiyorum.”

“??!!”

“Belki onu boşlukta bırakmak istedim. Çünkü aslında o beni seviyor. Ben de.. galiba.. yani şimdi ben ortada olmazsam, o da boşlukta kalacak.”

“Ama o şimdi başkasıyla beraber.”

“Görünüşte öyle.”

“Görünüşte mi? Sana mektup bıraktığını ve ötekiyle çıktığını söylememiş miydin?”

“Evet.”

“Öyleyse seni terk etmiş olmuyor mu şimdi o?”

“İş, sanıyorum bu kadar basit değil.. o beni terk etmiş görünüyor.. ama gene de aslında beni seviyor..”

Bir ân yüzüme baktı:

“O beni seviyor.. benimle evli kalmak istiyor.. evli kalmak istiyor benimle.. ama onu da istiyor.. anlamıyor musun?”

“Hayır.”

“Beni karısı olarak elinde bulundurmak istiyor. Ötekiyse.. aşkı.. bu kadar basit..”

“Gene de.. neyse.. sen durumu böyle kabul ediyorsan, yani seni sevdiğini düşünüyorsan, kendini niçin ortadan kaldırmak istiyorsun?”

“Öyle, biraz karışık, karanlık bir durum.. ben onu istiyorum.. ve istemiyorum. Belki bir tür öğ almak..”

“Ne öcü? Nasıl?”

“Beni terk etmesinin bir bedeli olmalı değil mi?”

“İyi de onun bedeli niçin senin hayatın olsun?”

“Başka nasıl olabilir ki? Ben ancak kendi hayatımı vererek onun sevgisini hedefsiz bırakabilirim. O, ancak ben ortada olmadığım zaman kendi durumunu kavrar.”

Sustu. Sonra:

“Biliyorum, zor bir şey söylüyorum.. ama mecburum..” Nerdeyse yalvararak baktı yüzüne:

“Ben kaybolduğum zaman.. ha, unutmadan..”

“Hadi saçmalama.. kahvaltıya gidelim.. öteki konuklar da inmiştir belki.. aralarında eski tanıdıkların bulunacağını sanıyorum..”

Kıyıda, konuk evinden oldukça uzaklaşmıştık. Kayıkçı kulübesini geçtik. Kayıkçı, şimdi kayığındaydı. Bizi görünce:

“Balığa çıkıyorum.” Dedi. O:

“Ben belki, bir ara, gölde dolaşmaya çıkarım.. şununla çıkabilir miyim?” Küçük bir sandalı gösterdi.

“Elbette, diye seslendi kayıkçı, hangisiyle istersen...”

Kahvaltı salonuna döndüğümüzde, yaşlı bir çift gördük orada. Pencere kenarına oturmuş, gölü ve uzak yeşil mavilikleri seyreden... Bizi görünce, adam, babacan bir tavırla:

“Günaydın genç bayan ve genç adam.” Diye seslendi. Buranın öyle bir havası vardı, herkes herkesle hemen ahabap olurdu. Öyle ki, az önce gelmiş olan biri, kendinden hemen sonra gelene ev sahipliği yapmaya çalışırdı. Yaşlı adam sözünün arkasını getirmek istiyordu:

“Biliyorsunuz tur var bugün, komşu köye uğrayıp oradakileri de alıp harabelere gidiyoruz.. umarım birlikte oluruz.”

Adama teşekkür gülümsemesi göndermekle yetindik. Adamsa kendini düzeltmek istiyormuş gibi ve istifini bozmadan:

“Öyle ya, siz yalnız kalmak istersiniz” dedi, sonra da muzipleşerek “ah gençlik!” diye iç geçirdi.

Bu nasıl bir düştü, nasıl bir unutuştı.. sedir ağaçlarının serinliğinde içimin titrediğini duyumsuyordum, derinden, etkileyici, sarsıcı.. birileri beni dürtüklüyordu, kalk kalk diyorlardı, ama aymazlığın böylesine derinlere kök salmış olabileceği aklımdan geçmezdi, öylesine dalgın ve başka bir dünyanın içine gömülmüş olarak yatıp kalmıştım.. kıvrıl, uyu, kendinden geç.. çünkü böyle öğ alınacaktır senden.. ve bırakışın karşılığı her zaman öğ almaya denk düşer derler.. sevilenin öcüdür bu, o bırakarak öcünü alır.. çünkü o zaman ayaklarının yerden kesildiğini, boşlukta kaldığını ayırımsarsın.. feci bir boşlukta kalıştır.. şimdi ben de ve sanıyorum o da(o, yani rakibim olan öteki, ikimiz de) kendi boşluğumuzu yaşayacağız.. o aymazlığımın içinde bunları nasıl düşünebildiğimi bilmiyorum.. sen oynamana bak, kıvrılıp yatmana bak.. bak, sevgili uçuyor, gidiyor, uçup gidiyor ve sen ona ancak bir yay aralığı kadar yaklaşabiliyorsun, miskince, korkakça.. daha da yaklaştığında yanacağını düşünerek.. yanmaktan korkarak, oysa hangi sevgili seveninin yanmasını istemez.. ona bile karşılık veremediğini biliyorsun.. ama gene de ödleklikten vaz geçmiyorsun.. sen orda, yıldızlara kürek çek, sevgilinin kollarında pışpışlandığını düşün, avun.. bir anda, bir haykırış mı duyuldu nedir, kendim mi öyle istedim, kapının tıklatıldığını hayal ettim.. birileri adımı ünlüyordu.. ama ünlenen ad benim değildi, benim adıma benzer bir addı, işte o za-

man o nerden çıktığını bilemediğim gülmeryem seslenişi de ortalarda dolandı.. dolandı, kıvrıldı, uzaya, uzayın boşluğuna, bilinmez zihinlerin, belleklerin karanlıklarına doğru süzüldü.. yağmurlarla, fırtınayla, sedir ağaçlarının uğultusuyla.. kapı yeniden tıklatıldı.. açıldığında dünyalık bir sesle soruyorlardı: arkadaşın nerde, onu nereye gönderdin? ben, şey.. uyumuş muyum? ne diyorsunuz siz? kimden söz ediyorsunuz? göl mü? galiba o zamandı, fırlayıp karşı kapıyı dövmeye başladım, bir, iki, üç, dört, güm, güm, güm.. “boşuna zahmet beyfendi, arkadaşınız o kapının arkasında değil”..bu sesi tanıyorum ben.. ama niçin? ben nerdeyim? kim nerde? yabancı göğün ve her şeyin geriye çekildiği, gerilediği, her şeyin her şeyi bıraktığı an, tam da o andı işte.. onu sevdiğimi ve onun yokluğunda onu sevmekle çıldıracağımı düşünmeye başlamam da o ana rastlamış olmalıydı.. öyleydi.. ben de kendi içimin boşluğuna çekilmek istedim, ama yapabildim mi, yapabilir miydim.. bellisizdi.. her şey gibi.. dinmek bilmeyen uğultunun bellisizliği gibi...

Nasıl oldu bilmiyorum.

Onu niçin yalnız bıraktım bilmiyorum.

Sandala binmek istediğini söylediğinde onunla birlikte olmamdan başka bir almaşık olabilir miydi? Ama hayır, kendisiyle gelmemi istemedi, öyle ki, bir tek kelime daha söylesem ona ağırlık verecekmişim gibi düşündüm. Oysa buraya kafa dinlemeye ve belki biraz da birbirimizi anlamaya gelmiştik. Öyle istiyor idiyse öyle olsundu demekten başka ne yapabilirdim? Onca sıkıntıdan sonra beni de başına bela sarmış gibi hissetmesini istemezdim. Onun kendi sürgününde yaşadığını işte o zaman iliklerime değin hissettim. Ben de kendi sürgünümü yaşamak zorundaydım ve öyle oldu: kapa-

lı, durgun, rüzgârda kamışları suyu yalayan gölün bunca soğuk ve ölümcül olacağını düşünmemiştim. soğuk ve ölümcüldü. tüm adlar eylemler sıfatlar ve zarflar tüm sırlar gölün üstünde savruluyordu. uzun süre kar altında kalmış olan çimenler şimdi yıpranmış gevşek ölü samanlaşmış halde kendi ıslaklıklarında yatıp kalmıştı. çıplak ağaçlar ağaçların incecik dalları kurşunı göğse umutsuz birer mızrak gibi saplanmıştı saplanıyordu. ah, bu uğursuz günde burda neydi bizim işimiz. tüm adlar eylemler sırlar sürgünler önce ve sonra öncesizlik ve sonrasızlık açık olan ve kapalı olan.. her şey.. her şey puslu kasvetli bir fanusun içine gömülmüştü.. fanusun dışına çıkan yoktu, dışardan da içine girilemiyordu.. ben fanusun içindeydim..

Bindiği sandalı orada, gölün ortasında bulduklarında fanusuma gömülüydüm.. “Saat kaçtı?” “Sana bir şey söylemedi mi?” “Ben onun neyi oluyordum?”..cevabını bilmediğim bilmecelerin ortasına fırlatıyorlardı beni.. fırtına yoktu, rüzgâr bile, dahası meltem bile yoktu, o da yoktu, alabora olmuş sandalın çevresi bomboştu.. uzaktan bakanlar bunca durgun bir suyun yüzeyinde bir sandalın nasıl olup da alabora olduğunu anlamaya çalışıyordu.. biri devirmediyse onu bir sandal nasıl olup da böylesine akıl almaz biçimde altüst olabilirdi.. ölmüş olarak bulunmadı.. ölmemiş olarak da.. yalnızca bulunmadı.. ortadan çekilip gitti, yitti.. beni cezalandırarak.. sevgimin hedefini boşa çıkartmak suretiyle beni cezalandırarak.

Kumdan Temel

Yürüyordu.

Kurdelenin ucu altı yaşındaki kızının avucundaydı.

Kurdelenin ucunun kızının avucunda durup durmadığını anlamak için arada bir çekiştiriyordu.

“Anne” diye sesleniyordu küçük kız, altı yaşında.

“Anne!”

“Gene ne?”

“Anne sıkıldım, bu kurdeleyi artık tutmak istemiyorum.”

“Ama kaybolursun.”

“Kaybolmam.”

“Parmağımı tut öyleyse.”

Bir süre öyle yürüdüler.

“Avucum terliyor benim.”

.....

“Anne!”

“Söyle güzelim.”

"Babam da gelecek mi oraya?"

"Bilmiyorum. Baban sanıyorum.. neyse.."

"Bilmek istiyorum anne."

"Baban.. belki.. sana yalan söylemek istemiyorum..
belki baban bizi artık sevmiyor."

"Ama niçin?"

"Henüz ben de bilmiyorum."

"Benimle dondurma yemek istemez miydi?"

"Bilmiyorum hayatım. Niçin istemesindi?"

Pastane loş ve karanlıktı.

Garson, onlara boş bir masa gösterdi ve gülümsedi.

"Tamam hayatım, seninki külahta olsun." Garsona bakarken o da gülümsedi. "Ben de çay istiyorum, lütfen." dedi.

.....

"Anne! Dondurmama bak!" diye bir çığlık attı kız.

"Evet hayatım?"

"Gördün değil mi?"

"Neyi gördüm?"

"Cüceyi."

"Saçmalama. Hadi yala. Üstüne dökeceksin."

"Ama bana gördüğünü söyle."

"Yeter saçmaladığın. Hadi bitir de, kalkacağız."

"Anne.. bana inanmıyorsun."

"Böyle konuşma demiştim ama ben sana."

"Anne! Anne, işte, işte.. görüyorsun değil mi?"

"Hadi yala, sıkıldım artık."

"Ama onu yalamak istemiyorum."

“Bitirmek istemiyorsan, külahını şu tabağa bırak!”

“Hayır, cüceyi yalamak istemiyorum. Yalayınca gidiyor, kayboluyor.”

Kadının çantasındaki telefon çalmaya başladı.

“Alo? Kiminle görüşüyorum?”

“Kocan evde.”

“Sen kimsin?”

“Bir dost.”

“Kocamı nerden tanıyorsun sen?”

Telefon kapandı.

“Anne, kimdi?”

“Bilmiyorum, hayatım. Adını söylemedi.”

“Ne istiyormuş?”

“Babanı söylüyor, evdeymiş.”

“Ama nasıl olur? Uzaklarda demiyor muydun?”

“Ah, aklım karıştı benim.”

“Peki burda ne bekliyoruz? Hadi gidelim.”

“O, eve gelmişse, ben artık oraya dönemem hayatım.”

“Ama ben babamı görmek istiyorum.”

Kadın çantasından anahtarı çıkarmaya çalışırken elleri titriyordu. Anahtarı yuvasına sokarken zorlandı.
Kız:

“Cüceyi gördün, değil mi?”

“Onu düşünemiyorum şimdi.”

“Bu kez palyaço elbisesi giymişti. Burnuna da o yuvarlak şeylerden takmıştı.”

“Mine sus artık, rica ediyorum.”

“Ayaklarının altında sııklar vardı.”

“Bak, anahtarı sokamıyorum.”

“Ben deneyebilirim.”

Kız annesinin elini itti. Anahtarı yuvasına soktu. Çevirdi. Kapıyı itti. Açtı. İkisi aynı anda, nerdeyse aynı anda içeriye girdiler. Kız:

“Baba!” diye bağırdı. Yakınlarında durduğunu tahayyül ettiği birinin cevap vereceğini düşünerek durup dinledi. Ama hiç bir yerden bir ses duyulmadı. Kadın:

“Şimdi bayılacağım” dedi. Kendini salondaki kanepe-
nin üstüne bıraktı. O sırada çantasındaki telefon bir
daha çaldı.

“Şu telefonu getir bana canım.”

Kız, annesinin çantasından telefonu çıkarttı. Anne-
sine uzattı.

“Alo?” Telefonda deminki ses işitildi.

“Evdesin değil mi?”

“Kimsin sen? Bizimle oyun oynamak.. ah, zalimce
bir şey...” Sesi ağlamaklıydı. Ve birden ağlamaya başla-
dı. Telefondaki ses:

“Seni üzmem istemedim. Ama ben, ev derken.. onun
büro olarak kullandığı evi anlayacağını düşünmüştüm.
Şimdi.. onunla —onun kim olduğunu biliyorsundur—
onunla birlikteler.. Ama kadına senden bahsettim. Ka-
dın, eminim, seninkinin evli olduğunu bilmiyordu.. O
da zaten usanmıştı ondan. Kocan gelecek sana.”

“Yalvarıyorum, kimsin sen?”

“Kim olduğumu bilmemen daha iyi. Bir dost. En
azından şimdiden sonra seninle dost olmak isteyen
biri..”

“Ah, anlıyorum galiba. Sen osun. Doğruyu söyle. O musun sen?”

“Kim miyim? Ben kimim? Bilmiyorum.”

“Ben biliyorum.”

“Kocanı teslim edeceğim sana. Bana geldiği günde ki kadar temiz olacak. Tertemiz.”

“Sen bir alçaksın!”

Kapama düğmesine bastı. Yüzünü yastığa bastırdı. Ağlamaya başladı. Hıçkırıklarıyla omuzları sarsılıyordu. Küçük kız, annesinin omzuna dokundu:

“Anne” diye seslendi titrek bir sesle “anneciğim, babamı istemiyorum artık.”

Kadın başını yastıktan çekti. Gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Öyleyken, yüzünü kızının omzuna bastırdı.

“Ağlamamalıydım” dedi.

“Biliyor musun, belki artık cüceyi hiç göremeyeceğim, çünkü yaladım onu. Ben birkaç defa konuştum onunla. Bana, dondurmanın içinde görüldüğünde, sakin dondurmayı yalama, demişti. Çünkü dondurmayı yalarsam kaybolurmuş. Yaladım onu. Yemin ederim. Bir daha görünmez. Ama ben onu görmek istersem, ne yaparım bilmiyorum.” Küçük kız bir an sustu. “Anne, diye sürdürdü, üzülmeni istemiyorum.”

“Ben de senin üzülmeni istemiyorum kızım.” Kadın, çocuğun iki omzundan tutup uzun uzun onun yüzüne baktı.

“Biliyor musun” diye söze başladı. “Belki de her şeyi anlayabilirsin. Evet, eminim anlarsın. Baban hakkın da konuşmak istiyorum sana. Onun zaman zaman eve

gelmediğinin farkındaydın sanırım.” Küçük kız onaylayarak başını salladı. Annesi sürdürdü: “O zaman baban.. bir başkasının evine gidiyordu.. demek istiyorum ki, başka birisi vardı hayatında.. o yüzden evden uzaklaşıyordu.. ama bizi de bırakmak istemiyordu. Bunun benim için çok zor olduğunu anlamamı istiyorum.”

“Anlıyorum anneciğim” diye mırıldandı küçük kız.

O sırada telefon yeniden çaldı. Kadın, uzanıp aldı telefonu. Düğmesine bastı. Kulağına götürdü. Sesini çıkartmadan kulağında tuttu. Ve aynı sesi bir kez daha işitti. Parmağını kapatma düğmesinin üstünde tutarak, karşıdaki sesin “Alo? Alo?” diyerek cevap beklemesine aldırmadan:

“Kaltak!” diye fısıldadı. Aynı fısıltılı tonla: “Kim olduğunu biliyorum senin. Bir daha bu numarayı çevirirsen, gebertirim seni.. anlıyor musun? Ge-ber-ti-rim!” Ve düğmeye bastı, kapattı.

Tam o anda kapıda bir tıkırtı işitildi. Kapı bir anahartarla açıldı. Küçük kız yerinden fırladı. Salonun kapısında çivilenmiş gibi durdu:

“Baba!” diye bir çığlık attı.

Kadın da, ne olduğunu anlamadan, bir anda ayakta buldu kendini. Kapıda adamın silueti belirince sırtını kapıya döndü. Ellerini göğsünde kavuşturarak durdu.

“Hangi yüzle gelebildin buraya?” diye sordu. Sesi, beklemediği kadar sakindi.

“Nerden başlayacağımı bilemiyorum” dedi adam “okyanusun ortasında kaybolmak gibi.. yani beni ka bul etmeni beklemiyorum.”

“Sana göre değilim ben.. çenenin yorma.. fahişene dön..”

“Beni bağışlamayı da istemeyeceğim. Bir tek şeyi bilmeni istiyorum.. geçici bir şeydi, geçti, gitti.”

“Ona telefon etmesini sen mi söyledin?”

“Kime?”

“Bilmezlikten gelme!” Birden sesi yükseldi: “Hâlâ yalan söylemeye çalışıyorsun!”

“Ne dediğini anlamıyorum.”

“Pekâlâ anlıyorsun. O kadına telefon etmesini sen söyledin. Senin eve geldiğini, gelmek üzere olduğunu o bildirdi.”

“Yemin ederim böyle bir şeyden haberim yok benim. Ben.. ben günlerdir.. başı kopartılmış bir.. bir tavuk gibi.. evet, aynen tavuk gibi.. ne yaptığımı bilmiyorum.. ordan oraya vuruyorum kendimi.. ve eve gelemiyorum.. kimseyle görüşmedim..”

“Telefon eden kimdi öyleyse?”

“Yemin ederim bilmiyorum.”

“Ama o senin her şeyinden haberli.”

“Ben buralarda değildim. Ben hiç bir yerde değildim. Belki inanmıyorsun bana. Ama kimsenin inanmasını bekleyemem. Beklemiyorum. O gün evden ayrıldığımda, kendimi kumsalda buldum. Bir başıyaydım. İnsanlar vardı, denize giriyorlardı. Ama ben bir başımaydım. Tanınmadığım bir yerdeydim. Beni birilerinin aradığını düşünüyordum. Bir evde kalıyordum, ama eve benzemeyen bir ev.. yemeğini getiriyorlardı. Dışarıya çıkıyordum. Palmiyeler vardı. Beni oraya kim götürmüştü? Herkese bunu soruyordum. Sorduğum her kimse, bana yanındakini ya da bir başkasını gösteriyordu ve sorunun cevabının onun tarafından bilinebileceğini ima edi-

yordu. Orda da güneş vardı, güneşler vardı. Doğup batıyorlardı. Daha ne söylememi istersin? Sonra bir gün..”

Kadın:

“Yeter!” diye bağırdı birden.

“Yeter! Allah aşkına sus! Tahammül edemiyorum artık. Yalana takat getiremiyorum!”

“Ama yalan söylemiyorum” dedi adam. Nerdeyse yalvarıyordu.

Kadın yüzünü adama döndürdü.

Adam kadına doğru birkaç adım attı. Kadının önüne geldiğinde nerdeyse dizlerinin bağı çözüldü, kendini ayakta tutamadı. Dizlerinin üstüne çöktü. Yıkılmamak için kadına sarıldı. Şimdi onun dizlerine tutunmuş olarak duruyordu. Kadının dizlerine sarılmış, sıkıyordu:

“Ben ona rastladığımda..” Sustu. Kadının tepki vermesini bekledi. “Ona rastladığımda..” dedi bir daha. Yüzünü yukarıya, kadının yüzüne doğru çevirmek istedi, başaramadı. “Ona rastladığımda..” dedi üçüncü kez.

“Kime?” diye sordu kadın. “Kime rastladın?”

“Ona. Cüceye.”

Küçük kız:

“O benim cücemdi.” diye bağırdı bulunduğu yerden. Küçüğün varlığını nerdeyse unutmuşlardı. Adam:

“Ona, durumumu size bildirmesini söylemiştim.”

Kız:

“Dondurmamın içinde görüyordum onu ben. Anne, söylemiştim sana.”

Kadın, küçük kızı duymazlıktan geldi. Adamı he-defleyerek:

“O kadın kimdi öyleyse?” dedi.

“Kadın madın yok.” dedi adam.

“Ama biri vardı orda.”

“Evet. Hatırlıyorum. O deniz kenarındaki moteli bulduğumuzda, orada yalnızca bir gece kalacağımızı düşünmüştük. Hatırlaman lâzım. Ertesi gün ben yola çıkmaya hazırlanırken, itiraz ettin. Aklımızda hiç yokken üç gün daha kaldık orda. Gene ordaydım ben. Gene yanımda sen vardın. Gene de korkuyordum. Ya, o sen değilsen, diyordum.”

Adam birden, tutunmuş olduğu dizleri sarsmaya başladı:

“Bu sen misin? Sen misin? Sen misin? Sen ordaydın, yanımdaydın, itiraf et!”

“Ben orada bir kez bulundum.”

“İşte hepsi o. Bir kez. Sonra bir gün.. cüceyle karşılaştık. Cüce yaprakların arasına giriyor, çayırıların üstünde geziniyor, buzullarla beraber eriyordu. Hep bir beyazlıktan söz açıyordu. O beyazlık, beyaz olan şey, sendin! Sonra, bir gün.. dondurma kaşığımın içinde kayboldu.”

“Benim dondurmamda görünmeye başladı” diye küçük bir sevinç çılgılığı attı küçük kız.

“İşte, görüyorsun” dedi adam. “Bu durumda senden nasıl ayrılabilirdim? Sen beni seviyordun, öyle söylüyordun, seviyordun ve tahammül edemiyordun; ben seviyordum ve tahammül edemiyordum. Çünkü bir sevgi daima, inanılmaz bir durum, ama, daima tahammül edilemez bir şeydir, insanca bir şey.. uzaklıklar, unutmalar.. bunlarla diri kılınabilirdi sevgi.. böyle olmasını isteyen sendin.. ben yalnızca sana boyun eğdim..”

“Boyun eğdin.” diye yineledi kadın.

“Ah, ne karışık şeyler. Uzaktayken yakındaymış gibi olmak; yakındayken uzaklaşmak.. ölü haline gelmek.. ölü olunca dirime ulaşmak.. sevginin içinden ayrılık çıkartmak, ayrıken..

“Sus!” dedi kadın.

“Evet. Cüce de böyle söylemişti.”

Küçük kız atıldı:

“Cüce bana bir gün, kumdan temelden söz açtı. Anlat baba, kumdan temel ne demek?”

“Kumdan temel.. işte hayatımız sevgilim, biz..”

Bir daha konuşmadılar. Bir fotoğraftaki gibi sessiz ve hareketsiz kaldılar. Küçük kız babasının boynuna sarılmıştı, baba annesinin dizlerine tutunmuş olarak duruyordu, annenin bir eli kızının saçlarının üstündeydi, öteki eli adamın başına doğru yönelmişken, orda, orta yerde donup kalmıştı. Öylece duruyorlardı, kalmışlardı.

Tipi

Hava birden karardı. Aynı anda tipi başladı. Burunun ucunu bile görmek nerdeyse imkansız hale geldi. Arabanın ön camı içerden buğulanmaya, dışardan da buzlanmaya başladı. Silecekler kirlenmişti ve doğru dürüst çalışmıyordu. Haydar, direksiyona doğru başını uzatıp yumulmuşken, tehlikenin farkında olmayacak denli bu işlerin cahili ve yabancı olduğu varsaydığı karısına: “Yollar buzlanıyor” dedi. Kadın cevap vermedi. Tehlikenin farkında olmasına rağmen, aklı yolda değildi şimdi. Yola çıktıklarından bu yana, saatlerdir, hep aynı şeyleri düşünüp duruyordu. Hakarete uğramış duyumsuyordu kendini, keşke buralara hiç gelmeseydim, kendimi bu insanlara hiç göstermeseydim, diye düşünüyordu. Herkes ona yaşlılığını ima ediyordu ya da en azından ona öyle geliyordu. Tanımıyormuş havalara girerek ona Haydar’ın annesi mi olduğunu soranlar bile çıkmıştı. Kabalıkları başışlayamıyordu, ama görmezden, duymazdan gelir gibi yapıyordu. “Seni gördüm” dedi kadın bir daha “ordan çıkıyordun, o kaltağın eviydi orası.” “Kadın, Allah aşkına!” diye bağırdı Haydar. “Gördüm seni” dedi kadın.

Şarampole çıkmış bir arabanın yanından geçtiler. Daha önce yoldan çıkmış üç araba daha görmüşlerdi. Yol, sonsuza değin karla kaplanmış olarak uzuyordu. Karların üstünde kara lekeler halinde yüzlerce serçe vardı. Karla kaplı dağdan yola inmişlerdi. Yol boyunca arabalardan atılan artıkların kokularına geliyorlardı. Arada bir serçelerden biri havalanırken ya da konmak isterken hızla arabanın camına çarpıyor, camın üstünde kirli bir kan lekesi bırakarak yere düşüyordu. “İşte bir daha” dedi Haydar ve o anda bir serçe cama çarparak yere düştü. “Frene basma!” dedi kadın. “Biliyorum” dedi Haydar. “Gene de ayağın frende duruyor” dedi kadın. “Frende durmuyor” dedi Haydar. “Hep inkâr ediyorsun, dedi kadın, alışkanlık olmuş sende.”

“Gene başlama!” dedi Haydar.

“Ben başlamıyorum, sen tahrik ediyorsun, o eve adımımı atmadım diyorsun. Görmüşler seni.”

“Beni takip mi ettiriyorsun?”

“Hayır, buna lüzum yok. Arkadaşlarım var benim. Onlar söylüyor.”

“Allah belasını versin senin arkadaşlarının. Yalan söylüyorlar.”

“Yalan söylemez onlar.”

Arabanın camına doğru hızla yaklaşan bir serçeye çarpmamak için ayağını hafifçe frene değdirince otomobil yalpalamaya başladı ve kadın bunu fırsat bildi:

“Söylemiştim sana, dedi kendini haklı çıkartan bir sesle, çek ayağını frenden!”

İşte tam o sırada otomobilin önünde bir kar temizleme aracı belirdi. Kadın:

“Bu aracı izle, dedi, gittiği yere kadar gideriz.”

“Öyle yapacağım” dedi Haydar.

Direksiyonu kucaklamış, hatta nerdeyse üstüne abanmıştı. Tipi gittikçe yoğunlaşıyor, hava daha da soğuyordu. Şimdi kar temizleme aracının izini sürüyorlardı. Bir motel levhasını geçtiler, 30 km açıklaması yer almıştı levhanın üstünde. Orda kalacağız, diye aklından geçirdi Haydar, başka seçenekleri yoktu. Bir iki defa kar aracını geçmeye kalkıştıysa da, karısı her defasında engel oldu. “Ölümüne mi susadın? Şarampoldekileri görmüyorsun herhalde?” dedi.

Motelin bulunduğu yer, aynı zamanda benzinciydi. Motelin altında bir kafeterya ile bir lokanta vardı. Otomobilini kafeteryanın önünde uygun bir yere park etti. Kapıyı açmadan önce:

“İlkin şurda bir şeyler mi atıştırırız?” diye sordu. Kadın:

“Olabilir.” dedi.

Haydar arkaya uzandı, kadının kalın tüylü manto-sunu çekti, onun kucağına bıraktı. Sonra kendi montuna uzandı. Aşağı indi. Kadın da öbür taraftan inmişti. Konuşmadan kafeteryaya yöneldiler.

“İstersen yemek yiyelim” dedi Haydar.

“Olabilir” dedi kadın. Lokantaya yöneldiler.

Yemeklerini söyledikten sonra Haydar:

“Ben motele bakayım, yer bulamayabiliriz belki” dedi.

Çıktı. Az sonra döndü:

“Tamam, dedi, yerimizi ayırttım, ama gecikseymişiz onu da bulamayacmışız.”

Yemeklerini yerlerken konuşmadılar ve birbirlerine bakmadılar.

Haydar, iki elinde iki ağır bavulla odaya girdiğinde, karısı yatağın üstünde, ellerini kucağında kavuşturmuş oturuyordu. Haydar soluk soluğa kalmıştı. Bavulardan birini hemen yere bıraktı, ötekini de yatağın üstüne attı. Kadın:

“Giyeceklerimiz öteki bavulda” dedi. Bunun üzerine yataktaki bavulu yere aldı, ötekini yatağa bıraktı.

“Kesildim” dedi.

“Yardımcı çocuk yok muydu?” diye sordu karısı.

“Yoktu Allah’ın belası, dedi, birinin arabasını temizlemeye göndermişler.”

Haydar bavulu açtı. Pijamalarını çıkarttı.

“Sen de alacağını al, bavulu aşağı alacağım, yatmak istiyorum.” dedi.

Kadın cevap vermeden geceliğini çıkarttı bavuldan, yatağın kenarına bıraktı, ama üstünü değiştirmede. Haydar bavulu yere indirdi, yatağa sırt üstü uzandı. Kadına:

“Sen yatmıyor musun?” diye sordu.

Kadın koltuğa oturmuştu:

“Ben televizyon seyredicem.” dedi. Kumandayı televizyona doğru yöneltti.

Kadın yavaşça kapıyı açıp dışarı çıkarken Haydar çoktan horlamaya başlamıştı bile. Kapıyı örterken televizyonu açık bırakmış olduğunu ayımsadı, ama alırmadı, televizyonu açık bırakmış olarak odadan ayrıldı. Aşağıdaki lokantadan ve kafeteryadan yolcuların gürül-

tüleri tabak çanak sesleri geliyordu. Benzinliğin bulunduğu alanın karı temizlenmişti. Mantosu sırtındaydı. Açık havada iyice sarındı, ama kollarını geçirmeden bıraktı. Yandaki karlı çitin oraya yöneldi. Orda karlar altında bir kanepa görünüyordu. Oraya kadar yürüdü. Şimdi yaz olaydı, diye geçirdi, hiç olmazsa bahar olaydı.. burada, bu kanepede, insanlardan uzak, bir başına oturmak istiyordu. Ona öyle geliyordu ki, orada asırlarca oturabilirdi. Kimsenin kendisine dokunmasını istemiyordu, kendi de kimseye.. yaklaştığında küçük küçük tekmeler savurdu kanepeye. Tipi dinmiş, ayaz başlamıştı. Mantosunun yakasını kaldırdı, boynunu içine çekti. Ama yavaşça gelen soğuğu engelleyemeyeceğini ayımsadı. Yukardaki daldan bir kar yığını düştü kanepenin üstüne. Orada oturamayacağı anlaşılıyordu. Ağır ağır döndü, ne yapacağını bilemiyordu. Aynı yavaşlıkla, bu kez, hediyelik eşya satan küçük marketin önünde buldu kendini. İçeriye girdi. Alışveriş yapmak için değildi, belki ısınırım diye aklından geçirmiş olabilirdi. Toprak tencereler, vazolar, tahta işleri, oklava, rahle, ahşap tencere altlıkları, hasır sepetler, çeşit çeşit lokumlar, ıvır zıvır renkli bir dolu öteberi.. bakarak önlerinden geçiyordu, ama onları görüp görmediğini bilmiyordu. “Abla yardımcı olalım” diyen tezgahtarın sesini işitti, ama sesi sanki başka bir dünyadan geliyormuş gibi algıladı. Ortadaki tezgahın çevresinde turunu tamamlayarak dışarı çıktı. Yolların kapandığını ve yarın sabahtan önce açılmayacağını söyleyen birilerinin konuşması geldi kulağına. Önceleri olsaydı böyle bir zorunlu ikametden ne kadar hoşlanacağını düşündü. Şimdi sıkılıyordu. O zaman yapacağı şeyler vardı. Kocasını mutlu ettiğini düşünüyor, sırf bu düşüncenin kendisini de mutlu etmeye yettiğini görüyordu. Şimdiyse.. birden içi titredi, sırtını, gövdesini so-

ğuk bir ürperti yaladı. Kafeteryadan içeriye girdi. Bir fincan sıcak çay belki onu yeniden mutlu kılabilirdi. Elindeki çantasını o anda ayırmadı, onu ne zaman eline geçirdiğini hatırlayamadı, ama elindeydi işte. Selfservis tezgâhından çayını aldı. Altında radyatör peteklerinin uzandığı pencerenin yanındaki masaya oturdu. Çayını yudumlarken, bu arka pencereden sonsuzca uzanan karlı bozkıra bakıyordu. Acaba ben de böylesine soğuk muyum, diye düşündü umutsuzca, böyle uzayıp giden bir umutsuzluk muyum? Kocasının, bu genç avukatın, daha ilk görüşte kendisini gözüne kestirdiğini duyumsamıştı. Elinde iş olduğu zamanlarda bile, öteki boş sekreterleri görmezlikten gelip ona yöneliyordu genç adam. O öğle vakti, büronun paydosa gireceği sırada, ondan bir dosya istemişti. O anda da saatine bakıp yemek vaktinin geldiğini söylemiş ve: “Aslında öğleden sonraya da kalabilir” demişti. Yemeğe gidecekti ve laf olsun diyeymiş gibi ona da, kendisine refakat edebileceğini söylemişti, öyle görünüyordu ama ciddiye, sırf reddedilirse işin ciddi olmadığına kendisini inandırmak için öyle görünmek zorunda olduğunu hatırlatmak için öyle görünüyordu. Aslında kendilerine seyrek de olsa, yapılan yemek tekliflerini otomatik olarak reddetmeye alışmışlardı. Ama bu kez: “Niçin olmasın?” deyiverdi. Ve kendisi bile inanmadı nasıl olup da kabul edebildiğine. Genç adam açık kalpli görünüyordu. Çıkarlarken ona, bu öğleyi aslında bir sandviçle geçirmek niyetinde olduğunu ama şimdi fikrini değiştirdiğini ve ciddi bir öğle yemeği yemek için can attığını söyledi. Tren istasyonunun karşısındaki ev yemekleri yapan ünlü lokantaya gittiler. Genç avukat orada kendisinden, ailesinden söz açtı. Babası bir taşra kentinde kilim ve yün ticaretiyle uğraşan bir esnaftı. Haydar, ufak tefek ticaret yaparak harçlığını çıkartıp öyle

okumuştı. O, kendisi hakkında öyle aman aman bir bilgi vermedi. Yalnızca ona adını bilip bilmediğini sordu. Genç avukat alnını kaşıyarak: “Ayıp olacak ama, henüz bilmiyorum” dedi. O da, ona: “Süheyla” dedi. Sonra birden, ilerde olacakları önlemek isteyen bir içgüdüyle, neredeyse düşünmeden: “Kırkiki yaşındayım” diye ekledi. Niye böyle söylediğinin üstünde daha sonra düşündü ve genç adamı kandırmak istemediğini ayımsadı: daha başından uyarmak istemişti onu! Yaşına rağmen alımlı ve gösterişli biri olduğunu biliyordu. Kendine yöneltilen bakışlardan kolayca anlamak mümkündü bunu. O, genç avukatın yaşını sormadı, çünkü kimliği ile ilgili resmî bilgilerin hepsini biliyordu, kimlik kartı defalarca elinden geçmişti. Babasının adı, anasının adı, doğum yeri ve yılı, ve benzeri bilgiler.. yirmialtı yaşındaydı. Süheyla’nın çevresi onun çok işine yarayacaktı, genç avukat hayvansı bir içgüdüyle biliyordu bunu ve işine yarayacaksa yararlanmaktan niçin kaçınındı? Birkaç haftadan daha fazla beklemek zorunda olmadığını duyumsuyordu Süheyla: bir arkadaş toplantısına onu da çağırmakta beis görmedi: bir bakıma genç avukatı çevresine tanıtmak için düzenlenmiş bir toplantıydı bu. Geniş, seçkin insanlardan oluşan bir çevresi vardı Süheyla’nın. Kestirimi doğru çıktı: birkaç hafta içinde evli buldular kendilerini. Haydar defalarca onu doğduğu kente, anasının babasının ziyaretine götürmek istediye de Süheyla her defasında bir bahaneyle reddetti: kendini kimselere göstermek istemiyordu. Ama hakkında bir sürü söylentilerin çıkartıldığını, bu söylentilerin Haydar’ın ana babasına, dahası o küçük kente, onların yakınlarına yayıldığını biliyordu. Bir kez gitmemek için ayak direyince, geri dönmeyi de beceremiyor, gitmeme düşüncesi saplantı haline dönüşüyordu. Son aylarda, tanımadığı bir kadın iş yerin-

den olsun, evinden olsun, sürekli, telefonla arayıp kocası hakkında ona ihbarlarda bulunuyordu. Kocasının bir başkasıyla ilişkisi olduğunu söylüyordu telefondaki ses. Ama ne ad veriyordu, ne yer bildiriyordu; zaten soru sorulmasına fırsat vermeden telefonu kapatıyordu. Durumu bir türlü kocasına bildiremedi. “Onun gibi biri”nin, hemeninden kıskançlık bunalımlarına düştüğünü, düşebileceğini ileri sürerek olayı ört bas edeceklerini düşünüyor, bundan kaygılanıyordu. İşte o sıralarda Haydar’ın babasının hasta olduğuna ilişkin bir haber geldi ve onu ziyaretlerinin iyi olacağı bildirildi. Bu sefer ziyaret fırsatını geri tepmedi Süheyla: yolculuk sırasında bir yolunu bulup yapılan ihbarları kocasına bildirecekti. Hep konuyu açmanın sıkıntısını yaşadı. Sonra, bir mola yerinde, bir gazete haberini bahane ederek: “Senin için de böyle söylüyorlar” dedi. “Nasıl?” dedi Haydar. “Biriyle ilgileniyormuşsun!” dedi Süheyla.

“Benim işim bu!” dedi Haydar.

“Hayır ama, öyle değil.” dedi Süheyla.

“Ne diyorsun sen?” dedi Haydar.

“Aramızda biri varmış!”

“Biri mi varmış? Sen iyi misin?”

“Haftalardır biri arayıp aynı şeyleri söyleyip duruyor.”

“Kimmiş o? Neyin nesiymiş?”

“Adını öğrenemedim. Ama seni yakından tanıyan biri olduğu belli.”

“Sana ya da bana çengel atmak isteyen biridir. Aldırma. Hadi, kalk yola çıkalım. Daha üç dört saatlik yolumuz var!”

Yolda boyuna düşünüyordu: böyle şeylere inanması gerektiğini, metelik vermemesi gerektiğini biliyordu. Gene de içine kuşku tohumları ekilmişti işte. Haydarın böylesine rahat davranmasını neye yoracağını bilemedi. Dönüş yolunda ağız değiştirdi Süheyla, bu kez ihbardan değil, fakat doğrudan kendi görgüsünden söz açtı. “Ben gördüm” dedi. Tam on gün sonra, dönüş yolunda, konuyu bir kez daha açmış oluyordu. Haydar’ın babası ona tam da genç bir gelin gibi davrandı ve her defasında ona: “Kızım” diye seslendi. Ama annesi o denli duygudaş davranmadı: belki de ona öyle geldi, çünkü nerdeyse her şeyden kuşkulanır olmuştu. Haydarın babasında beklenmedik bir bilgeyle karşılaşmıştı. O, hasta yatağında yatarken, öpmek üzere eline uzanmış, ama adam elini öptürmekten kaçınmış, parmak uçlarıyla Süheyla’nın parmaklarını sıkarak yetinmiş ve: “İyi bir çocuğa benziyorsun sen! İyi bir çocuksun! Allah yardımcın olsun!” demişti. Bu, sıradan görünen sözlerin arasında Süheyla’yı vuran kelime ona çocuk denilmiş olmasıydı ve adamın bilgeliğinin de bu seslenişte gizli olduğunu düşündü Süheyla. Çocukla çocukluk arasındaki farka o zaman dikkat etti. Çocuk sayılıyordu, çünkü yaşça bu adamdan bile büyük olsa, konumu bakımından onun çocuğu yerinde duruyordu. Ama çocukluk etmemesi gerekiyordu. Ondaki öğrenebileceği şeylerin olduğunu düşündü, ama adamın ömrü yeterli değilmiş. Onu ertesi gün yitirdiler. Sonra dokuz gün daha kaldılar orda. Ve işte şimdi “görev”lerini bitirmiş olarak dönüyorlardı. Niçin hırçınlaşıyordu acaba? Niçin kaygılarla dolup duruyordu içi? Kendi kendine itiraf etmenin zamanı gelmişti artık, o, seven biri olmuştu. Ne tuhaf! Ve ne tuhaf çağrışımların kapısına dayanmıştı şimdi. Kendine durduk

yerde mutsuzluklar icat ediyordu. Belki sevi'nin şanın-
dandı bu. Sevilme istiyordu ve sevilen için ona yönelti-
miş olan sevginin bir başkasıyla paylaşılmasına engel
olunmak gerekiyordu. İçgüdüleriyle yapmaya çalıştığı
şey tam da buydu: sevginin bölünmesini önlemek. Mut-
suzluğun altında ezilmek istiyordu. Öyle sanıyordu.
Yoksa durduk yerde niye kendine engeller çıkartırdı?
Niye tanımadığı birilerinin sözüne manyakça inansındı?
Kimdi ki o? Evet, kimdi? Yalnızca bir ses.. o kadar: Hay-
dar doğru söylüyordu, çengel atmak isteyen biriydi, bel-
ki de çengelin ta kendisiydi. Böylece kendine ait sevgi de
sınanıyor, bileyleniyor, kavrulup kavileşiyordu. İçinde,
düşündüğü gibi bir sevi ateşi var idiyse ve o ateş elan ya-
nıp duruyorsa, öyle engelleri aşabilecek gücü de barındı-
rıyor olmalıydı benliğinde. Adsız ihbarların sahibi alça-
ğın tekiydi, ama adsız, kimliksiz ihbara inanmak ve ona
göre eylemek de alçaklık sayılmalı değil miydi? Avuçla-
rının arasında ılıklaşmış fincanında kalmış olan son bir-
kaç yudumluk çayla dudağını ıslattı. Pencereden, sonsuz
beyaz bir gece uzuyordu bozkırın ufuklarına doğru. İçin-
de geliştirdiği melankoli denli uzaklara, ufka doğru uza-
nıp gidiyordu ıssız karlar. İçinde âni bir değişiklik du-
yumsadı. Çılgınlıklar, çılgın ve sahtekâr arkadaşlar, hır-
sızlar, iblisler, yalancılar.. kimdi bunlar? Kimdi? Neyin
nesiydi? Ne istiyorlardı? İstedikleri bir şey var idiyse,
onun muhatabı kendisi miydi? Kendisi mi olmalıydı?
İçeriye, birden, soğukla birlikte, beş altı genç doluştu,
kızlı oğlanlı, gürültülü şamatalı.. nerdeyse uçuruma yu-
varlanıyorduk, diyorlardı. Onların geldiğini camdan
yansıyan görüntülerinden görmüştü. Hepsı ellerini hoh-
layarak, birbirinin sırtına vurarak kahvaltı tezgâhına
doğru yürüdüler. Birden onları düşüncenin, içsıkıntısı-

nın, kendi başına olmanın, kendi batağını hazırlayan melankolinin celladı olarak gördü. Saatine bakmak istemedi. Kendini dışarı atmakta acele etti.

Buza dönüşmüş hava dalayıverdi yüzünü. Birkaç basamak merdiveni indi. Şehirlerarası yola doğru yürüdü. Benzin istasyonunun alanı otomobillerle dolmuştu. Yolu geçti. Yolum karşı tarafında durdu. Belli belirsiz esen yel yüzünü, gövdesini yalayıp geçiyordu. Hava pusluydu, buna rağmen ortalık aydınlıktı. Ay görünmüyordu. Yoldan gelip geçen hiç bir araba yoktu. Dünya, evren terkedilmişti. Yol boyu, ölmüş serçe leşleriyle dolmuştu. Serçe leşlerinin bir kısmını kargalar kapıp götürmüştü. Geri kalanlar burda, karların erimesiyle birlikte çürüyüp gidecekti. Şimdiye değin böylesine bir görkemli terkedilişle terkedilmiş olduğunu hatırlamıyordu. Dünyanın ve semanın ortasında, şimdi, bırakılmış, yalnız ve güçlü olarak dikilip kalmıştı. Uzaklara, ufka doğru bak-
tı. Karların nerde bittiği, göğün nerde başladığı belli olmuyordu. Biraz ilerisinde, telgraf tellerinden yayıldığını sandığı bir uğultu duyuluyordu, sûrun üflenmesi gibi, uzak, belirsiz, ama duyulmakta güçlük çekilmeyen, uyarıcı bir uğultu, almış başını gidiyordu. Kendisi gibi.. o da, almış gidiyordu, tuhaf bir esrikliğe gömülmüştü: tuhaftı, çünkü mutlulukla mutsuzluk, umutla umutsuzluk birbirini besleyerek fışkırıyorlardı, avuntu ve düşkürlüğü da birbirini besleyen iki rakip güç haline gelmişti, dövüşüyorlar ve uzlaşıyorlardı; uzlaştıkları anda ve yerde yeni bir dövüşü başlatıyorlardı. Bütün bunlar ölü-
mü ve hayatı aynı anda hatırlatıyordu, nefreti ve sevgiyi de ve aynı zamanda kıskançlığı ve sevginin gücünü de, büyüklüğü ve aczi de.. Dalıp gitmişti. Üşüdüğünü duyumsadı. Derin bir solukla iç geçirdi. Geri döndü-

ğünde, terminal, ondan kilometrelerce uzaklardaymış gibi göründü. Ayaklarıyla yere vurdu. Sonra düzenli adımlarla yürüyüp odasına ulaşmak istedi.

Odanın kapısını açtığında televizyon hâlâ açıktı, ekrandan yayılan ışığın loşluğunda Haydar, yatağın kenarına oturmuş, sırtında battaniye, bekliyordu. Süheyla'yı kapıda görünce: "Nerdeydin?" diye sordu. Süheyla cevap vermedi. Mantosunu ordaki koltuğun üstüne bıraktı. Orda şaşkınca duraladı. Nereye bakacağını, ne yapacağını bilememenin şaşkınlığıyla duruyordu. Işığı yakmak istemedi. Haydar: "Dışarsı soğuk galiba" dedi. Süheyla bu seslenişe de cevap vermedi. Çünkü herhangi bir şey söylemeye mecal bulamıyordu dudaklarında: dudakları aralanacak olsa, ordan sanki yalnızca bir çocuğun ağıdı işitilecekmiş gibi geliyordu ona. Cevap vermedi. Hırkasını sıyrıp onu da mantosunun üstüne bıraktı. Sonra gelip Haydar'ın yanına oturdu, ona sokuldu. "Aa, üşümüştün sen" dedi Haydar. "Üşüdüm" diye hıçkırdı Süheyla. Bir an durdu. "Isıt beni, diye fısıldadı, sersem.. budala.. canavar herif!" Sesi müşfik bir tınıyla titreşiyordu. Haydar, onun gözünden süzülen yaşları gördü, ama bu yaşların soğuktan mı, yoksa nefret ve sevgiden mi kaynaklandığını bilemedi. "Tamam, tamam" diye fısıldadı o da. Parmaklarıyla yaşları kuruladı, sarıldı ona. Kadının: "Sersem, sersem..." diye inleyen fısıltısı daha uzun bir süre yankılanıp durdu odada ve Haydar'ın kulağının dibinde.. bir çocuğun dinmek bilmeyen iç çekişlerini andırarak.

Ok

Nerdeyse boşlukta dönüyorlardı: önlerinde, farların aydınlattığı huzmenin tüneli dolanıp dönüyor, bitmek bilmeyen uzaklıklara doğru atılıyor, sersemletici bir hızla uçurumlardan, yarlardan, kütüklerin arasından, minik şelalelerden, yönsüz ve hedefsiz sıçrayıp duruyorlardı. “Ah!” diye kesik bir çığlık attı kadın. Bitmek bilmeyen karanlık, farların önünde keskince ikiye biçiliyor, oyuluyor, sürekli olarak karanlığın uçları kanatılıyordu. Geçmiş unutulmuşlardı, böyle bir şey olabileceği akıllarına bile gelmiyordu şimdi — şimdi, yalnızca şimdi vardı ve gelip geçiyordu. “Alışmadın mı daha?” Erkeğin sesiydi. Elleri direksiyonda, göz ucuyla bir an bakabildi kadına. Sonra karşılaştığı dönemeçten yıldırımla yarışabilecek hızla ancak sıyrılabilirdi. Uzunca bir süre soluğunu tuttu ve neden sonra “höff” diye boşalttı ağzından. “Buna mı alışacağım?” diye sordu kadın öfkeli bir tonda. “Biraz daha sık dişini” dedi adam. Küçük küçük engelleri, engebeleri aşıyorlardı ve her defasında kadın, işte, bir kere daha, bir kere daha uzlaşmazlığımızın, uyuşmazlığımızın ip ucu, diye

düşünmekten kendini alamıyordu. İp ne zaman kopacaktı, bilmiyordu. Aslında kaç kereler bunu kendi kendine sormuştu, ama her defasında, bunları düşünmek istemiyorum, diye karşılık vermişti. Böyle bir ilişkinin sonu üzerinde kehanette bulunmak istemiyordu. Söyleyeceği her bir kelimenin nedense bağlayıcı olabileceğini düşünüyor ve böyle bir akıbetten kaçınmak istiyordu. Çünkü deneyebileceği her kehanet aynı zamanda o kehanetin gerçekleşmesi anlamına gelecekti. Şimdilik kendini kandırmakta olduğunu sansa bile, bilinç düzeyine çıkartılmadıkça bağlantıya girmiş sayılmazdı.

İlk adımı kendi atmıştı, doğru. Daha ilk yemeklerini yediklerinde, bir kafede daha ilk kahvelerini içtiklerinde, kendi kendine o oku imal etmekte olduğunu ve imal ettiği oku da ilk kez kendi yüreğine yönelteceğini ve oraya, onun tam ortasına saplayacağını biliyordu. Daha o zamandan ayımsıyordu aradaki çelişmeyi, onunla uzlaşamayacağını. Ama o zaman bunu itiraf etmekten kaçınıyordu, şimdi de öyleydi. Her defasında, bunun üzerinde durmak için henüz erken, diye düşünüyordu, ömrümde hiç olmadığı kadar seviyorum onu.. yarın ne olacağına şimdiden karar vermek doğru olmaz.. şimdiki mutluluğumu sürdürmeye bakmalıyım, diyordu. Daha yüz yüze gelmeden onunla karşılaşacağını ya da karşılaşacağı adamın o olacağını biliyordu. Adam bulvarda dolaşıyordu. Besbelli, onunla karşılaşacaktı. Güzdü. Güz serinliğinin ikinci sonrası çökelmişti ortalığa. Kimsenin nereye gideceğini, nereye sığınacağını bilemediği vakitlerden biri daha yaşanıyordu. Oğlunu uzaktaki yatılı okula gönderdiğinde, birden aklından geçirmiş ve kendi kendine, acaba onu başımdan mı attım, diye sormuştu. Oğlunun babası (ne

tuhaf, ona bir türlü kocam diye seslenememişti, o hep oğlunun babası olarak kalmıştı, ölümünün üstünden yıllar geçtikten sonra bile) hayatta bulunsaydı, gene de böyle düşünmeyi sürdürür müydü, bilmiyordu. Ya da oğlunun babası böyle bir duruma izin verir miydi, onu da bilemiyordu. Öteki adam, işte şu yanındaki, o güz ikindisinde onu eliyle koymuş gibi bulmuştu. Adam, nerdeyse belli olmayacak denli bir baş eğişle selam vermişti ona, ama onun gözünden kaçmadı bu selam ve o da aynı belirsizlikle karşıladı selamı. Adam, sonradan, cevap vermeyebilirdin, dedi, çünkü bir denemeydi o, denedim ve kazandım. Birlikte yürüdüler. Bir yerde ikinci çayı içtiler. O gün, eviyle ilgili bazı işleri kotarmak için bir kaç saatliğine izin almıştı ofisinden. Ne tuhaf bir rastlantıydı, adam da izinli bulunuyordu. Günler sonra kadının evinde zaman zaman bir akşam yemeği için bir araya gelmeye başladılar. Oğluna ne zaman bu adamın sözünü açacak olsa, araya başka bir konu giriyor, o da bir türlü söyleyemiyordu: belki cesaret edemiyordu, oğlunu denemek istemiyordu. Ama o akşam, oğlu, yemekte bir misafirleri olduğunu gördü. Onu nasıl tanıştıracığını bilemedi. “Arkadaşım” dedi, ama nerden çıkmıştı bu arkadaş, neyin nesiydi? Oğul, annesinin iş yerindeki arkadaşlarını tanırdı, bu onlardan biri değildi. Üstelemedi. Ama onların yemeğine de katılmadı. Somurttu. Gidebileceği bir yer olsa, hemen çıkıp gidecekti. Ama ne gidecek bir yer aklına geldi, ne gitmek için bir bahane. Orada, bir koltukta, sessizce, uzun uzun somurtup durdu. Annesinin ders çalışma önerisine de cevap vermedi. Daha sonraları adamı evde gördüğünde, ben sinemaya gidiyorum, diyerek ayrılıyordu evden. Besbelli, hazzetmiyordu bu misafir-

den. Ama artık geride kaldı bunlar. Bir sürü şeyle birlikte: annenin müşfik gülümsemeleri, güneşler, toz ve kum ve kumsal, bir deniz kenarı, orada geçirilen günler, dedikodudan bunalacağını düşünen ve sakınan bir oğulun sakınmaları, somurtuşları, incinebilir gurur, güneşte gezmeler, güneşlenmeler, karışık, karmaşık bir cedel, bir yerlere çıkmalar, kaçmalar ya da öyle gizlenmiş, gizli tutulmuş buluşmalar, koşturmaca, köşe kapmaca.. evet, zor günlerdi ve bir sürü yeni şeylere alışmak gerekiyordu. Alışılıyordu. Alışılmasa bile öyle olması gerektiğini biliyor, öyle düşünüyorlardı. Duru, mat teni, her nasılsa yaşını açığa vurmuyordu. Adam da bunun üstünde durmuyordu zaten. “Senin yüzünün asla bir yaşı olmayacak” diyordu adam. Onun böyle konuşmasından hoşlanıyordu o da. Adam, başkalarına da bahsediyordu ondan, onun yüzünde beni rahatlatan, bana güven veren bir ifade buluyorum, diyordu. Ama ara yerde, kadının alışamadığı, belki alışmak istemediği bir sakarlığın bulunduğunu ayırmıyorduydu da onun ne olduğunu henüz anlayabilmiş değildi: bir suçluluk duygusuyla birlikte geliyor, olmadık bir yerde, olmadık bir zamanda kadının boğazına çakılıp kalıyordu. O zaman ağlamak istiyordu. Ama sebepsiz ağlamanın açıklamasını yapamayacağını bildiğinden kendini tutuyor, olmadık yerlerde öfke bunalımlarına giriyordu. Oğlunu özlediğini biliyordu, ama kimseye bundan söz açmak istemiyordu. Hele de.. hele de.. “Ah!” diye bir daha zıpladı yerinden. “Tamam, dedi adam, geldik işte, burası.” “Daha dikkatli olabilirsin, dedi kadın, hep, zaten..” Sözüünü bitirmedi. Motelede levhasındaki ışıklardan başka ışık yoktu çevrede. Işık arkının altından geçip içeriye girdiler. İki taraflı

küçük, ahşap evcikler sıralanıyordu. Yolun sonunda öteki arabaların park etmiş olduğu yere kadar gidip onlar da oraya park ettiler. Ama onları karşılayan kimse çıkmadı orta yere. Arabadan indiler ve motelin bürosuna yöneldiler. Motel katibesinin masada uyukladığını gördüler. Camı hafifçe tıklattılar. Orta yaşını aşmış katibe alışılmış bir silkinişle uyandı, onları kabul etti, daha önce ayırttıkları odanın yerini tarif etti ve onlara iyi geceler diledi. Kadın tarif edilen odaya yöneldiğinde, adam da valizlerini almak üzere arabaya gitti.

Gece basık, rutubetli ve sıkıntılıydı. Odanın penceresinden, az uzaktaki denizin ağdalı çalkanışı görülüyordu. Işığı yaktıklarında, duvarlarda öldürülmüş sivrisineklerin, böceklerin izlerini gördüler. Kendilerine salık verildiği ölçüde temiz bir yer gibi görünmüyordu. Gömme dolabın tahta kapağını açtıklarında bir sürü tel askı birbirine değerek şingirdadı. Dolabın iç kapağına bir ok şekli kazınmıştı. Ok, her zaman olduğu gibi, bir yüreği delip geçiyordu. Resmi, ikisi aynı anda ayırımsadı. Adam: “Bizden daha cesur olanlar da varmış” dedi. Ne demek istediği anlaşılmadı. Kadın: “Onlar cahil” diye cevap verdi. “Cahil mi?” diye sordu adam, durdu, sonra: “Onların bildiğini..” Sözüünü bitirmedi, elini öylesine savurdu havada. “Onlara cahil derler” dedi kadın.

Adam banyoya girdi. Kadın üstünü değiştirdi, çarşafın altına kaydı. Oda, ışık söndürülünce zifiri karanlık olmuştu. Kalktı, tül perdeyi pencerenin iki tarafına çekti. Dışarı da karanlıktı. Yaklaşan bir sivrisineğin sesini duyar gibi oldu, elini havada savurdu. Şimdi yalnızca denizin, kayalara çarparkenki sesleri iştiliyordu. İçi tu-

haf, çözemediği bir sıkıntıyla tıka basa doluydu. Ne yaptığı, ne yapacağını bilemiyordu. Ağlamak istedi. Gözleri yanıyordu. Göz kapaklarını sıkıca kapattı. O anda, iki gözünden de yanaklarına yaşlar süzüldü. İtiraf edemediği, kimseye söyleyemediği, kendinden bile saklamaya çalıştığı bir sırrının olduğunu biliyordu, amma o sırrın ne olduğunu henüz keşfedememişti. Onu bir yakalayabilse.. onun ne olduğunu bir anlayabilse.. oğlu akına geldi, karışık şeyler.. tuhaf bir suçluluk duygusu.. bu ben miyim soruları.. bütün bunları göze alabilen ben olabilir miyim sorusu.. bir yerlere çakılı kalan, saplanmış duran oklar, ok işaretleri, yüreğe saplanmış olanlar, tek yönün bu olduğunu gösterenler, atılanlar, saplananlar, çakılanlar, karma karışık ordan oraya fırlayıp duranlar, her yere havai fişekler gibi savrulanlar, oklar..

“Daha da uzaklarda olabilirdik” dediğini iştir gibi oldu adamın. Düş mü görüyordu yoksa? Sesler, şırıltılar kesilmişti. Adamın yanında olup olmadığını yoklamaya cesaret edemedi. “Uzaklara..” diyebildi, ama sesi işitilmedi. Adam devam etti: “Nereye gitsek orası bizim en uzak yerimiz olur aslında” dedi. Yoksa kendi kafasından mı uyduruyordu bu sözleri? Ölümü keşfetmek gibi bir şeydi bu: onu da keşfetmenin zamanı geliyor olmalıydı. “Birbirimizi ilk kez tanıyormuşuz gibi niçin olmuyoruz?” Adam soruyordu ve sürdürüyordu: “Belki geç tanıdık.. ama olsun.. bence gene de.. madem ki sen, böylesine hüzünleniyorsun.. göz kamaştırıcı vakitler geçirdik, demek istiyorum ki, o da olabilir.. benimle uyuşmadığını düşünüyorsun.. beni yetiştirmek istiyorsun.. ben geç kalmış biri değil miyim? Böyle şeyler için diyorum.. benden utanmana gerek yok sanıyorum.. bunu düşündüğünü ve aynı zamanda bunu ka-

fandan kovmaya çalıştığını biliyorum..” Kadının hırıltılı sesi yayıldı odanın sessizliğine: “Alışacağımı sanıyorsun, ben de öyle sanıyordum.. ama.. ama, ölüme, yok oluşluğa alışılabilir mi..”

“Beni sevmesini beklemiyorum” dedi adam.

“Ama hiç bir şeyi kendi haline bırakamayız. O üzülüyorsa varsın üzölmeye devam etsin diyemeyiz.”

“Kendimizi mahvetmek pahasına mı? Bir hayatın daha mı olacak sanıyorsun?”

“Bir şey bilmiyorum ben, korkuyorum” dedi kadın.

Başka bir şey konuşmaya ikisinin de takati yoktu. Gecenin yoğunlaşan derinliğine doğru nasıl kaydılar, o yoğunluğun diplerine doğru nasıl süzölüp yok oldular ve nasıl uykuya daldılar, bilemediler.

Adam uyandığında güneş pencerenin kenarından eğik ışınlarını döküyordu odaya. Kadına baktı. Hâlâ uyuyordu, sessiz soluğu odayı dolduruyordu. Onu uyandırmaya kıyamadı. Pencereden dışarıya baktı. Zemin katında olan odalarının az ilerisinde çay bahçesi kurulmuş ve erkenci olanlar kahvaltılarını yapmaya başlamışlardı. Çocuklar, balkondan atlayıp bahçeye ulaşabilirdi. Ama o öyle yapmadı. Aceleden giyinip çıktı bahçeye. Rastlaştıkları motel sakinleriyle günaydınlaştılar. Denize kadar yürüdü. Deniz berraktı. Hemen kıyılarında yavru balıklar görünüyordu. Nerdeyse elini atsa tutabileceğini düşündü. Biraz ötede, motelin bittiği yerde, yazlık evler, villalar başlıyor ve görünmez uzaklıklara doğru uzanıp gidiyordu. Villaların önünde tekneler demirlenmişti. İçinden geçti, oraya kadar yürüdü,

yeniden motelin sınırına girdi. Verilen kahvaltıya baktı. Açık büfeydi. “İyi” diye geçirdi içinden. Yeniden denize döndü, uzaklara baktı. Gerindi. Mutlu olması gerektiğini düşündü. O duyguyla odasına yürüdü. Kadın uyanmış, pencereden dışarıya bakıyordu. “Günaydın” diye seslendi ona. “Gece görüldüğünden daha güzel burası, diye sürdürdü, istersen birkaç gün geçirebiliriz. Ne dersin?” “Bakalım” dedi kadın.

“Kendini nasıl hissediyorsun?”

“Bilmiyorum, iyiyim sanırım. Bir burukluk var ama.. umarım geçer.”

“Hadi kahvaltıya çıkalım, dedi adam, burada belki şu oklardan fırlatabiliriz birbirimize.. bakalım kim önce davranacak?”

“Bakalım” dedi kadın bir daha. Sustu. Sonra: “Bakalım isabet ettirebilecek miyiz, diye sordu, bu yaşta.” Buruk sesine zoraki bir mutluluk yüklemek ister gibiydi. Sessizce çıktılar dışarı. Adam, kadının elini tuttu.

